

7
69

LACĂRA

ANUL XVIII
715
FEBRUARIE 1969

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

ÎNTREAGA ȚARĂ PENTRU ALEGERII

MANIFESTUL ÎN ACȚIUNE

«Frontul Unității Socialiste se prezintă în alegerile de la 2 martie înmănușind, într-o indestructibilă coeziune, Partidul Comunist Român, detașamentul de avangardă al clasei muncitoare, conducătorul încercat al societății noastre, organizațiile de masă, profesionale și obștești, consiliile oamenilor muncii aparținând naționalităților conlocuitoare, toate forțele sociale și politice ale țării. Întregul popor, unit prin aceleași năzuințe și interese, este animat de țelul suprem al construirii socialismului și comunismului, al realizării unei înalte civilizații materiale și spirituale în România.»

«Creșterea venitului național în 1966 cu circa 26 la sută față de 1965 a asigurat sporirea sistematică a fondului de consum, ridicarea veniturilor oamenilor muncii, îmbunătățirea condițiilor de trai. Numărul salariaților a crescut în primii trei ani ai cincinalului cu peste 480 000.»

Pe baza hotărârilor partidului și venului au fost majorate în 1967, un an mai devreme decât se prevedea în planul cincinal, salariile mici la peste un milion de salariați; au fost sporite de asemenea, salariile unor categorii de muncitori și personal tehnic de căile ferate, ale docherilor, precum ale economiștilor din toate domeniile de activitate. În anul 1968 a început perimentarea noului sistem de salarizare și au fost ridicate salariile într-o serie de întreprinderi, iar la începutul acestui an au fost mărite salariile drelor didactice, ale muncitorilor personalului tehnico-administrativ în industria alimentară și industria ușoară.

O mare extindere a căpătat construcția de locuințe. În primii trei ani ai actualului cincinal s-au construit cu fondurile statului peste 155 000 de apartamente, în care s-au mutat mai mult de jumătate de milion de persoane. În aceeași perioadă locuitorii satelor și-au clădit 160 000 de case noi.»

«La baza puternicului avânt al industriei noastre stă faptul că în trei ani ai cincinalului s-au investit în economie din fondurile centralizate ale statului peste 155 miliarde lei, sumă care depășește totalitatea fondurilor investite în întreaga perioadă 1950-1960. Zestrea industrială a țării a sporit în acești ani cu circa 700 de uzine, fabrici și secții noi, dotate cu tehnică modernă.»

O influență pozitivă asupra activității din industrie o exercită măsurile luate de partid și guvern pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei, adâncirea democrației economice, folosirea mai bună a pirghiilor economice, proprii orinduirii socialiste.

Faptele ilustrează justetea politicii de industrializare a țării, a orientării stabilite de Congresul al IX-lea al partidului pentru dezvoltarea industriei în pas cu cerințele revoluției tehnico-științifice mondiale. Industria noastră aduce astăzi o contribuție hotărâtoare la avântul întregii economii, la valorificarea bogățiilor țării, la sporirea avuției naționale și creșterea bunăstării poporului.»

«Rezultate de seamă au fost obținute în agricultură. Cooperativizarea, înfăptuită sub conducerea Partidului Comunist Român, a deschis drum larg modernizării și creșterii producției agricole, a determinat profunde schimbări innoitoare în viața țărănimii, a exercitat o înrădăcinare pozitivă asupra întregii economii. Cooperativizarea agriculturii s-a dovedit a fi condiția esențială pentru generalizarea relațiilor socialiste în economia națională, pentru lichidarea exploatarea omului de către om, pentru victoria deplină și definitivă a noii orinduirii.»

Partidul și guvernul s-au preocupat permanent de întărirea bazei tehnico-materiale a agriculturii, repartizând în acest scop importante mijloace materiale și bănești. Pe ogoarele țării lucrează aproape 100 000 de tractoare, peste 55 000 de semănători mecanice, 50 000 de combine pentru cereale și alte mașini agricole care asigură un grad ridicat de mecanizare a lucrărilor. Au sporit în măsură însemnată cantitățile de îngrășăminte chimice livrate agriculturii; au fost extinse suprafețele irigate; în ultimii trei ani, statul a investit în această ramură aproape 20 miliarde lei, sumă egală cu cea din cei cinci ani anteriori.»

E PREGĂTEȘTE E LA 2 MARTIE

LA SFAT: CANDIDAȚI ȘI ALEGĂTORI

La Cernești, comună aflată la poalele dealului Măgura din îndepărtatul Maraureș, pe-acolo unde a trăit legendarul viteazul, oamenii s-au adunat la amicul cultural. Sînt mai mulți ca de obicei. Au venit să se întâlnească cu candidații lor, cooperatoarea Rozalia Cosmuța, pe care au propus-o pentru alegerile în consiliul popular județean. Se vorbește despre cîte-au făcut prin aceste locuri — și aici e mult ce spus: satele ce țin de comună sînt electificate, la Măgureni și Brebeni s-au introdus conducte de apă ca la oraș; ca să nu mai orbim de școli, magazine, toate noi. Dar amenii gospodari găsesc mereu cîte ceva de făcut. Cei din Cernești discută cu candidații Frontului Unității Socialiste cum să introducă apa potabilă și în comuna lor. Propuneri și sugestii vin una cîte una. Și-așa-au găsit bani și soluții. La treabă, nu-i orbă, vor veni cu toții ca în altelealte rînduri.

Faptul relatat mai sus este unul din nenumăratele care se petrec pe întreg cuprinsul țării. Vestile ce ne-au sosit pînă la ora cînd aceste rînduri au pornit spre tipografie, pun că în orașele și satele țării se desfășoară întîlniri între candidații Frontului Unității Socialiste și alegători. Asemenea manifestări de mare amploare constituie o caracteristică principală a sistemului nostru electoral, demonstrînd o dată în plus profundul său democratism. Prin aceasta, mase mereu mai mari de cetățeni participă efectiv la pregătirea alegerilor, își exprimă punctul lor de vedere asupra desfășurării activității prezente și viitoare a candidatului și a orănelor în care urmează să fie ales.

Întîlnirile dintre candidații Frontului Unității Socialiste și alegători constituie un născut prilej de trecere în revistă a marilor realizări obținute atît pe ansamblul țării, cît și în fiecare oraș și sat, în fiecare loc de activitate, în lumina bilanțului strălucit pe care-l face Manifestul Frontului Unității Socialiste. În același timp întîlnirile cu alegătorii prilejuiesc dezbateri ample asupra problemelor ce-i preocupă pe cetățeni, asupra modului cum sînt gospodărite orașele și satele, generînd propuneri și sugestii valoroase, soluții practice menite să rezolve neajunsurile încă existente pe plan local și să ducă la obținerea unor noi realizări. Ca întotdeauna, întîlnirile determină angajamentul ferm al candidaților și alegătorilor de a munci împreună pentru noi realizări, pentru a realiza întocmai obiectivele cuprinse în programul Frontului Unității Socialiste.

În cadrul întîlnirilor se manifestă cu elan și spirit inițiativa creatoare a celor ce muncesc, hotărîrea nestrămutată de a adăuga noi și noi victorii luptei pentru realizarea programului de dezvoltare multilaterală a României socialiste, elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului. Pe drept cuvînt această uriașă activitate poate fi socotită generator de progres, un moment de mare însemnătate nu numai în pregătirea alegerilor ci și în analiza profundă a momentului pe care-l trăim, a celor ce-am înfăptuit pînă acum și a drumului pe care-l vom parcurge de aici înainte, pentru înflorirea multilaterală a României socialiste.

Stan VLAD

PREMIERĂ ELECTORALĂ

Sub un aspect, la 2 martie 1969 locuitorii Tîndăreiului vor participa la o premieră electorală. Ei vor alege, pentru prima oară, deputați în consiliul popular orășenesc, ipostaza de urbe fiind recunoscută fostului tirg ialomișean de mai puțin de un an de zile. Această consacrare, ca oraș, reprezintă efectul modificării structurii populației și a aspectului localității, ca urmare a prezenței unui puternic obiectiv industrial modern — Fabrica de țigle și cărămizi — și a amenajărilor impuse de situarea pe frecventatul traseu turistic București-Constanța.

Edilii, sprijiniți de cetățeni, nu au întîrziat să justifice noul rang acordat. Obiectivelor realizate în preajma declarării Tîndăreiului ca oraș (blocuri, hotel etc.) li s-au adăugat noi amenajări: 1 600 m l trotuare, extinderea cu 800 m l a rețelei de alimentare cu apă, un nou bloc cu 24 de apartamente, înființarea unui club al tineretului, deschiderea de noi spații comerciale. Harta economică a orașului s-a îmbogățit cu un mare centru de vinificație, investiție de aproape 3 milioane lei.

În întîmpinarea alegerilor, noi momente marchează înfrumusețarea localității: deschiderea unui punct de gospodărie orășenescă și renovarea completă a localului casei de cultură — inaugurată cu prilejul adunării pentru propunerea candidatului în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională.

Realizările recentelor orășeni continuă. Ei se pregătesc să înlocuiască actuala brutărie cu o fabrică modernă de piine (capacitate — două vagoane pe zi), construiesc un mare complex de alimentație publică și așa mai departe.

Sergiu ANDON

O IMAGINE CARE ÎNFLĂCĂREAZĂ

Sinteză a unor strălucite realizări ale poporului nostru, Manifestul Frontului Unității Socialiste reprezintă pentru noi toți o vibrantă chemare, un incomparabil impuls spre realizări superioare.

În ce ne privește, pe noi, colectivul Uzinei de mase plastice-București, vom întîmpina marele eveniment politic din primăvara acestui an, alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare județene, municipale, orășenești și populare, cît și celelalte momente istorice ce vor încunună acest an: un sfert de secol de la eliberarea patriei noastre și Congresul al X-lea al P.C.R., cu noi eforturi în vederea creșterii eficienței producției și muncii. Lucrările de mărire a capacității uzinei noastre vor determina creșterea cu 2 000 t a producției, după cum mecanizarea transportului interuzinal va aduce cu sine o substanțială economisire a forței de muncă. Ne propunem de asemenea în acest an să realizăm economii de 10 milioane lei prin

reamplasarea unor mașini (studiul organizatoric fiind elaborat în uzina noastră). Comitetul de direcție, înființat în urmă cu un an își face simțită din plin prezența. O rațională distribuție a sarcinilor cît și cunoașterea tuturor problemelor de producție importante, asigură o mai bună coordonare a activităților.

Ne vom mobiliza forțele pentru a ne acorda efortul unuia mult mai vast, de nivel republican, pentru a răspunde vibranțelor chemării ale Manifestului Frontului Unității Socialiste, ale căror ecouri înflăcărează în aceste momente milioane de oameni.

Ing. Mihail LUCACI, directorul
Uzinei de mase plastice-București

CONTRIBUȚIE LA AVÎNTUL ECONOMIEI ROMÂNEȘTI

Urmărind traiectoria ascendentă pe care viața poporului nostru a urmat-o în anii liberi ai României socialiste, recapitulînd ansamblul dezvoltării producției de bunuri materiale, o părticică de contribuție la bunăstarea generală a adus-o și uzina noastră. Numărul radioreceptoarelor și televizoarelor a crescut de la an la an și, firește, exigența cumpărătorilor a sporit și ea. Străduindu-ne să fim la înălțimea cerințelor contemporane și să aducem, totodată, statului beneficii, în 1968, prin depășirea prevederilor inițiale atît la producția globală, cît și la marfa vîndută și încasată și livrările către fondul pieței, uzina noastră a realizat peste plan aproape 100 de milioane lei. Noilor tipuri de radioreceptoare și televizoare intrate în producție de serie în 1968 — «Albatros», «Miraj» — li se vor adăuga în anul acesta, aparatul de radio portabil «Zefir», o variantă nouă, îmbunătățită a tipurilor «Carmen» și «Eforie» și cinci variante noi de prezentare a televizoarelor.

Anul acesta — față de 1968 — pe baza perfecționării în continuare a procesului tehnologic și, în funcție de cererea sporită a pieței, producția de televizoare va crește cu 37%, iar cea de radioreceptoare cu 10% (ceea ce reprezintă 160 500 televizoare și 388 200 aparate de radio).

Produsele cu marca uzinelor noastre au început să se bucure de tot mai mult prestigiu peste hotare. Față de anul precedent, în 1968, producția pentru export a fost depășită cu 24%, iar în 1969 creșterea reprezintă 44%.

Desigur, toate aceste cifre sintetice vor deveni fapt împlinit prin efortul comun al colectivului uzinei, care este hotărît să investească cele mai bune calități ale sale în întrecerea pentru noi realizări, cu care vor întîmpina cea de-a XXV-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român.

Chemarea adresată muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din industrie prin Manifestul Frontului Unității Socialiste a fost primită și de către colectivul nostru cu elan patriotic și cu hotărîrea fermă de a continua opera de industrializare a țării, de a promova tehnica înaintată și a ridica eficiența economică a uzinei.

Ing. Alexe MIHAI
directorul uzinelor «Electronica»
București

UN CENTRU UNIVERSITAR ÎN PLINĂ DEZVOLTARE

Interviu cu prof. dr. ing. GH. NIȚESCU, rectorul Institutului politehnic din Brașov

— Tovarășe profesor, cum considerați că s-a dezvoltat învățămîntul politehnic brașovean în acești ani?

— Înființarea la Brașov a învățămîntului tehnic superior în anii socialismului era legată, în primul rînd, de cerințele dezvoltării industriale a orașului și în special de dezvoltarea pe baze noi a industriei construcțiilor de mașini și economiei forestiere. Pe de altă parte, populația Brașovului vedea într-un institut de învățămînt superior un important factor de ridicare a nivelului cultural și științific al orașului, demn de tradițiile culturale moștenite de la înaintași. Azi politehnica brașoveană se prezintă ca o puternică unitate de învățămînt, cuprinzînd 4 facultăți cu 9 secții de specializare, la care se adaugă și cursurile de subingineri recent înființate. Dezvoltarea sa este grăitor ilustrată prin continua creștere a numărului de studenți și cadre didactice. Astfel, de la 115 studenți și 20 de cadre didactice, cît aveam în 1948, azi în anul universitar 1968—1969 școlarizăm 4 354 studenți la cursurile de zi și serale, dispunînd de un valoros corp profesoral, format din 319 cadre: 75 profesori și conferențieri, 106 șefi de lucrări și lectori, 138 de asistenți. În cei 20 de ani de existență, învățămîntul tehnic superior brașovean a dat economiei naționale aproape 8 000 de absolvenți în specialități importante.

Față de condițiile grele în care ne-am început activitatea, cu 20 de ani în urmă, în prezent dispunem de un spațiu de învățămînt corespunzător, de 57 laboratoare modern utilizate. La spațiul de învățămînt existent se mai adaugă noua clădire a Facultății de mecanică (circa 15 000 mp spațiu), care va cuprinde numeroase săli de cursuri, laboratoare etc., construcție care începe în acest an și a cărei finanțare e de circa 60 milioane lei. Cît privește condițiile de viață ale studenților ele s-au îmbunătățit cu fiecare an. Dacă în 1948 spațiul de cazare era de 1 600 mp, în prezent el reprezintă 11 948 mp, repartizați în 8 cămine confortabile, în care locuiesc 2 730 de studenți. Adăugînd la aceasta faptul că din cei circa 3 800 studenți ai cursurilor de zi, 2 440 primesc burse de stat, vă puteți face o imagine a sensibilității îmbunătățiri ale condițiilor de învățatură:

— În ultima vreme tot mai mult este acreditată ideea că institutele noastre de învățămînt superior trebuie să devină și puternice centre de cercetare științifică. Cum este îndeplinit aici, la Brașov, acest deziderat?

— Îmbinînd armonios activitatea de la catedră cu munca de cercetare, corpul profesoral al institutului a desfășurat, în ultimii ani, o rodnică activitate științifică orientată spre problemele majore ale dezvoltării economiei naționale, realizîndu-se o tot mai strînsă legătură a investigației științifice cu producția. Astăzi, avînd drept nucleu de bază catedrele de specialitate ale institutului nostru, se dezvoltă la Brașov prima școală românească de cercetare în domeniul automobilelor și tractoarelor.

Contribuția institutului, de exemplu, este substanțială la îmbunătățirea calității camioanelor. Cadrele noastre au colaborat cu specialiștii de la Steagul roșu și Institutul de proiectări și cercetări pentru automobile și tractoare. Rezultatul: reducerea cu 20—25% a consumului de combustibil. Colaborăm cu «Tractorul» la îmbunătățirea punții din față a tractorului pe patru roți motoare, în scopul de a-i mări randamentul.

În prezent, în institut funcționează și 28 de cercuri științifice în care activează peste 300 de studenți, cu rezultate foarte bune la învățatură. Crearea științifică studențească s-a materializat nu numai în sesiunile anuale ale acestor cercuri, dar și în cadrul Biroului studențesc de proiectare de pe lîngă catedra de tehnologia construcției de mașini, unde au fost executate, sub îndrumarea cadrelor didactice, diferite proiecte cerute de întreprinderi.

lată, pe scurt, răspunsurile la întrebările dv.

C. BOZBICI

actualitatea

INTERVIURI

FARMACEUTICE

Ne răspunde ing. chimist ION VELEA, director general adjunct al Institutului de cercetări chimico-farmaceutice

— În ce constă aportul institutului dv. la dezvoltarea industriei românești de medicamente?

— Înainte de 1944 industria de medicamente românească era slab dezvoltată, necesarul de medicamente fiind acoperit din import, cu excepția unor seruri, vaccinuri și a unor specialități farmaceutice care se produceau în țară în 30-40 de laboratoare particulare, unde, de fapt, se prelucrau substanțele medicamentoase importate. Producția era dispersată, neuniformă cu eficiență terapeutică redusă.

În primii ani după naționalizare, institutul nostru (pe atunci numai de cercetări farmaceutice) a participat la acțiunea de tipizare a circa 4 500 de specialități, la îmbunătățirea tehnologiei produselor «moștenite» de la vechile laboratoare, la industrializarea unor produse obținute pe baza unor noi tehnologii. Pe lângă creșterea producției globale, s-a eliminat în proporții de 90% față de 1965 importul de substanțe medicamentoase și finite. Ca rezultat, începând din 1966 atît institutul cît și fabricile noastre s-au acordat cu nivelul tehnicii mondiale, medicamentele românești exportate fiind considerate competitive pe piața internațională. Cercetările noastre au permis realizarea tehnologiilor unor medicamente pînă nu demult importate: Cloramfenicol, Napoton, Asclerol, Nefrix, Trecid, Calmotusin, Algocalmin, Tetracilină, Carboxin, Ulcerotrat etc. Numai în perioada 1954-1967 s-au introdus în fabricație 371 produse noi pentru uz uman și animal. Colectivul de specialitate al institutului nostru a contribuit la dezvoltarea și perfecționarea industriei de medicamente.

— În ce direcții se desfășoară în prezent munca de cercetare în cadrul I.C.C.F.?

— În momentul de față, institutul nostru cu sediul central la București și cu filiala sa din Cluj numără 127 de cercetători. Dacă la început problemele abordate se refereau la reproducerea de medicamente clasice, utilizate de mult timp în terapeutică, de cîtiva ani preocupările se îndreaptă spre obținerea de produse noi, originale. Parte din ele, 138 de produse farmaceutice, sînt brevetate în țară, iar 14 în Anglia, Franța, Belgia, R.F.G., Elveția, Egipt. Este interesant de arătat că valorificarea unui singur medicament original pe piața internă și externă poate acoperi neori cheltuielile de cercetare făcute în 5-10 ani.

În prezent acordăm o mare

atenție modernizării formelor farmaceutice prin introducerea produselor sub formă de granule aromatizate și comprimate efervescente (Penicilina V, Pas sodic, Vitamina C, antigripale, produse energizante, polivitamine etc.) care au o mare eficacitate terapeutică, elimină fenomenele secundare, se absorb mai repede etc. De asemeni ne ocupăm de flacoanele multidoze din material plastic și aplicarea de noi metode și teste pentru aprecierea activității și calității produselor studiate.

— Cîte ceva despre perspective, vă rugăm!

— Înființarea unor secții și laboratoare noi ca și dezvoltarea celor existente, dotarea lor cu aparatură de înalt nivel tehnic, perfecționarea continuă a cadrelor specializate în țară și străinătate. Ceea ce va permite ca în 1970 producția noastră de medicamente și biostimulatori să ajungă la o valoare de 10 ori mai mare iar în 1980 de 25 de ori mai mare decît în 1955.

G. MARTA

PE URMELE CIFRELOR

În 1968, industria locală clujeană a pus la dispoziția comerțului mărfuri depășind suma de 305 500 000 lei, din care 25 000 000 lei peste plan. Exportului, aceeași industrie i-a livrat mărfuri în valoare de 31 000 000 lei, depășind cu 25,5 la sută prevederile de plan.

În rîndurile care urmează redăm o discuție cu IOAN COSMA, directorul Direcției județene de industrie locală, în legătură cu aceste succese și încercăm să deslușim, prin intermediul lor, perspectivele.

— Așadar, ce ne puteți spune despre factorii determinanți ai succeselor obținute de industria locală a județului Cluj?

— Pînă acum, cărțile noastre de vizită (din care nici una n-a fost refuzată) au ajuns în 15 țări din Europa, Asia și America. Determinantele? Iată-le, pe scurt: 1) preocupare eficientă și competentă pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor prevăzute pentru export (întreprinderilor interesate le-au fost puse la dispoziție noi produse pentru prospectarea piețelor) și 2) stimularea acelor întreprinderi care au obținut rezultate bune (în cadrul planului sau peste plan). S-a avut în vedere, firește, folosirea întregii capacități de producție, a forței de muncă superior calificate și a tuturor rezervelor interne.

— Care vă sînt gîndurile pentru noul an?

— Întrebarea e (inevitabil) tardivă: gînduri pentru noul an ne-am făcut încă de la mijlocul anului trecut. Încă de anul trecut ne-am propus (și am luat) o serie de măsuri pentru a oferi în 1965 o gamă mai largă de produse. La ora actuală putem spune că

sîntem «acoperiți» cu comenzi în proporție de 80%.

— Ce măsuri concrete de realizare s-au luat?

— Am asigurat în primul rînd o nouă hală de depozitat mobilă; utilajele noi au fost din timp experimentate de muncitori în cadrul unor adevărate cursuri de specializare; vom construi la Huedin o hală destinată producției obiectelor de alabastru; în plus, la o serie de fabrici s-au mărit capacitățile de producție.

— Altceva?

— Nu ne dorim decît un succes mai mare față de anul precedent.

— Și noi vi-l dorim.

B. DUMITRU

«TIMPURI NOI» PRIMELE REALIZĂRI

Ne aflăm la «Timpuri noi» — una din cele mai vechi uzine buceștene: s-a născut în 1864. Mica fabrică de atunci (fosta turnătorie «Lemaitre») a devenit în zilele noastre un important furnizor de motoare diesel și de compresoare.

Vizita are loc la o lună după ce uzina a luat startul pe '69.

Ce s-a realizat de-atunci? Cu ce va contribui în acest an harnicul colectiv de aici la dezvoltarea economiei naționale?

Primul răspuns aparține tovarășului GH. IONESCU, directorul uzinei.

— În '69 — ne împărtășește d-sa — «Timpuri noi» are de făcut față unor sarcini importante. Ele cresc cu peste 14% față de realizările anului trecut. De aceea, încă de la început am pornit cu toate pînzele sus. Rezultatul: la sfîrșitul lui ianuarie, uzina a și livrat 40 de motoare și 50 de compresoare — dublu cît a produs în aceeași perioadă a anului precedent. Acum, pe lângă altele, lucrăm — și aceasta pentru prima dată în țară — la fabricarea unui tip de compresor pentru locomotiva electrică românească de 5 100 CP. Asemenea compresoare se importau și se mai importă. Primele construite de noi le vom livra încă în cursul acestei luni. Ceva despre exportul produselor noastre: în '69 va cunoaște o creștere cu 15 la sută. Turcia, Grecia, Venezuela, India, R.A.U., R.D. Vietnam, Siria sînt țări care se aprovizionează cu motoare fabricate la «Timpuri noi».

— Ce s-ar mai putea adăuga?

Întrebarea este adresată de data aceasta secretarului comitetului de partid, tov. PAVEL PÎTRU.

— În adunările ținute, colectivul a dezbătut planul și toate posibilitățile de a-l depăși. Rezultatul: un angajament ferm de a realiza peste sarcinile planificate mărfuri în valoare de 1 800 000 lei la producția globală, și tot de aceeași valoare la producția marfă vîndută și încasată. Și tot peste plan: beneficii în valoare de

400 000 lei. E vorba — continuă interlocutorul nostru — de angajamente importante. Ele reflectă entuziasmul cu care colectivul uzinei întîmpină alegerile din 2 martie. De altfel, din rîndurile noastre figurează pe listele Frontului Unității Socialiste patru candidați. Reglorul Constantin Stanciu se află pe lista de candidați la alegerile de deputați în Marea Adunare Națională; directorul uzinei, tov. Gh. Ionescu, candidează pentru Consiliul popular municipal, alți doi salariați ai uzinei, mecanicul Nicolae Bulai și strungarul Traian Paș, la secțoare:

— Sînt deosebit de bucuroși și deosebit de onorat de cîntea ce mi s-a făcut de a candida la alegerile pentru Marea Adunare Națională, ne spune, chiar la locul lui de muncă, reglorul C. Stanciu. În secția în care lucrez (prelucrări mecanice), colectivul și-a luat angajamentul de a scurta cu cel puțin 10 la sută timpul de prelucrare a pieselor. De asemenea, de a folosi în așa fel uneltele cu care lucrează încît pînă la sfîrșitul anului să poată realiza economii importante.

Despre inițiative asemănătoare ne-a vorbit secretarul sindicatului — mecanicul C. CREȚU — prezent în ultimele zile la numeroase adunări profesionale. El ne informează că din discuțiile ce au avut loc rezultă și faptul că printr-o mai bună chivernisire a materiei prime s-ar putea realiza o economie de metal echivalentă cu aproape 46 tone. Ceea ce înseamnă bineînțeles motoare în plus.

F. URSEANU

F 03

— Dezvoltîndu-se economia județului crește, inevitabil, și cererea de consum de energie electrică. Ce ne puteți spune în acest sens?

Ing. EMIL BARBU, directorul întreprinderii de electricitate-Suceava.

— Neputînd despărți mecanic sfîrșitul vechiului de începutul noului an, să notăm că primul a înregistrat pe harta energetică a județului intrarea în funcțiune a liniei electrice de 110 KV Suceava-Botoșani, precum și stația de transformare Botoșani de 110-20/6 KV, cu o putere instalată de 25 MVA.

— Ca rezultat?

— S-a asigurat o alimentare mai bună a județului vecin și s-a creat o rezervă energetică pentru zona industrială a orașului.

— În plus?

— A intrat parțial în funcțiune, stația de 110/20 KV Suceava-II, care va da anul acesta și energie de 20 KV. Se află în curs de execuție stația 110/6 KV Suceava-III, care va livra curent, în principal, industriei locale, eliberînd celelalte stații, de care vor beneficia

din plin locuitorii orașului. De asemenea, se amenajează dispeceratul nostru, complet automatizat.

— Am auzit că se dezvoltă și se modernizează aeroportul constantăean «M. Kogălniceanu». E adevărat?

CONST. RĂDUȚ, director general în Ministerul Transporturilor Autoavale și Aeriene.

— Da. Nu e un secret pentru nimeni că cifrele de plan ale aeroportului Constanța sînt sporite anul acesta, față de anul trecut, cu peste 30 la sută. În limbajul nostru, de pe aeroportul constantăean urmează să se efectueze peste 300 000 plecări. Implicat, la transportul de mărfuri se va înregistra o creștere de 600 tone. Astfel s-au făcut necesare o sumă de măsuri destul de serioase.

— Care sînt?

— În primul rînd și în principal s-a dublat platforma de îmbarcare-debarcare. Pe «Kogălniceanu» vor putea ateriza, parca și decola navele de mare capacitate IL-18, B-707, BAC-111 și Caravelle.

— Măsuri organizatorice izvorîte din necesitatea înlăturării unor scăderi sau anomalii din anii precedenți?

— Evitîndu-se abaterile tehnice se va scurta substanțial timpul de staționare al pasagerilor. Simplificarea filtrelor de control al pasagerilor va duce practic la o circulație în flux a acestora de la și către avion. Restaurantul modern și divers aprovizionat, biroul de schimb și magazinul «Prestagent»-ului vor asigura confortul călătorului efemer și extrem de grăbit. Și să nu omitem telefoanele directe cu acele orașe din țară conectate la rețeaua automatizată. În încheiere: autogara va intra integral în funcțiune anul acesta.

— Soarta legumelor județului (și nu numai) se află în mîinile direcției dv. Care vă sînt gîndurile și măsurile legate de noul an?

Ing. IOAN PRODAN, director adjunct al Direcției agricole județene Cluj.

— Mai întîi citeva cifre: cooperativelor agricole din județul Cluj vor cultiva cu legume 1 750 ha. De aici va decurge o producție de 20 000 tone legume, fondul de stat urmînd să primească 19 600 tone. Să mai notăm în fugă dar nu și în treacă: suprafața irigată pentru legume va ajunge la 1 100 ha. Cele mai mari suprafețe vor fi astfel distribuite: 280 ha pentru castraveți, 230 ha pentru rădăcinoase, 225 ha pentru ceapă, 205 ha pentru varză și 190 ha pentru tomate. În clipa de față se pregătește, cum se spune, terenul și anume: se intensifică pregătirea răsădurilor pentru culturile forțate, se repară și se completează inventarul de rigoare, se «aranjează» și se dezinfectează pămîntul. De asemenea a fost tratată cu toată seriozitatea (la Casa agronomului din Cluj) școlarizarea brigadierilor.

— Complexul de la Miclăușeni se pare că e pe ordinea de zi a turismului moldav. Ce ne puteți spune?

F

Prezentarea
artistică:
Vlad
MUȘATESCU

COPERTA NOASTRĂ
PARAZĂPEZI
Fotografie de Hedy LÖFFLER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

PETRU BERICĂ, directorul Agenției O.N.T.-Iași.
— Da, pe șoseaua dintre Iași și Strunga, la locul numit «Trei lacuri», se amenajează un complex comercial modern pentru turiștii români și străini. El se compune dintr-un restaurant de pescărie în formă circulară, un bar și două terase — una acoperită și una descoperită. În total — 120 locuri.

cu peste 30%.
Peste doi ani vor intra în funcțiune alte două mari unități: o fabrică modernă de mobilă și una de plăci aglomerate.

B. SURU

SPORT

viurile din reghin

După cum se știe, Complexul pentru industrializarea lemnului de la Reghin — micul și pitorescul oraș de pe malul Mureșului — se bucură de faimă bine meritată. Aici se nasc anual zeci de mii de vioi, violoncele, chitare, mandoline și alte instrumente muzicale. În ajunul Anului nou — aflăm la Ministerul Economiei Forestiere — în Italia, patria marilor lutieri Stradivarius și Amati, s-au vândut multe vioi fabricate la Reghin. Însăși Opera din Milano — faimoasa «Scala» — a comandat pentru orchestra ei vioi construite pe malul Mureșului. Anglia, Statele Unite, Turcia, Australia, Canada, Israel, Norvegia, Danemarca sînt doar câteva dintre țările care importă instrumente muzicale românești. Valoarea viurilor noastre se datorește calității excepționale a lemnului de rezonanță (molidul românesc), dar și unor talenți lutieri, crescuți de cunoscutul meșter Roman Boianciuc.

Cererea pe piața externă este mereu mai mare; în acest an, exportul de instrumente muzicale fabricate la Reghin va crește

ATLETISM — ANUL

Vechi de cînd lumea, atletismul își împropătează veșnic tinerețea prin cei pe care-i atrage mereu spre locurile întrecerii, printr-o perpetuare a gustului competițional de fiecare dată îmbogățit de noi circumstanțe (piste de zgură, acum de tartan, nisipul gropilor de sărit, acum culcușuri de buret sintetic etc.), prin ridicarea necontenită a plafonului capacităților fizice ale speței și coborîrea neîntreruptă a spațiilor de timp necesare parcurgerii tuturor distanțelor și, de cîtăva vreme, prin mutarea stadionului sub acoperișurile unor săli cu dimensiuni din ce în ce mai apropiate de cele ale marilor temple de beton ale sportului. Acolo unde vara se întrerupe, activitatea atletică poate astfel continua.

În acest început de an, la limita dintre iarnă și primăvară, la intervalul electoral, ce se încheie tocmai, atletismul bucureștean și-a primit darul promis: noua sală cu 9 culoare de zgură, cu gropi pentru sărituri și cu sector

de aruncare a greutății, laborator al unor performanțe ce se pot naște ca un reflex al unui alt interval, cel olimpic, care a și început.

Aceste gînduri și-au primit o primă confirmare chiar în zilele din urmă, cînd juniorii, proaspeți ca și sala, și-au dat întîlnire aici pentru a înscrie, pe pista virgină, cu cuiele pantofilor de atletism, primele angajamente ale unor cariere aflate încă în embrion. Ce frumos și tonic a fost spectacolul din sala cea nouă dăruită atletismului bucureștean, onorat de prezența unor emisari veniți din alte orașe ale țării! Și cît de promițătoare ni s-au părut evoluțiile Marghioliței Matei, din Galați, săritoare de înălțime, Marioarei Filip, la fel de bună și pe distanțele scurte ca și pe cele pînă la 800 m, ale ploieștencei Veronica Anghel, ale mureșanului Imre Biro, cel mai rapid dintre toți pe jumătatea clasice distanțe de 100 m, ale debutantului olimpic de la Mexic, Csaba Dosa (2,07 m săritură record pentru juniori) și cu promisiunea magnetică făcută de Șerban Ioan, tînăr gigant în mijlocul celor mai tineri decît el: 2,122 (cu 2 mm peste recordul său național în aer liber!).

Dorim cît mai multe finaluri de săptămîină în noua bază atletică vecină stadionului «23 August» și tot atîtea sucombări de recorduri. Prezența numeroșilor colegi de breaslă în noul focar sportiv al Capitalei a fost, la rîndul ei, un alt semn de bun augur. Este de fapt anul I al atletismului de sală și... de iarnă, al Capitalei noastre, care a început sub bune auspicii.

Em. VALERIU

P.S. La Cervinia, Ion Panțuru, avîndu-i ca parteneri pe D. Focșeanu, D. Tancov și ca frînar pe N. Neagoe și-a menținut cursul valutar și în proba de bob la 4 persoane, la etalonul argintului. Drum bun spre Lake Placid și curs în creștere la metalul valorii sportive!

E.V.

sîntă și utilată după ultimul jurnal de specialitate:

— Am nevoie să... (să «ce», n-a mai fost cazul să spun, că se vedea de exteriorul mașinii).

— Nu vă putem servi; nu funcționează instalația. E defectă.

Scurt și precis. Deci, plec; la unitatea din Băneasa (înzestrată și ea tot cu utilaje de prima clasă):

— Aș dori să...

— Nu curge apa.

— Pe cînd sperați c-o să curgă?

— Nu sîntem ghicitori. Așteptați, cum așteptăm și noi.

N-am așteptat. M-am grăbit să ajung la garajul «Ciclop» de pe Bd. Magheru, căci timpul se scurgea în mare viteză.

— Aș avea nevoie să...

— Cu plăcere. Dar cam aveți de așteptat.

— De ce, nu curge apa?

— Ba curge.

— S-au defectat cumva instalațiile?

— Nici asta. Dar nu lucrează decît un singur om.

— Și ceilalți de ce stau?

— Nu stau; sînt la ședință.

Am plecat oțînd la... «Auto-service» de pe str. Maria Rosetti. Aici (să nu-mi vină a crede!) instalațiile funcționau, apa curgea, și personalul nu era în ședință. În schimb, așteptau la rînd vreo 25 de confrăți de suferință.

M-am uitat la ceas: trecuse de ora 18, se întunecase.

Ca să evit un sindrom astenic, m-am lăsat păgubaș și am plecat acasă, cu «amorul» meu.

Am avut o noapte agitată; cu coșmaruri. Visam că se făcea că spălătorii terminaseră ședința, se strînseseră toți laolaltă și cu forțe unite îmi aplicau o hidroterapeutică susținută cu furtunurile din care țîșnea nemiloasă apă rece ca gheața. Eu țîpam de mama focului, implorînd (zadarnic), în genunchi, clemență, în timp ce sărmana mea «Dacia» mă privea compătimitoare și plină de noroi.

M-am trezit cu noaptea-n cap și, pus pe fapte mari, m-am... autoservit: cu o găleată într-o mîină, cu un burete în cealaltă și cu șorțul de bucătărie al soției înaintea, am spălat «Dacia» în drum, în fața casei.

B.D.

Dar cu «Auto-service» cum rămîne?

Mircea NOVAC

cînd tăiem panglica?

După toate calculele și pronosticurile, dar mai ales după toate datele pe care le furnizează azi șantierul (care în urmă cu numai doi ani era o pădure de plopi, pămînt și apă), panglica va fi tăiată spre sfîrșitul anului. Și, atunci, podul de peste Dunăre va înceta să mai fie un proiect.

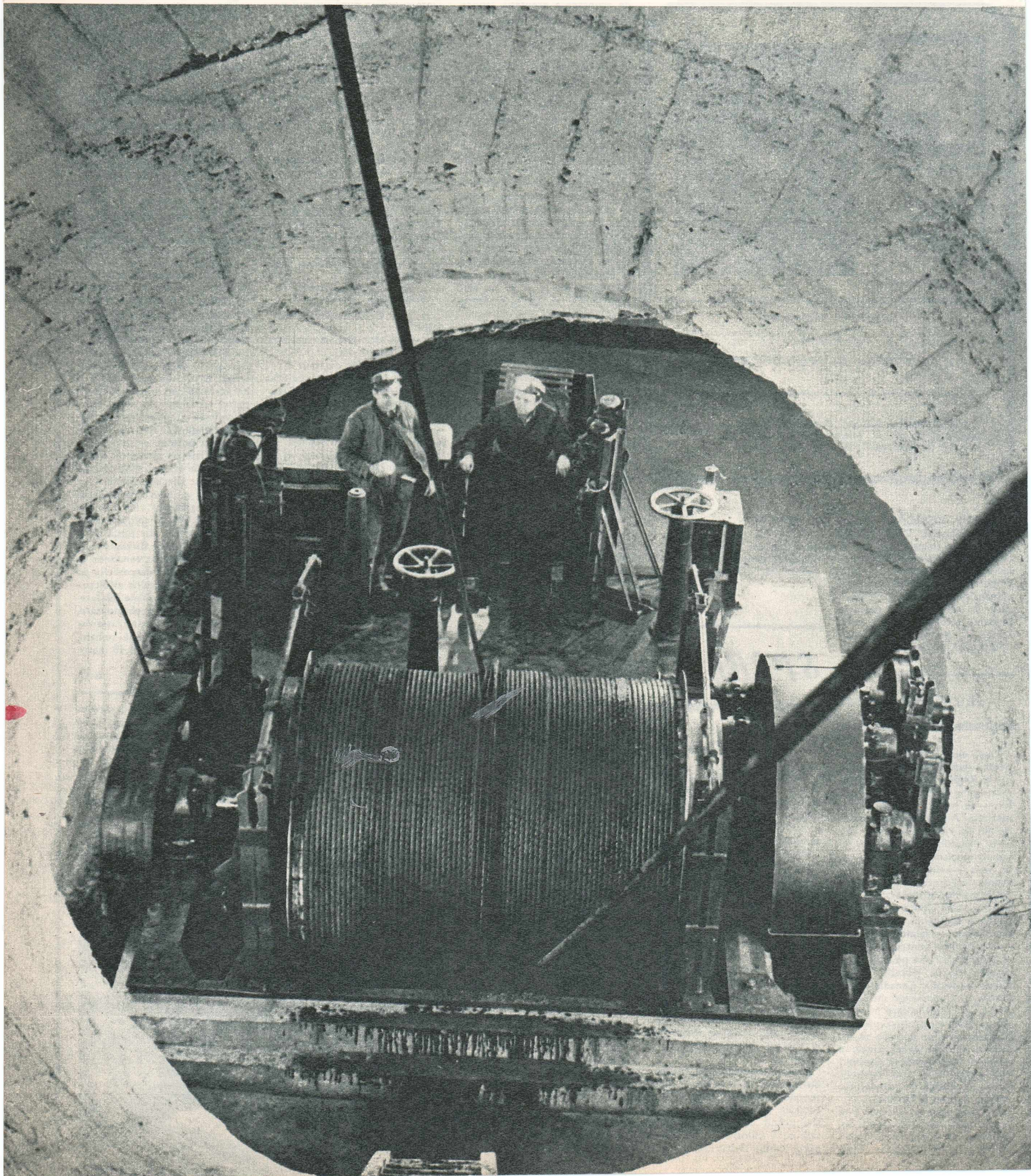
Ne aflăm, așadar, la Giurgeni și implicat la Vadul Oii. În ce stadiu se află lucrările? În curînd se va termina ultima pilă de mal și viaductul Giurgeni este gata. În același timp, la Vadul Oii, instalația Benoto (îmbunătățită la sugestiile specialiștilor de pe șantier, prima de acest gen care lucrează cu coloane cu un diametru de peste 88 cm) a ajuns la 40 de metri adîncime; în afara celor 12 coloane introduse mai urmează una singură și apoi se «lansează» talpa puțului — temelia de beton. Cele 64 grinzi de beton precomprimat, însumînd 120 tone, au fost turnate. Sfîrșitul lui februarie va aduce terminarea montării grinzilor, iar în iulie viaductele vor fi complet gata. Ceva mai tîrziu vor pleca de la Galați și Cîmpia Turzii, și vor ajunge aici după ce vor trece pe la Bocșa ultimele «accesorii» pe care le va monta uzina «Vulcan» din București: profilele tablanelor podurilor. Și după montare, cele patru benzi de circulație vor fi botezate de verdele semaforului, la o înălțime de 48 metri.

N-are faima monstrului fabulos născut din Echidna și Typhon. Nici nu e renumit ca eterna enigmă de la Giseh, străjuind piramida lui Khefen din cea de-a IV-a dinastie. Este Sfinxul nostru, operă grandioasă a vînturilor ce mătură platoul Bucegilor și care l-au dăltuit — nu se știe cum, nu se știe de ce — sub chipul și asemănarea fratelui său de piatră de sub soarele arzător al Nilului.

*comorile țării
în anii
socialismului*

ici, din «casa de mașini» a unuia
puțurile minei, puternice mașini
aulice asigură o activitate normală
censoarelor și-n general a circula-
în mină.

„PÎINEA INDUSTRIEI” ÎN IPOSTAZĂ CONTEMPORANĂ

de Mihai HETCO

I s-a spus în secolul trecut «pîinea industriei» și a continuat să fie numit așa și în primele decenii ale secolului nostru, pînă cînd înflăcările i-a fost contestată de petrol și gazele naturale. Dar și în zilele noastre, materia aceasta ivită din subtile procese chimice, materia aceasta care închide în înfățișarea sa dură și opacă ceva din imensitatea pădurilor care au populat cu milioane de ani în urmă pămîntul și cărora le datorează nașterea, este exploatată în cantități enorme, ce atestă importanța sa constantă. Folosit mult timp și exclusiv drept combustibil, înlocuitor eventual al lemnului de foc, cărbunele începe să crească în importanță o dată cu dezvoltarea industriei. Sub formă de cocs, pentru producerea fontei (1735), iar mai tîrziu (1855), folosit în procesul de obținere a oțelului, cărbunele își începe marșul triumfal, fiind prezent de-acum încolo sau chiar contribuind la toate marile performanțe tehnice ale spiritului uman. În 1807 începe să fie folosit în traficul maritim, iar în 1839, lansează pe căi de oțel locomotiva, acest zeu al transporturilor ce nu va întârzia să cucerească toate meridianele. Oriunde apare, cărbunele influențează și suferă influențe, fiindcă determinînd prin calitățile sale noi descoperiri, noi inovații, este la rîndul său exploatat în cantități sporite și folosit sub forme dintre cele mai variate.

Introducerea mașinii cu vaporii sub presiune (1869), apoi în 1878 a electricității, se datorește în mare măsură aceluiși combustibil cunoscut, fără-ndoială, de milenii dar folosit la adevăratele sale calități de-abia în ultima sută de ani.

Nu-i de mirare că privind puțin în urmă asociem civilizația industrială cu existența, mai bine zis intrarea în arenă a cărbunelui, cu fumul greu, degajat de milioane de coșuri. Imaginea dezvoltării industriale purta, pînă în urmă cu cîteva decenii, chipul smolitic al fochistului, aruncînd lăptișuri de cărbune într-un cuptor ce nu conținea să ardă. Mine-

rul, erou necunoscut, săpînd în măruntaiele pămîntului, devine poate unul din factorii esențiali ai dezvoltării industriale, dar nu și unul favorizat, cu toate că dramele sale, primejdia ce-l amenință în fiecare moment, încep să apară în documentele vremii și-n paginile unor scriitori prestigioși.

S-a scos și se scoate din ce în ce mai mult cărbune deși, după cum am spus, marile avantaje ce le comportă țiteiul și gazul metan tind să pună oarecum în umbră această sursă de energie. Producția mondială de cărbune continuă însă să crească în ritmuri de circa 2,5% pe an, extracția dublîndu-se în ultimele trei decenii.

Se poate afirma deci că încă multă vreme de-acum înainte cărbune va fi sinonim cu industrie, în special cu industria grea, și că drumul său coincide cu cel al unei industrializări multilaterale. În ce privește țara noastră, acestei surse de energie i-a fost rezervat un rol de prim rang.

O EVOLUȚIE SEMNIFICATIVĂ

În urmă cu mai bine de un veac, în 1830 și 1840, se deschid două exploatări carbonifere la Cozla și Baia Nouă, pe malurile Dunării, în vederea asigurării traficului fluvial. Înainte, pe la 1780, se semnalaseră primele începuturi extrem de timide de exploatare a hulei în Banat, la Doman, apoi la Anina. Valea Jiului, imens rezervor de cărbune, cunoaște prima lovitură de tîrnăcop la 1868 pentru ca imediat, în deceniile următoare, să se treacă la o exploatare mai susținută a lignitului și cărbunelui brun. Decenii de-a rîndul, industria carboniferă din țara noastră a fost slab dezvoltată, printre altele și datorită orientării capitalurilor spre exploatarea acelor combustibili, îndeosebi a petrolului, care ofereau posibilitatea realizării unor profituri ridicate. Cărbunele extras era utilizat nerațional, nefiindu-i nici pe departe valorificate înaltele-i calități energetice.

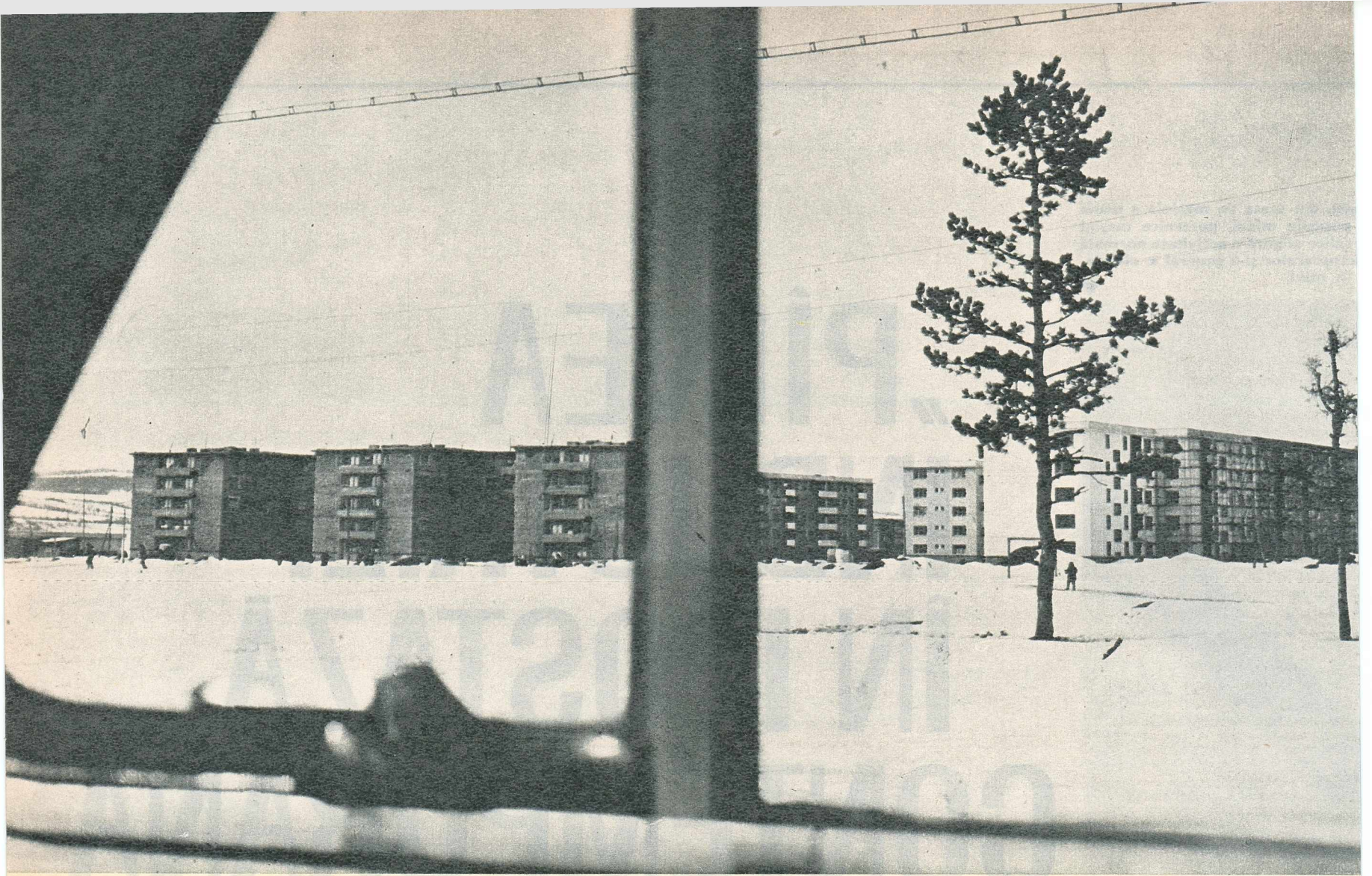
Din datele vremii rezultă că circa 75% din cantitatea de cărbune extras era folosit în transporturi, 15% în diverse mici industrii, 3% pentru consum casnic și doar 7% pentru cocs și centrale electrice!

Valea Jiului, care pînă-n urmă cu două decenii reprezenta de fapt singura sursă mai importantă de cărbuni a țării, a cunoscut o dezvoltare înceată, marcată de multe stagnări sau chiar regresuri. Societăți particulare își dispută monopolul exploatărilor din acest perimetru, dar producția și cei ce o determină în ultimă instanță, minerii, sînt la bunul plac al jocului pieței capitaliste.

În competiția cu petrolul, cărbunele pierde, prețul său scăzînd vertiginos. Un val de concedieri și închideri de mine, culminînd cu marea criză economică interbelică, punctează istoria nu de puține ori tragică a acestei mari bogății a patriei noastre.

Rezistenței organizate împotriva exploatării, rezistență inițiată și condusă eroic de Partidul Comunist Român, i se răspunde în 1929, la Lupeni, cu gloanțe. Războiul mondial, cu ravagiile sale, aduce și industria carboniferă în pragul catastrofei. Imaginile minerilor ieșiți din șut: fețe chinuite, o lampă atîrnînd de braț și un tîrnăcop, imagini ale unei munci infernale, ajunse la conștiința opiniei publice românești grație activității presei comuniste și progresiste, păreau hărăzite eternității. La fel ca și accidente de lucru ori exploziile care din cînd în cînd îndoliau așezările miniere. Exploatări de cărbune, acele adevărate «văi ale plîngerii», păreau să fie predestinate efortului nemilos și salariului minim. A fost nevoie de o gigantică concentrare de forțe, de investiții ce altădată ar fi părut simple speculații utopice, de studii științifice și cercetări, într-un cuvînt, de un efort de care numai socialismul — catalizator al energiei naționale — este capabil.

Încă din anul 1945 partidul a subliniat importanța industriei carbonifere pentru industrializarea țării. Ca urmare, lucrări geo-

logice de mare anvergură au început, ducând în final la punerea în evidență a unor importante rezerve de cărbune care însumează mai bine de 4,6 miliarde tone. Huila din Valea Jiului, lignitul de la Rovinari, Valea Jiului și Valea Motrului, combinatele și întreprinderile miniere de la Oradea, Borza, Baia de Arieș, Bocșa, exploatarea de la Lupeni și Teliuc au ridicat producția de cărbune a țării la indici care în urmă cu numai câteva decenii ar fi părut de domeniul fanteziei. Producția de cărbune a fost în cea mai mare parte îndreptată spre industrie, spre valorificarea superioară a virtuților acestei materii prime prețioase.

Utilaje și amenajări în subteran pentru care în decursul anilor s-au alocat miliarde, au permis creșteri vertiginoase de producție.

Cel mai tânăr bazin carbonifer din țară, bazinul Motru, a început să producă în anul 1960. Deschiderea celor șase mine de aici și dezvoltarea lor vertiginoasă au ridicat probleme deosebite, în special de ordin sociologic. Pentru asigurarea unui personal stabil s-a construit în centrul bazinului orașul minier Motru, cu blocuri, școli, așezăminte social-culturale pe măsură. (În fotografie: un nou grup de blocuri sint gata pentru a-și primi locatarii.)

Mai mult cărbune, dar în același timp folosit cât mai eficient, este angajamentul succint al minerilor noștri. Dotarea tehnică corespunzătoare, condițiile de lucru și viață, asigură îndeplinirea marilor sarcini ce stau în fața industriei noastre carbonifere în acest an hotărâtor al cincinalului.

Hotărârile Congresului al IX-lea al P.C.R. au impulsionat și industria carboniferă, stabilindu-i sarcini de mare importanță. Sporirea producției trebuie realizată printr-o creștere a productivității muncii cu cel puțin 30% și printr-o reducere a prețului de cost de 10%, punându-se un accent deosebit pe extinderea metodelor moderne de deschidere, pregătire și exploatare a minelor, pe ridicarea gradului de mecanizare a lucrărilor miniere, pe îmbunătățirea organizării muncii, pe ridicarea gradului de securitate și protecția muncii.

S-au introdus pe scară largă stâlpii de susținere metalici, economisindu-se astfel o mare cantitate de masă lemnoasă, precum și armăturile metalice de tot felul. Tăierea și transportul cărbunelui se execută în bună parte cu mijloace mecanizate, cum ar fi diferitele tipuri de combine de înaintare, mașini de încărcat cu cupă, acționate pneumatic, transportoare cu rațele etc.

Până în anul 1970, 50% din volumul de cărbune total excavat trebuie să fie încărcat prin mijloace mecanice, iar metoda susținerii metalice a abajetelor trebuie extinsă în continuare.

1965 extrăgeam 12 000 000 tone cărbune. În 1966, 13 398 000, în 1967 ajungeam la aproximativ 15 000 000 pentru ca în 1968 ne apropiem de 17 000 000 tone.

Pentru anul în curs se prevede o producție de cărbune de circa 18 510 000 tone, iar în 1970 vom extrage aproximativ 22 000 000 tone.

Sînt cifre semnificative, sînt rezultatele palpabile ale traducerii în viață a hotărîrilor partid și de stat cu privire la mărirea producției și valorificarea superioară a cărbunului. Sarcinile trasate minerilor de către I de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român sînt realizate astfel cu succes. Anul 1969 dă un nou impuls industriei carbonifere. Centenara Vale a Jiului, alcăzrei bileu a fost sărbătorit în întreaga țară în vara lui 1968, își dovedește maturitatea și namismul. De aici se extrag peste 7 000 000 ne de cărbune, de trei ori mai mult decît oricare perioadă a regimului burghezozoșieresc. Anul 1969, an hotărîtor al cincidului, produce și-aici, ca în întreaga țară, ervescență, arderi la înalte temperaturi e creației și muncii. Angajamente pentru orirea aportului științei la dezvoltarea onomiei naționale a adus și Institutul de ine Petroșeni. Preocupările cercetătorilor e aici în direcția dezvoltării producției de gnit, a preparării cărbunilor și reducerii oluării atmosferei, atestă că știutul curaj inițiativa oamenilor de pe aceste meleaguri : perpetuează, afirmindu-se plenar în aști ani.

CĂRBUNE ÎNSEAMNĂ CIVILIZAȚIE

Este un adevăr, este o axiomă, din păcate inaccesibilă exploatărilor carbonifere de-a-cum cîteva decenii. Fiindcă progresul, pe care-l alimenta cu combustia sa cărbunele, nu contribuia la propășirea acestor locuri și a locuitorilor săi. În anii noștri minerii se bucură de condiții bune de trai și muncă, activitatea lor fiind apreciată în consecință. Între anii 1951 și 1967 industriei miniere i-au

fost destinate numai pentru construcții și activități social-culturale suma de 1,8 miliarde lei, concretizate în 27 000 apartamente și 25 000 locuri pentru nefamiliști, în cămine.

Numai în Valea Jiului s-au construit în ultimii ani, din fondurile statului, un număr de aproximativ 16 000 apartamente. Satul Uricani de altădată s-a transformat într-un oraș cu blocuri moderne. Lupeni, Vulcan, Petrila au făcut într-un timp necrezut de scurt saltul spre urbanism și binefacerile

sale. Populația Văii Jiului s-a dublat în ultimii 20 de ani, înregistrînd în prezent un număr de aproximativ 140 000 locuitori. Salarii corespunzătoare, posibilități variate de repaus și distracții, teatre, cinematografe, biblioteci, săli și terenuri de sport, cămine culturale de tot felul, au revoluționat viața minerilor noștri. Cărbunele a ajuns la deplina sa împlinire: iradiază nu numai căldură și energie, ci și civilizație, la parametrii socialiști.

ETERNA TINEREȚE A VĂII JIULUI. Prin 1840, frații Hoffmann și Carol Madersbach, proprietari de mine din Rusca Montană, atrași de ivirile de cărbune ce se descoperă în văile cursurilor de apă, încep primele lucrări de exploatare din Valea Jiului.

În 1868, primul an al unor exploatări mai sistematice, cei 65 de muncitori ai Societății brașovene de mine și cuptoare, extrag 853 tone cărbune. Exact peste o sută de ani, Valea Jiului producea șapte milioane tone anual, rod al efortului celor 27 000 salariați ai săi. 95% din cărbunele livrat industriei siderurgice și 45% din cărbunele destinat scopurilor energetice se extrag din acest perimetru.

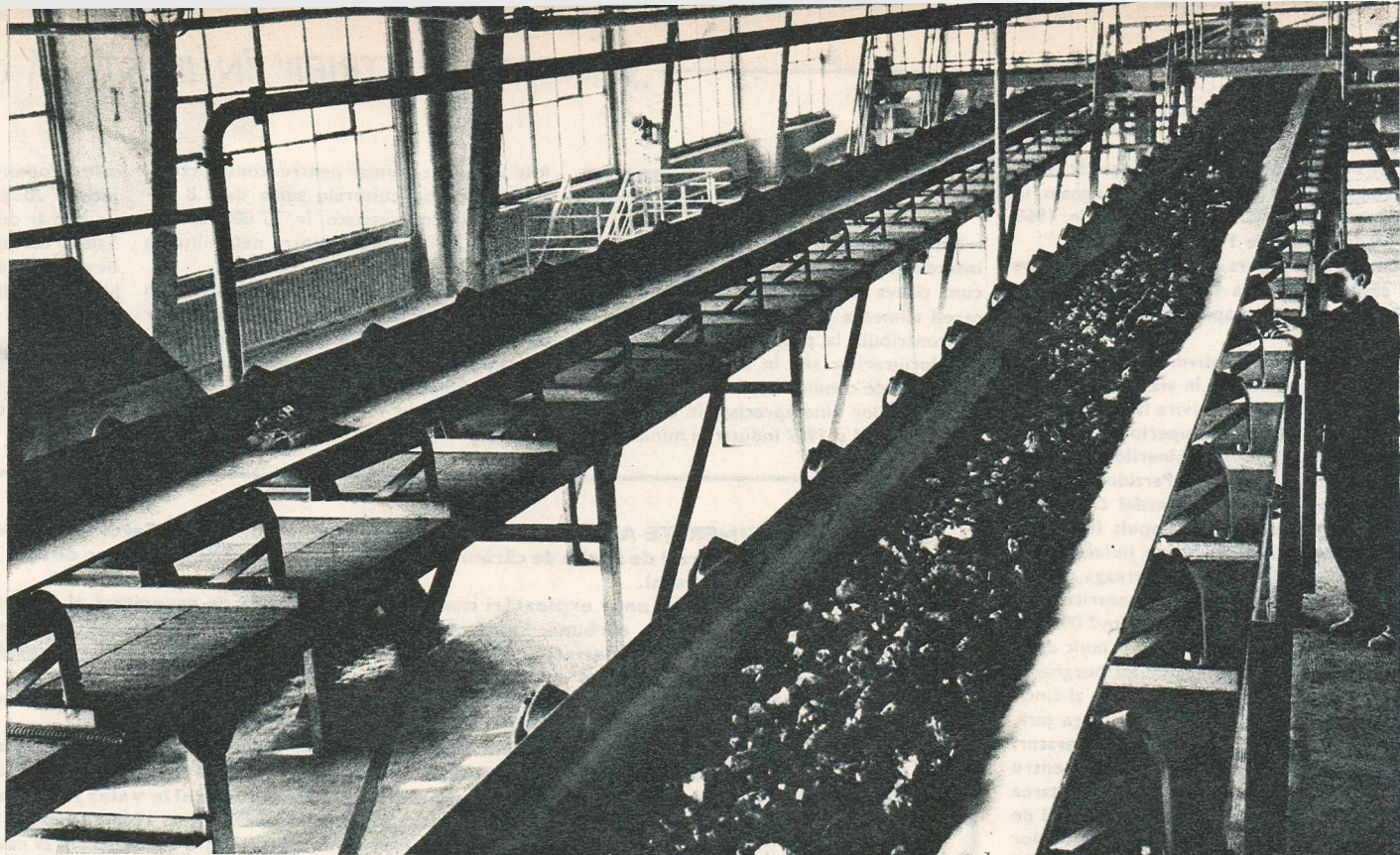
Dacă pînă nu demult, lampa cu benzină era principală sursă de lumină a locurilor de muncă, astăzi iluminatul electric al principalelor trasee de transport din abataj s-a generalizat.

Perforajul umed al găurilor de mină în rocile sterile, aerajul corespunzător, folosirea măștii contra prafului etc., sînt măsuri ce se aplică astăzi curent pentru evitarea îmbolnăvirilor de silicoză care altădată făceau ravagii. Pentru diverse măsuri de securitate a muncii, numai în ultimii cinci ani în Valea Jiului s-au alocat 125 milioane lei.

Orașul Petroșeni a devenit centru universitar prin înființarea aici în 1948 a Institutului de mine. Format din două facultăți, institutul a avut în anul școlar 1967-1968 un număr de 1 375 studenți și 129 cadre didactice. Pentru formarea cadrelor de tehnicieni cît și pentru ridicarea calificării profesionale a muncitorilor, la Lupeni și Petroșeni funcționează două școli tehnice de maiștri, două școli pentru formarea tehnicienilor precum și alte două școli profesionale. (În fotografie: o imagine a Lupenilor.)

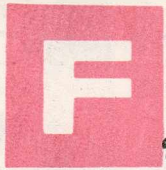
**„PÎNEA
INDUSTRIEI“
ÎN
IPOSTAZĂ
CONTEMPORANĂ**

Valorificarea rațională a cărbunilor înseamnă în primul rînd exploatarea cît mai deplină a proprietăților lor naturale: pentru huilă, folosirea însușirilor naturale de cocsificare și de aglutinare, pentru restul cărbunilor utilizarea cît mai completă a energiei lor calorice. Huila sau celelalte categorii de cărbune după o preparare specială pot fi valorificate prin cocsificare, semicocsificare, brichetare, deshidratare, gazeificare și, în fine, prin ardere directă în focare (pentru uz industrial sau casnic). Pentru producerea cocsului și semicocsului se folosesc huiile din Banat și Valea Jiului. (În fotografie: o secție a preparației de cărbune de la Coroiești pentru obținerea cocsului și a cărbunelui cocsificabil.)

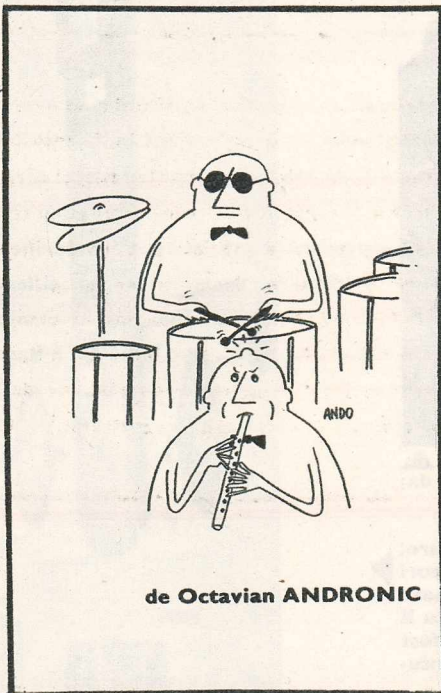
PRIVIȚI ACESTE IMAGINI!
Ele reprezintă același moment al sfîrșitului de muncă, ieșirea din șut, dar între acești oameni vîlguți, purtîndu-și pe umăr anacronica unealtă și moderna mină, înzestrată cu toate accesoriile civilizației, a grijii față de viața și munca minerilor, distanța este uriașă. Este saltul spectaculos de la exploatare la energia descătușată, este demonstrația elocventă a înnoirilor aduse de socialism într-un sector ce părea destinat pentru eternitate eforturilor inumane. Aproape trei decenii despart aceste imagini culese de pe Valea Jiului. Vom mai adăuga și două cifre: în anul cu cea mai bună producție din perioada burghezo-moșierească, Valea Jiului a produs aproximativ 2 milioane tone cărbune. În acest an se vor obține peste 7 milioane tone, urmînd ca producția să crească în următorii ani pînă la 12 milioane tone.

varietăți

UMOR

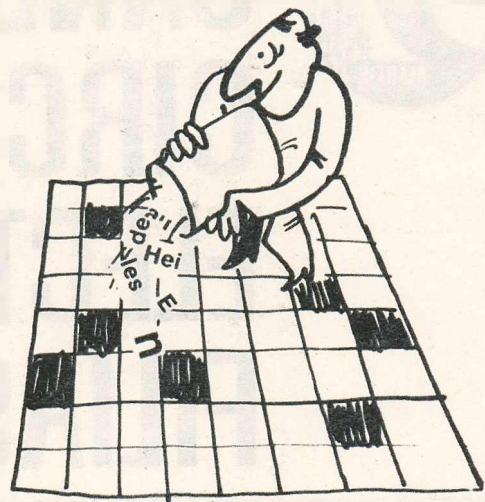

de Octavian ANDRONIC

— Cum, tovarășe, n-ai o cămăruță liberă? Nici pentru un om cu delegație de serviciu?...

de T. PALL

PUSE-N CAREU

1	O	A	A	B	S	T	A	A	O	A	A
2	O	E	O	L	I		E	R	E	S	A
3	H	I	L	I	T	A		I	C	A	B
4	A	B		H	E	B	A	H			A
5	H	A	S	I		U	C	I	D	E	
6	C	I		A	S	E	Z	A		E	C
7			I	N	T	R	A		E	R	O
8	C	I	S	T	I	G		E	L	E	H
9	A	R	C		T	A	R	H	A		O
10	I	A	C	A		B	Z	E		A	A
11	A	T	A		D	I	G		N	A	H
12	T	A	R	G	A		A	T	A	S	H

ORIZONTAL: 1) Așezare — A-și pune toate puterile. 2) A se așeza — Se pune pe umăr. 3) Supusă — Zburător legendar. 4) Altă așezare — Se așază lângă cai. 5) Stau lângă miri — A pune la pămînt. 6) Dimpotrivă — A pune în ordine — Ecou eminescian. 7) A se angaja — Îți pune inima pe foc (mit.). 8) Folos — Din vechea Grecie (pl.). 9) Insulă daneză — A pune în formă — În cot! 10) Înceată — Strada... pariziană — Fluviu italian. 11) Fir — Pus în calea apelor — A pune în funcție. 12) Pusă în slujba sanitară — Pus lângă.

VERTICAL: 1) Puse față în față (sing.) — Supus sîcieliilor.

2) Au pus bazele dreptului — A zgîndări. 3) A pune paie pe foc — Ține hangul. 4) Se pune pe linia a doua — Pe lângă drum. 5) Așezat — De pus pe a! 6) Cit sînt noi se pun în cui — Deșert de nisip în Africa de Nord (pl.). 7) A face exces — A pune o vorbă bună. 8) Carte — Gen de crustacee — Te pune-n pat. 9) Arbori de luncă — Diminutiv feminin — Poftim. 10) Hotărîre — Așezat în temă. 11) Se pune la intrare — Pune deoparte. 12) Din nou — Pus la zid.

Marian PĂTRAȘCU

Dicționar: ARO, UCA.

Dezlegarea jocului «CULINARĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ABATOR — PÎINI. 2) LUNA — MARUNTA. 3) UNICA — NOTA 4) NEMÎNCATE — ON. 5) E — AM — UNA — AȘA. 6) PL — TRAPIST. 7) VA — GRAS — STRA. 8) APERITIV — ROC. 9) CAMARA — ADAPA. 10) UNITE — FRAGED. 11) TARAMA — ANALE. 12) AS — RATA — AL — A.

CANDIDATUL CIRCUMSCRIPTIEI ELECTORALE Nr.17 FILIAȘI

Va fi deputat al intereselor, al viselor și al voinței lor? Pronosticul meu e: da; totuși să mai avem răbdare încă trei săptămâni.

Procesul tehnologic cere mereu noi cunoștințe, el însă e în pas cu tot ce apare. S-a impus prin indicațiile și măsurile energice luate în situații grele. Adeseori și-a asumat întreaga răspundere. Acolo condițiile de muncă nu-s tocmai ușoare și uneori oamenii își ies din fire. Atunci e nevoie de un cuvânt. Vasile Ionescu îl găsește întotdeauna și lucrurile se liniștesc. Așa se face și se explică de ce a fost ales secretar al comitetului de partid pe grupul organic cu unanimitate și entuziasm.

Prin 1947, Vasile, «zăpîrstea» familiei Ionescu din Gănești-Lăcusteni, isprăvise școala primară, îl diviniza pe Ion Creangă și, în general, umbla flămînd după cărți. Dar timpurile nu prea erau de bunăstare și băiatul a trebuit, cu mai mult sau mai puțin chef, să treacă — fiind ultimul dintre cei cinci frați și surori — la păscutul oilor. Cam după un an, s-a înființat într-un sat vecin o școală de șapte clase și, după aceea, timp de alți trei ani, zi de zi — chiar dacă ploua și era noroi, chiar dacă vîntul își făcea de cap, chiar dacă zăpada scîrțîia de ger — el, strîngîndu-și cărțile subsuoară, bătea cu pasul vreo șase kilometri dus, alți șase întors, avînd pînă la urmă satisfacția voinței împlinite, satisfacția să facă parte din prima promoție de absolvenți ai acelei școli.

Faptul mi se pare semnificativ pentru caracterul — atunci în formare — al copilului-cetățean.

Apoi, a urmat plecarea din sat, școala tehnică de maiștri chimiști din Făgăraș, absolvită cu medii de laudă, armata, întîlnirea cu moldoveanca timidă și cu codițe care avea să-i devină bună nevastă, și — ca o încununare de etapă de viață — repartizarea în producție, la fabrica de acetilenă a Combinatului chimic de la Ișalnița-Craiova.

Etapă ulterioară a fost sub semnul maturizării, al dobîndirii prestigiului profesional, al prestigiului omului de caracter și de cultură, al prestigiului activistului social și politic.

Cei care îl cunosc îndeaproape, tovarășii

săi de muncă și de viață zilnică — cum sînt inginerul Cotorobai Nicanor, șeful său direct, Bejenaru Victor, «colateral» în grad, fost coleg de școală, de promoție și, azi, de muncă, secretar al organizației de bază pe secție, sau Filimon Aurel, subaltern al său — au numai cuvinte de laudă despre dînsul.

Autoexigența, pretențiile pe care le-a avut Vasile Ionescu de la el însuși, precum și capacitatea sa de muncă și dăruire în folosul obștesc au fost prețuite nu numai de către tovarășii săi imediați de muncă. În 1965, Uniunea Tineretului Comunist îl propune candidat în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională. A fost cel mai tînăr candidat de la acele alegeri și a fost propus într-o circumscripție electorală din care făcea parte și satul său natal.

Întîlnirea cu alegătorii de acolo a însemnat pentru toți un eveniment, dar mai ales pentru el. Lui, fostului «zăpîrstea», plecat nu prea de mult și «îmbătrînit» nu prea tare, nu-i venea tocmai la îndemînă să se prezinte, cu pretenție la dregătorie, în fața bătrînilor satului. Dar lucrurile au decurs cum nu se poate mai bine. Chiar și bătrîinii l-au primit cu încredere, dragoste și, mai presus de toate, cu mîndrie. Pentru că din veac nu se mai întîmplase să-i reprezinte unul de-ai lor, atît de sus.

Episodul mi-a fost relatat chiar de către maestrul-deputat Ionescu. Am remarcat că-mi place cum povestește, și-atunci, mi-a dat un răspuns de un adevăr și o profunzime care m-au uluit:

— Nu, eu nu. Bătrîinii noștri! Ei știu să povestească. Bătrîinii au ceva măreț și drept cînd povestesc. Noi n-am avut strămoși prea învățați, dar am avut Drepti.

Cu o singură frază, fără să vrea, omul acesta mi-a dezvăluit și rădăcinile vigoarei sale, mi-a dezvăluit și crezul său.

De aceea, repunerea candidaturii sale, de către Frontul Unității Socialiste, pentru Marea Adunare Națională, pentru încă o legislatură, nu mă surprinde de loc.

Populația de 41 998 de oameni ai Filiașilor și Almajului, ai Brădeștilor, Braloșțiței, Bulzeștilor și Fărcașului, ai Melineștilor și Murgașilor, oraș și comune unite într-o singură circumscripție electorală, și-a propus să-și ridice pe acest teritoriu, doar în timpul lui '69 și '70, 20 săli de clasă în 5 școli, 2 dispensare mari, 4 cămine și o casă de cultură, o baie comunală, 5 magazine universale cu bufete, 5 brutării, 70 apartamente locuințe, un siloz de cereale de 46 800 tone, să electrifice 12 sate, să construiască poduri din beton armat, rețele de apă și fîntîni, să-și asfalteze kilometri de drum și trotuare.

Și — se subînțelege — lista acestor perspective concrete nu-i redată aici complet. Iar perspectivele de dezvoltare spre mai bine sînt, în același timp, și pretenții de alegători.

Calitatea de deputat atrage obligația de a face.

Nelu IONESCU
Fotografii de Elena GHERA

PRIMII PAȘI PE SCENĂ

S-au împlinit de curind 20 de ani de când misiunea de majoră răspundere de a asigura personalități artistice de conducere, regie și interpretare celor șase scene pe care se joacă în țara noastră teatru în limba maghiară și-a asumat-o Institutul de teatru în limba maghiară «Szentgyörgyi Istvan»*) din Tg. Mureș. L-am rugat pe Szabo Lajos, rectorul institutului, să ne spună cum ar putea fi apreciată, în ansamblu, activitatea desfășurată în acești 20 de ani de instituția pe care o conduce. «Teatrul de limbă maghiară din republica noastră — ne-a răspuns rectorul Szabo Lajos — este o realitate, este unul din aspectele concrete ale transunerii în viață a politiciii partidului și guvernului față de minoritățile naționale din România. Există două teatre la Cluj și Sf. Gheorghe, și patru secții ale teatrelor de stat: Timișoara, Tg. Mureș, Oradea, Satu Mare. Cât privește institutul nostru — dacă e să apreciem cu un cuvânt activitatea lui — trebuie să spunem că el s-a străduit de-a lungul anilor să asigure — prin formarea de cadre artistice cu pregătire profesională superioară — condițiile necesare ca teatrul de limbă maghiară din țara noastră să fie viu și viabil.»

În cei 20 de ani de activitate, institutul din Tg. Mureș a pregătit 175 de tineri actori și regizori care lucrează în prezent pe scenele mai sus pomenite. Colectivul teatrului din Satu Mare, de pildă, este aproape în exclusivitate format din absolvenți ai institutului. În mișcarea teatrală din țara noastră s-au impus numele unor absolvenți ai institutului, regizori ca Harak Györgyi (Tg. Mureș), Farkas Stefan (Oradea), Szabo Ioszef (Cluj), Taub Iános (Teatrul Național din Cluj) și actori fruntași ca Lohinsky Lorand (artist emerit), Tanay Bella, Erdős Irma, Horváth Bela, Orosz Luiza, Bistrai Maris, László Gerő și mulți alții. Unii absolvenți s-au afirmat în film, devenind personalități artistice binecunoscute, precum Ana Szeles, Viorica Farkas, Nagy Reka (din filmul «Lupeni '29»), Csiki Andrei (din «Pădurea spinzuraților»).

Corpul didactic al institutului, care cuprinde, printre alții, valori incontestabile ale teatrului nostru, ca artistul poporului Kovács Györgyi, Tompa Miklos, Erdős Irma, Eghy Gisela ș.a., a căutat mereu căi noi în munca pedagogică și artistică — schimburi de experiență, turnee experimentale — dar, mai ales, în activitatea complexă, larg cuprinzătoare a studioului institutului. Înființarea în anul 1962 a acestui studio a constituit un moment de mare însemnătate în procesul de învățămînt și în pregătirea primilor pași — cei mai dificili — ai tinărului actor pe scenă, în fața publicului. Repertoriul s-a străduit să cuprindă cele mai diverse creații dramaturgice — în timp și spațiu — de la Euripide la Goldoni, de la Molière și Shakespeare la Tennessee Williams, Caragiale și autori români contemporani. Prin mijlocirea studioului, absolvenții institutului își pregătesc teza de diplomă — un rol într-un spectacol al studioului. Pe scena acestuia se realizează o colaborare foarte strînsă între studenți și profesori, care își împart rolurile, se dublează etc., cu urmări apreciable în procesul didactic.

Verigă importantă în desfășurarea continuu ascendentă a vieții spirituale a minorității maghiare din țara noastră, institutul din Tg. Mureș pășește în cel de-al 21-lea an de existență cu conștiința unor esențiale îndatoriri îndeplinite, dar și a unor trepte noi de urcat.

* Szentgyörgyi Istvan (1842—1931), venerat actor și om de teatru din Transilvania, caz rarism de longevitate scenică: 70 de ani de activitate actoricească, din care 60 de ani pe scena teatrului clujean (n.r.).

E. DASCĂLU

Fotografii de Iosif MARX

▲ Studentele Csiky Ibolya și Adam Erzsébet în «Orfeu» de Tennessee Williams.

▲ Profesorul Tompa Miklos, lectorul Tarr Laszlo și asistentul Kovacs Levente îndrumă un spectacol al studenților din anul IV.

LA O ÎNTÎLNIRE ELECTORALĂ...

Valea Gurghiului — o vale cu ecouri prelungi, cu rezonanțe și cu izvoare repezi, leagăn scaldat în frumuseți revărsate în fermecate doine cîntate din fluier ciobănesc. În geana ei de brad înzăpezit, comuna Gurghiu. O așezare mare, redimensionată la scara naturală a înnoirilor care ridică viața forestierilor la înălțimea fundamentalelor transformări socialiste. În inima comunei, lângă ansamblul nou de clădiri și blocuri a Grupului școlar silvic, în șiragol proaspăt al caselor moderne, făclia nestinsă — căminul cultural. Lăcaș în care, cu câteva zile în urmă, s-a petrecut un fapt mai puțin obișnuit. Sala — arhiplină. Scena, adevărată expoziție de țesături. Trandafiri, garoafe și flori de munte care nu se ofilesc niciodată. O întrepătrundere strălucită de culori și măiestrie.

După ce au vorbit cițiva oameni din sală, de la masa din mijlocul expoziției de țesături s-a ridicat o femeie. Era profesoara Victoria László din Glăjărie. Patru sute de cetățeni aveau privirile ațintite spre ea. Mulți o cunoșteau, dar și mai mulți auziseră de ea, de munca și mai ales de viața ei. Erau momente plene, clipe efervescente și emoționante. Vorbea profesoara cu o voce limpede, clară și sigură:

«...L-am cunoscut pe oaspetele nostru în împrejurări de-a dreptul tragice, cînd socoteam că nimeni nu mă va mai putea ajuta. Atunci cînd mi-am pierdut orice speranță de a-mi atinge idealul la care am visat din copilărie: acela de a fi un educator sirguincios al tinerei generații. Dar s-a dovedit că nu cunoșteam îndeajuns capacitatea medicilor noștri, recunoscuți și peste hotare. Acum însă, nu găsesc cuvinte destule să le mulțumesc și, în mod special, stimului oaspete care a știut cu o rară atenție, finețe și delicatețe să taie o inimă în așa fel ca acum să bată normal. Dînsul m-a readus la viață; mai mult, a salvat două vieți.

Vă rog, tovarășe doctor, să întrezăriți în aceste cuvinte simple profunda și sincera mea recunoștință. Să știți că nu sînt singura dumneavoastră pacientă de pe aceste meleaguri: am cunoscut zeci de bolnavi — acum oameni sănătoși — redați societății datorită colectivului pe care-l conduceți. Toți spun aceleași lucruri și toți doresc deopotrivă să vă adreseze cuvinte calde. Vreau ca și pe această cale să vă mulțumesc din toată inima mea, această inimă pe care ați văzut-o și i-ați redat zîcnirea. Primiți, totodată, asigurarea că în munca pe care o desfășor din nou la catedră mă voi strădui să pregătesc în așa fel cetățenii de mine ai patriei încît să le merit pe deplin stima și respectul.

Sînt sigură că foștii dumneavoastră pacienți, că toți oamenii acestor meleaguri care vă prețuiesc din întreaga lor ființă, susțin propunerea făcută de Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste de a fi candidatul nostru pentru alegerile de deputat în Marea Adunare Națională...»

Aplauzele prelungite au acoperit ultimele cuvinte ale profesoarei. Erau clipe vibrante și înălțătoare care reliefau atît de pregnant dimensiunile umane ale omului societății noastre. Era vorba de chirurgul care, împreună cu un colectiv de medici, mureșeni, a făcut pînă acum aproape 250 de operații pe inimă. În același timp, parcă și ochii prof. univ. Ioan Pop D. Popa, doctor în medicină, prorector al I.M.F., șeful clinicii chirurgicale II și de chirurgie cardiovasculară din Tîrgu Mureș, clipeau mai des ca de obicei...

Petre GIURGIU

Valeria Seciu (Otilia) și Geo Barton (Pascalopol), într-un spectacol de la care așteptăm foarte mult...

F
teatru

Cînd „ENIGMA OTILIEI” rămîne nedezlegată

Cred că, înainte de a lua un mare roman în mină, regizorul de teatru (și cel de film!) ar trebui să se dezlege de vrajă, să alunge din preajmă-i ispitele; pentru că altfel îi încolțește în minte ideea de a muta romanul pe scenă, iar ideea aceasta e blestem curat. Au dovedit-o faptele: rareori aceste nobile și orgolioase încăpățînări au dus acolo unde aspirau. Și totuși, o luăm mereu de la început cu dramatizările, credem iarăși, sperăm iarăși, făgăduim că «de astă dată...», o pornim vitejește la drum, ca pînă la urmă... Splendidă și tristă perseverență umană!

Naționalul s-a ambiționat să transpună scenic «Enigma Otiliei», cu toți am aplaudat, și am fost gata să semnăm în alb pentru regizorul Ion Cojar, și ne-am gîndit ce excelente compoziții vor putea plimba pe scenă marii noștri actori, și am ucis în noi — pe cit s-a putut — viermele indoielii. Nu putea fi de loc ignorat curajul cu care Cojar s-a avîntat în viltroarea epică a romanului călinescian, în substanța sa de o asemenea densitate poetică, în acele zone rarefiate ale sentimentelor și relațiilor umane de un subtil joc al nuanțelor, convins fiind — spunea el — că «romanul nu are ce pierde, în schimb scena poate cîștiga». Cojar a girat și pentru dramatizarea lui Iosif Bita, apreciindu-i acuratețea și bunele intenții, dar văzîndu-i cu luciditate unele limite. Și totuși numai acum, cînd spectacolul trăiește pe scenă, dramatizarea și-a dat pe față viciele ascuse, abia acum se vede clar că ea a distribuit inegal și nedrept accentele, ducînd pe de o parte la lungimi greu suportabile, de pe alta la scene schitate într-o goană ce sărăcește tatalment personajele. Prim planul spectacolului e ocupat acum nu de enigma Otiliei, nu de fascinația exercitată de această apariție lunară și suavă care este însăși «tipizarea mea, fundamentală, în ipoteză feminină» cum recunoștea Călinescu, ci de drama balzaciana a zgirceniei maladive, a avarului, în cazul de față Costache Giurgiuveanu, tatăl vitreg al Otiliei, de zăgrăvirea minuțioasă de tip clasic a decrepitudinii morale și fizice a clanului Tulea.

Am impresia că s-a confundat uneori elementul apt de dramatism scenic cu senzaționalul de șoc și că acesta a fost adesea criteriul de bază al selecției operate în materia romanului: de aceea apar inutile — în economia spectacolului — și scena nebuniei lui Simion (e drept, formidabil realizată de Giugaru); și nuzii perverse ai Georgetei (dar ce frumoasă e pe scenă Ioana Bulcă!), care-și povestește la rampă toată istoria decăderii ei morale; și — dacă ne gîndim bine — mai întreg actul doi, intercalat parcă numai pentru «a epata» spectatorul. În schimb tot misterul Otiliei rămîne, pentru cei ce nu au citit cartea, un mister, iar pentru cei ce o știu pe de rost, o decepție: sentimentele ei atît de ambigue, de imprecise, față de Pascalopol, oscilînd între dragoste filială și inocentă cochetărie feminină, capriciile ei sentimentale față de Felix, nu au pur și simplu spațiul temporal să se desfășoare, să se afirme, așa că Otilia apare în fața noastră

despuiată de orice enigmă și plutind într-o frivolitate de cea mai banală esență. E foarte greu de sesizat, dinafară, unde se termină indicația regizorului și unde începe creația actorului, dar și Valeria Seciu e greu să o bînuie că-și lansează personajul în scenă fără a-l căpătuși interior cu o deasă țesătură de gînduri și simțiri. Și totuși, Otilia care apare în fața noastră «joacă», joacă fără prea multă convingere, numai cochetăria sprînțară și abilă, Otilia ei nu are mistere, penumbre, ci mai ales grațioase capricii feminine, spumoase asemenea volanelor și trandafirurilor de pălărie. Lîngă ea, Traian Stănescu, deprins încă de la «Baltagul» să tacă alb și neutru o grămadă de vreme — a tăcut și aici, în chip de Felix, tot o grămadă de vreme, a vorbit, cînd era cazul fel de alb și neutru, și a avut o admirabilă scenă cu Geo Barton Pascalopol, cînd a știut să se lase invins, cu eleganță, și ca Felix și ca Traian Stănescu. Pentru că lui Barton îi este realment foarte greu să-i ții piept în acest spectacol, unde mi se pare că aduce nota călinesciană cea mai autentică, vibrația interioară cea mai profundă, distincția cea mai rasată.

Pe urmă, se ivesc în scenă și se întrec într-o serie de strălucite compoziții, așa cum ne-au obișnuit dintotdeauna, marii actori ai Naționalului, care s-au instalat în rolurile călinesciene, atît cit li s-a dat spațiu și voce, ca la ei acasă. Finteșteanu și-a însușit calviția totală, față spîină și cei doi dinți galbeni, ca niște așchi de os, ai lui Costache Giurgiuveanu, și-a construit și reconstruit personajul, cum știe el, minuțios, cerebral, gîndit pe firime de gest și intonații, într-o ordine scenică de înaltă și recortată. Eugenia Popovici, chiar ascunsă după o mască grotescă emană acea inegalabilă căldură omenească pe care o răspîndește totdeauna în jurul ei, acea artă în care nu știi cînd sensibilitate a întins mîna gîndirii, și au slujit împreună meseriei actoricești.

La un spectacol ca acesta, în care mai fiecare actor are în scenă greutatea regelui și a reginei de pe tabla de șah, este nedreptate să te mulțumești a enumera doar, dar săvîrșești nedreptatea pentru că numărul virtuozilor este impresionant. Al. Giugaru, Maria Voluntaru, Raluca Zamfirescu, N. Brancomei Dem. Rădulescu, Ion Henter, Cristina Bugeanu, G. Popovici Poenaru și-au șlefuit migălos personajul, fiecare a avut momente bune și foarte bune; și stai atunci și te întrebi de ce totuși acest sentiment de insatisfacție la capătul spectacolului, de ce această amărăciune cu care părăsești (după trei ore și jumătate!) sala Naționalului?

Poate pentru că speram, după «Becket», că nu vom mai avea de încercat aici nici o dezamăgire artistică? Poate pentru că s-a dovedit din nou cît de ireconciliabil este divorțul dintre roman și scenă? Poate pentru că «Enigma Otiliei» ar fi trebuit scutită de transferuri scenice riscante? Poate pentru toate acestea la un loc?

Sanda FAUR

Poți fi vedetă la orice vîrstă. Neda Arneric are numai 15 ani.

Pe platourile lumii

de Magda MIHĂILESCU

Personajul ostrovskian Berendei în interpretarea lui Pavel Kadocinikov.

ODRA ȘI BERLIN

«Faraonul», «Manuscrisul găsit la Saragossa», «Cenușă» reprezintă — dincolo de valoarea lor cinematografică intrinsecă — tot atâtea certificate de noblețe ale unui gen care de-a lungul anilor a strîns ocări cu nemiluita: superproducția. Un film-mamut ieșit de pe porțile studiourilor din Lodz ori Wrocław poate stîrni discuții — pentru un motiv sau altul, cum s-a întîmplat cu «Cenușă» — dar în nici un caz nu putem descoperi în țesătura lor poncifurile superproducției. Anul acesta o mare parte din forța de lucru a cinematografiei poloneze este angajată într-o acțiune de anvergură: colosul pe nume «Direcția-Berlin» (două serii, «Odra» și «Berlin»), evocare, să-i zicem amplă, deși cuvîntul spune foarte puțin, a ultimelor și încrîncenatelor săptămîni ale celui de-al II-lea război mondial.

Adevărații eroi ai filmului sînt Armata I poloneză și armatele sovietice. Pe fondul unor evenimente (operațiunile ce au precedat capitularea Germaniei naziste), filmul urmărește însă și destinul individual a doi tineri soldați, amîndoi impulsivi, arțăgoși și neîncrezători în semniile lor. Marile încercări ale vieții de front îi vor învăța adevăratul preț al lucrurilor și finalul lasă să se întrevadă începutul unei frumoase prietenii. Realizatorul filmului este un specialist în filme de război: Jerzy Passendorfer, coautor și al scenariului, împreună cu scriitorul Wojciech Zukrowski. În rolurile principale apar doi actori mai puțin cunoscuți de noi: Jerzy Jogalla și Wojciech Siemion.

ALBĂ-CA-ZĂPADA

De treizeci de ani Pavel Kadocinikov visează să facă un film despre «flica Primăverii», așa cum și-au imaginat-o dramaturgul Ostrovski și mai apoi compozitorii Ceaikovski și Rimski-Korsakov. Dacă facem o mică socoteală, treizeci de ani în urmă înseamnă exact începutul activității actricești a lui Kadocinikov, cel care a interpretat «omul adevărat» al lui Boris Polevoi. Chemat cînd de un rol, cînd de altul, nu a avut timp să-și vadă visul cu ochii pînă acum. În aceste zile friguroase filmează în regiunea Kostroma, pe unde a hoinărit și a pescuit cîndva Ostrovski. Filmează și își motivează astfel opțiunea:

TELEGRAMME

- Vedeta feminină nr. 1 a filmului bulgar, Nevena Kokanova, actriță pe care o putem alătura fără nici o șovăire în rîndul marilor nume ale ecranului de azi, obține un frumos succes într-un film polițist cu implicații psihologice, «Zbor periculos» de Constantin Kilimov.

- Serghei Urușevski, prestigiosul operator sovietic, debutează ca regizor. Prima sa operă de autor este o ecranizare a romanului lui Cinghiz Aimatov «Adio, Gulsary».

- Cineastul polonez Konrad Nalecki realizează pentru televiziune un serial eroicomic despre isprăvile unui echipaj de pe un car blindat și ale prietenului lor, cîinele Szarik. Pentru frumusețea decorului a fost solicitată și actrița Pola Raksa.

- Prima superproducție maghiară «Ștelele din Egri» (realizator Zoltan Varkonyi) a dat naștere multor discuții.

Mărul discordiei pare a fi veridicitatea sau neveridicitatea personajelor. Pentru scenele de bătălie însă — mai ales cele de cavalerie — s-au spus pînă acum numai cuvinte frumoase.

- Andrzej Wajda este ispitit să se avînte și el cu imaginația prin anul 2001. Povestirea sa fantastică — concepută pentru micul ecran însă — este centrată în jurul peripețiilor unui contemporan de-al nostru care nu-și poate dovedi identitatea sa de pămîntean get-beget. Titlul filmului: «Imbrogljo».

- Actorul sovietic Oleg Vidov și actrița Olivera Vuco — cunoscută din Am întîlnit țigani fericiți — sînt parteneri în filmul «Nu poți scăpa de moarte».

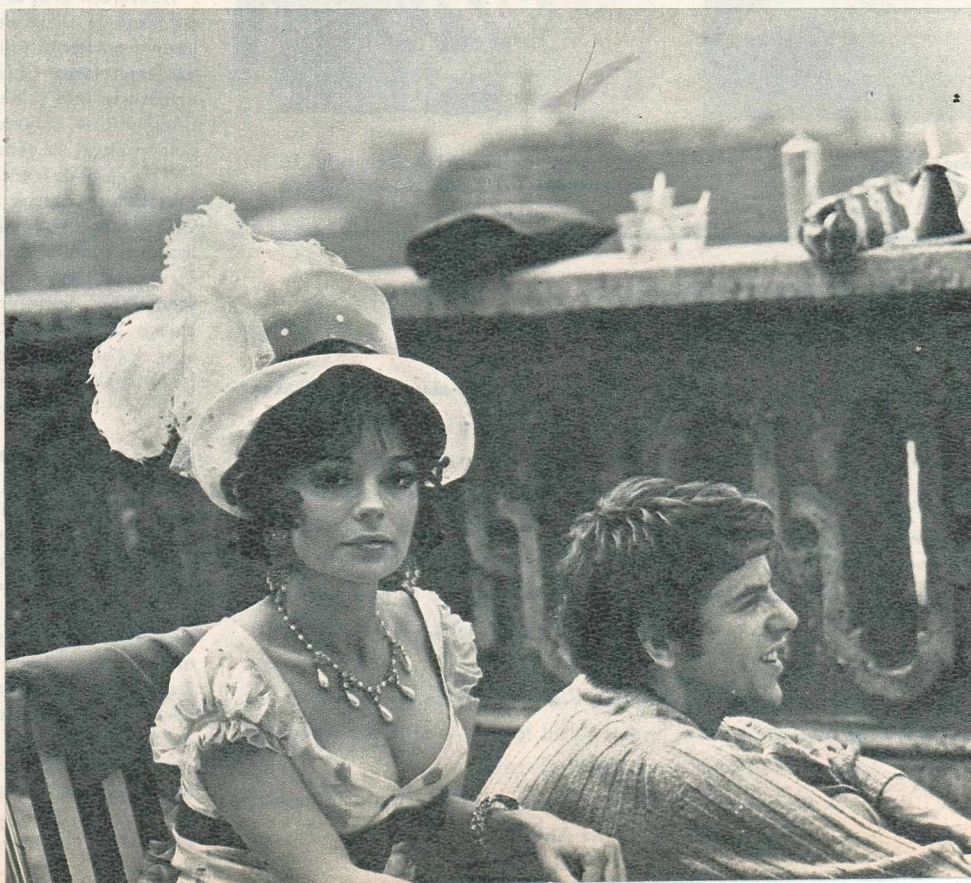
- Pascale Petit apare într-un film maghiar de epocă «Susann», realizat de Franz Antek.

Jindrich din Lepa, un fanatic al adevărului.

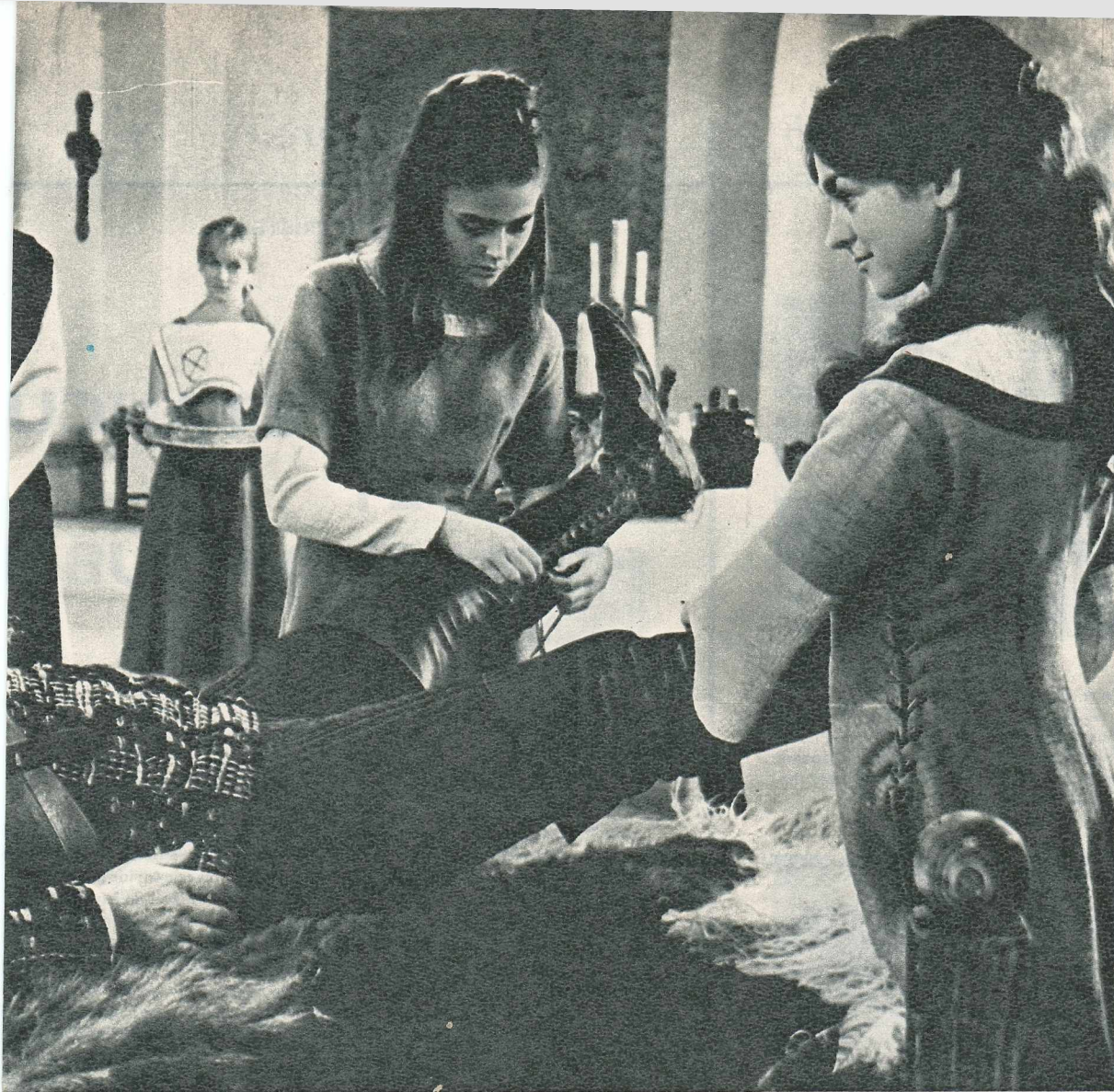
Pola Raksa — eroină de serial TV. Îi dorim să calce pe urmele doamnei Peel. Se poate altceva mai mult?

„Stelele din Egri” — prima super-producție maghiară.

Pascale Petit pe malurile Dunării.

— Mi se pare nespus de important ca în secolul nostru de metal, secolul vitezelor cosmice și al ritmurilor de viață frenetice, să amintim tinerilor câteva din înaltele valori morale și, în același timp, să le oferim un film în stare să sublinieze bogăția culturii noastre naționale. Cinematograful are la îndemână — mai mult decât oricare altă artă — toate mijloacele necesare unei recreări a grandorii naturii. Și cine ne poate învăța mai bine cum să fim frumoși și perseverenți, să iubim pământul, să ascultăm cîntecul privighetorii — dacă nu natura?

Kadocinikov, regizorul-visător, a adunat în jurul său oameni care știu la rîndu-i să viseze cît trebuie și unde trebuie: actorii Pavel Kadocinikov, Evghenia Filatova (Albăca-Zăpada), Irina Gubanova, Natalia Kemo-va, Boris Kimicev, operatorul Alexandr Cirov.

CEA MAI TÎNĂRĂ ACTRIȚĂ IUGOSLAVĂ: NEDA ARNERIC

Are numai 15 ani dar «cariera» sa numără de pe acum trei filme, dintre care unul de zile mari: *După-amiaza* de Purisa Djordjevic, cu care s-a deschis Festivalul de la Pola '68. La sus-numita manifestare cinematografică proaspăta vedetă a dat cel mai candid și mai sincer interviu cu puțință.

— Vă fascinează festivalul?

— Vă rog să nu credeți cumva că mă consider o vedetă. În ceea ce privește meseria — sînt un copil de grădiniță. Am venit aici să-mi petrec vacanța. Cînd eram mai mică iubeam mai mult orașelul acesta. Nu-mi plac atmosfera de festival, afișele colorate, luminile. Pola a devenit prea gălăgioasă.

— Aveți planuri de viitor?

— Am doar 15 ani. Am eu niște planuri dar dați-mi voie să le păstrez numai pentru mine. Zău, vă rog, sînt atît de tînără...

Neda și-a «păstrat planurile» vreme de patru luni. Pînă în decembrie '68 cînd a fost chemată în studiourile din Belgrad de regizorul Branko Gapo care i-a pus în mină un rol cu care nu se poate glumi, căci puștoaica trebuie să se maturizeze sub ochii spectatorilor. Titlul peliculei — *În timp de pace*. Partener — Slobodan Dimitrijevic.

FILME NOI ÎN STUDIOURILE CECOSLOVACE

Agenția Pragopress ne-a transmis cîteva informații în legătură cu trei filme pe care cineaștii cehoslovaci le vor prezenta anul acesta la festivalurile internaționale:

Confuzia regală. Fanatismul adevărului pare să fie ideea centrală a acestui film realizat de Oldrich Danek. Acțiunea — plasată în secolul 14 — urmărește destinul nobilului Jindrich din Lipa, pentru care viața încetează de a mai avea un sens din ziua în care este obligat să se înconjure de minciună. În rolurile principale apar actorii Miroslav Machacek și Jana Hlavacova.

Gluma. Jaromil Jires, coleg de generație și de crez estetic cu Forman și Nemeč, nu glumește cîtuși de puțin în acest film. Dacă ar fi să-i dăm un subtitlu, noi l-am alege pe acesta: «drumul spinos al realizării». *Gluma* din titlu nu este decît un punct de pornire pentru o foarte răspicată dezbateră despre împlinirea individului.

Pelerinii. La adăpostul unui film science-fiction, cineastul slovac J. Jakubisko adresează omenirii un apel patetic la responsabilitate. Asemănător ca fabulație creației lui Stanley Kramer «Ultimul șarm», «Pelerinii» poartă semnele distinctive ale școlii cehoslovace.

de Teodor MAZILU

GALBEN DE INVIDIE

De fapt, V. are ciudă pe toată lumea. Pe toți oamenii, pe toți bărbații, pe toate femeile, pe întreg universul. Invidia lui e vastă și multilaterală. Pe unii îi invidiază pentru tăria lor de caracter, iar pe alții pentru banii strînși la ciorap. Pe unii pentru statura lor înaltă, pe alții pentru gingășia și modestia lor.

Tot ce nu-i aparține, i se pare demn de invidiat. Invidia îl roade sistematic, cum roade apa mării stîncile, dar el nu renunță la invidie. În ciuda acestor eroziuni, nu abandonează lupta.

Cum vede că un om e, dintr-un motiv sau altul, fericit, tremură de ciudă; i se pare că s-a comis o nedreptate, că legalitatea a fost călcată în picioare. Faptul că cineva are o bună dispoziție, i se pare cu totul inadmisibil. Cum își permite cineva să zîmbească, cînd el nu zîmbește? Unde ne trezim?

Are o traistă imensă și mereu și-o alimentează cu tot felul de invidii negre sau galbene, mereu are grijă să-și asigure materia primă. Invidia e pîinea lui cea de toate zilele.

Din pricina invidiei s-a îmbolnăvit. Dar și pe patul de suferință — c-un picior în groapă — continuă să invidieze pe toată lumea. Era gelos pînă și de bolile altora. Invidia e oxigenul lui. Dacă n-ar invidia pe nimeni, ar avea impresia că s-ar sufoca. Dar neagra invidie a început să-l înghită încetul cu încetul.

A început să-i înghită într-o zi urechile, în altă zi convingerile estetice. Se simte din ce în ce mai prost; se miră sincer că i-au dispărut urechile.

El a pierit într-o bună zi, dar invidia a supraviețuit. El e de mult oale și ulcele, dar invidia care l-a devorat ca pe-un pui de găină bleg și neajutorat, trăiește și astăzi.

● **Contele Ory** de Rossini, lucrare care s-a bucurat de un succes imens în secolul trecut, a fost reluată de Opera comică din Paris. Michel Lénéchal în rolul contelei Ory și Eliane Manchet (Adela) s-au remarcat prin deosebita interpretare muzicală și scenică.

● **Cenușăreasa**, pusă în scenă de Societatea dramatică a Universității din Oxford, ca un spectacol de pantomimă, a fost primită de public cu o căldură deosebită. Adaptarea după opera lui Byron, *Fairy Burlesque Extravaganza*, rămîne chiar la o sută de ani de la premieră plină de proșpețime.

● Teatrul din Düsseldorf a montat piesa dramatică poloneză Slavomir Mrozek **Încă o dată pînă la capăt**. Autorul pune în discuție tendințele de reînviere a ideologiei fasciste. E un spectacol la a cărui reușită regia ar fi putut participa cu mai multă fantezie.

de Valeriu CRISTEA

ZAHARIA STANCU CE MULT

TE-AM IUBIT

Drumul în viață al lui Darie, personaj care reapare maturizat și sub un alt nume acest nou roman al lui Zaharia Stancu, este marcat aproape la fiecare pas de confruntări decisive. Eroul învinge totdeauna, sau, mai exact, nu este învins niciodată. At butul definitiv, care i se potrivește cel mai bine este nu acel de **învingător** ci **invincibil**. În vegetația aspră a realismului său, Zaharia Stancu a plantat un personaj de basm, care trece neatins prin vîlvătăile atitor primejdii. Vigilent ca o sălbaticiu personajul intră la cel mai mic foșnet în alertă și se repliază într-un gest defensiiv. Psihanaliza lui Darie ar putea revela o fobie a tangenței, aproape feciorelnică.

În romanul **Ce mult te-am iubit** invincibilitatea personajului este pentru întoarcere profund umilită. Pînă acum lupta se desfășura în condiții de aproximativă egalitate, oricine ar fi fost adversarul: o țiritoare, un patruped, un biped. Regulile erau ce-i drept, necruțătoare, și nu prevedeau nici un moment de relaxare: un nou atac putea surveni oricînd. Dar cel puțin forțele nu erau disproporționate. De data această superioritatea dușmanului — invizibil, imprevizibil, incoruptibil — este zdrobitoare. Desigur, personajul își păstrează și aici duritatea, dar aproape ca pe-un automatism se repede și încearcă să muște, dar mereu în gol. Acest dușman este moartea, care pregătește pentru fiecare om «de pe lungă, îngustă și săraca Vale a Călmățuiului cite o botniță ce înțeștează chipul și mai cumplit decît cele ale boierului avar de vremuri. Moartea — resimțită acum mai acut ca oricînd — pune în discuție întreaga filozofie practică a personajului, energetismul, activismul, capacitatea sa de ripost. În acest roman, dezarmat, Darie se reculege. El are revelația marilor cicluri, a timpului care trece, a morții și a destrămării omului, a uitării implacabile. Dacă ar fi acum atacat, Darie nu s-ar putea apăra și ar fi învins. El știe acest lucru, dar un sentiment nou nemaicunoscut, paralizant, de relativitate și zădărnicie îl determină să se lase descoperit, să-și riște făptura pe care o proteja pînă acum cu decizia și promptitudine unui animal tînăr, agresiv și plin de vitalitate. Atenția sa, concentrată pînă nu de mult pe un perimetru redus, distribuită de jur împrejur într-o pîndă calmă de deconspirare a agresorului este absorbită acum violent într-o revelație cumplită. Darie descoperă independent, ceva din substanța panseurilor lui Pascal, precum Pascal descoperise independent, teoremele lui Euclid. Desigur, eroul lui Zaharia Stancu își va veni în fire, și înarmat din nou cu armele cu care l-a înzestrat natura își va croi mai departe un drum în viață, luptînd cu oamenii și cu rînduile nedrepte, răspunzînd cu lovituri la lovituri. Dar acum, acum i-a murit mama... În mormîntarea ei, filmată cu încetinitor, încăpățînat, aproape metru cu metru, formează linia directoare a acestei cărți punctate de episoade remarcabile. Unul îndeosebi nu se va putea uita ușor, și anume cel cu furnicile care pătrund în sicriul încă neîngropat și urcă în șiruri negre pe cadavru. Această absurdă devansare a procesului de disoluție, această nerăbdare a implacabilului, zelul indecent al acestor agenți ai dezagregării care se grăbesc să înceapă în plină lumină a soarelui distrugătoare lor lucrare menită să se desfășoare în subteran: unui mormînt, concentrează într-o singură scenă tema fundamentală, cîntată pe coarda cea mai groasă, a cărții: «Furnicile ies tot mai mult la iveală, par tot mai multe un adevărat furnicar. Unele îi pătrund mamei în urechi, altele încearcă să i se vîrte sub pleoape, în nări, în gură, pe la colțurile buzelor, care au înnegrit de tot».

Ce mult te-am iubit este un roman scris în refren. Toate personajele mai importante și-l au pe al lor (eroul povestitor, tatăl, Evangelina, Constandina etc.), pe care-l clamează cu obstinația specifică durerii. Valoarea repetiției, care este caracteristică întregii proze a lui Zaharia Stancu, crește aici, și ea exprimă, în general vorbind pe de o parte caracterul obsedant al lumii terifiante în care personajele trăiesc, pe de alta, tenacitatea eroului care o înfruntă. Cînd la toate raclele sociale și ontologice ale existenței se adaugă și aceea a morții, repetițiile obsedante ale personajelor ating frecvențe aproape demențiale. Căci plecarea mamei trage în această carte după sine și alte personaje. Destinele lor converg spre moarte. Orbirea progresivă a Evangelinei este o uvertură a morții, obiceiul mătușii Uche de a minca bulgări de pămînt ars reprezintă și el, în încercarea înconștientă pe care o semnifică, de adaptare anticipată la regimul alimentar al eternității, o prefigurare a morții. Trupul tatălui capătă de pe acum ceva din caracterul refractar al cadavruului: tunetele și șiroaiele de ploaie care cad peste el, adormit în grădină, nu-l pot trezi. Cu o ploaie «aprigă, năprasnică» se și termină volumul, o ploaie care cade ca o cortină peste drama familiei, care întinereste și fertilizează pămîntul, dar în același timp se infiltrează printre crăpăturile mormîntului proaspăt. Semnalul disoluției a fost dat!

Moartea mamei provoacă în personajul principal o teamă cumplită, legată nu de propria sa dispariție, ci de uitare. Refrenul din **Descult**, «Să nu uiți, Darie!», revine așadar și aici, dar cu o altă semnificație. Atunci eroul trebuia să nu uite pentru a putea urî, acum trebuie să nu uite pentru a putea iubi. Și Darie stringe din nou pumnii: el știe că se află în fața celei mai grele încercări.

AVENTURIER DE MARCĂ

Am în depozitele memoriei și prin hirtii niște personaje ale căror destine și comportamente mă țin în șah. Îmi permit luxul (necesar) să nu mă ating de ele, să nu le arunc în scrieri, pentru bunul motiv că personajele acelea duc o viață paralelă; trăiesc deopotrivă în arhiva scriitorului și în viața reală, își parcurg procesul de autodevenire și, în consecință, pot evada (și evadează) în imprevizibil. Sint ceea ce se cheamă «personaje deschise», tipuri umane pe care naratorul e dispus să le aștepte ani și ani, înfrigurat și mult răbdător, cu o bucurie secretă, la cotitură. Un atare personaj cu capricii e Chiril Vlas, un aventurier de marcă, dacă mă gândesc bine. Nu-i căpos, dar se lasă greu, dă din colț în colț, iar când țipă că va dezerta — și țipă des — nu se ține de cuvânt. Povestea lui Vlas este, pe scurt, următoarea, dacă e să încep cu ceea ce s-a petrecut acum zece ani, de când sint cu ochii pe el:

— Vei vîna delfini, i se aduce la cunoștință.

— Fii, domnule, serios, se îndoi acesta, convins că aude o enormitate. Ce mi-au făcut mie bielele și blindele animale?

Era însă purul adevăr și Vlas începu să aibă spaima, să protesteze, să amenințe că nu va face două parale, că va dezerta... etc., etc. Se constituia acea originală flotilă care, dintr-o puternică rațiune economică, avea să vîneze delfini în Marea Neagră. Omul își puse lotca în pod, își strînse năvoadele suluri-suluri și spuse adio măruntelor unelte cu care lucrase de copil în lumea Deltei; urcă pe un vas sprinten, care fuge bine pe mare, însoțit de nouă luni uncaltă, o carabină gălăgioasă, care trage la precizie. S-a trezit în el vînătorul de altădată, vînătorul de vulpi și rîși, devenit acum — auzi idee? — vînător marin; zile și săptămîni, și luni, și ani, avea să scuipe din arma lui de foc gloanțe fierbinți în nebulonicele turme ale delfinilor elastici și iuți, răsturnînd aceste mamifere cu burta în sus, pe cite o coamă de val, în cite o floare de singe.

— Te vei duce în Pacific, și în Mediterană, și la Capul Horn, și înspre Noua Zeelandă, i se mai puse în vedere.

De astă dată omul Chiril Vlas fu prudent, tăcu.

— Da, vei ridica din adînc o groază de pești mari, și mătăhăloși, și urîți, și bonți, și necunoscuți; niște monștri oceanici.

Tăcerea dura.

— Sigur că n-o să-i cari cu lotca, ori cu sacul de urzici, ori înșirați pe sfoară. O să-i cari cu nava numită *trawler*. O să-i cari, și o să-i toci, și o să-i faci conservă. Așa vei ancora în portul Constanța, cu conservele după tine.

— Fii, domnule, serios, că nu există ceea ce spui matala, erupse Vlas; i se păru total neverosimil și anapoda ca el să plece hai-hui pe coaclauri, să-și lase țărișoara, să-și lase Sulina, să-și lase saramurica de ciorto-crap, să-și lase obiceiurile... Fii, domnule, serios.

Dar cel care-i vorbea astfel era foarte serios; România trimitea în cursă primele două mari nave de pescuit oceanic. Cline-clinește, Chiril Vlas se familiarizează cu codul de navigație internațională, cu uraganele de gradul unsprezece, cu marinăria la cataramă, cu cartul, cu convorbirile prin radio, cu patul de plasă, cu foamea de uscat, cu stupefianta pendulare prin clime și anotimpuri, cu frenezia vitală a marilor porturi. Pluti astfel pe unde și-a înțărcat dracul plozii (nu mai transcriu șirul lung al localităților cu rezonanță exotică, împrăștiată în cele patru vinturi, pe care le-a vizitat pescarul oceanic). Întîia lui cursă se încheiease cu brio; lipsise unsprezece luni, timp în care prinseră monștri oceanici, mătăhăloși și urîți, și bonți, și necunoscuți. I-a tocat, i-a pus la cutie și a venit cu ei la Constanța.

— Vei învăța engleza, i s-a pus din nou în vedere. Trebuie să o știi ca pe apă. Te trimitem la Tokyo, să studiezi într-un institut de industrie a peștelui.

— Fii, domnule, serios, au tresărit în Vlas, în virtutea obișnuinței, vechile spaima, dar și-a cumpărat în aceeași zi manuale, dicționare, discuri — uneltele învățăturii fără profesor.

N-am mai auzit de el de trei ani. S-a întors acum citeva zile, înalt, roșust, bronzat, bărbos, și aproape cărunț. Fusese în probe practice ca absolvent al celui institut internațional; hoinărise cu colegii lui pe o navă-studiu de-a lungul coastelor Groenlandei, pe lângă Terra Nova și prin Bermude. A trecut pe la mine și m-a salutată cu acel *How do you do?* care le șade bine oamenilor care nu s-au văzut de mult; mi-a lăsat în prag un pește urît, botos, turtit, cu noduli verzi și pigmenți aurii. ca o medalie veche.

— Vei pescui stavrizi violeți în Marea Liniștii, îl amenință.

— Fii, domnule, serios, mă combate acesta. Cei trei americani pogoriți sub ochii mei în Pacific spun că astrul e mort, pustiu, deprimant. Dar mai știi?

Nu mă îndoiesc că omul meu va plonja, chiar și pentru un amuzament de citeva zile, în studiul amănunțel al existenței selenare; va voi să știe dacă în fabuloasa Mare a Liniștii, care s-a mai apropiat de noi, se poate presupune existența unor bancuri de stavrizi violeți. Lui Chiril Vlas nimic nu-i pare neverosimil, e omul secolului, un aventurier de marcă.

FOTBAL ȘI POEZIE

Un meci de fotbal ne-a reamintit de curînd de o anume năzdrăvănie a noastră. Năzdrăvănia presupune o condiție dovedită (sau depășită) în momentul cînd toată lumea se aștepta cel mai puțin. Ei bine, în fotbal, lucrul ne reușește cel mai bine. Cînd ne eliberăm de o anumită emotivitate — provenită din anumite complexe, provenită dintr-o anumită evoluție spre europenism etc., etc. — rezultatele fotbalistice sînt pe potriva noastră. Și, deși s-ar înscrie în ordinea unor fapte meritate, ele ni se par extraordinare. Și atunci exultăm, jubilăm, *ne uimim* — trăim o beatitudine la care atîtea alte omenești activități ne-ar fi îndreptățit.

De ce această uimire nețărîmărită ne cuprinde numai cu ocazia sărbătorilor sportive?

Întrebării i se potrivesc două răspunsuri. Întîiul ar fi: pentru că avem de-a face cu, poate, singurele fenomene psiho-sociale (termenul e aici straniu, dar adevărat) comparabile prin cifre, fără riscul nici unei subiectivități. Pentru că, altfel spus, fotbalul e protejatul matematicii. Frumusețea unei țări nu poate fi cîntărită în cifre. Noblețea sufletului unui popor nu poate fi punctată în cifre. Situația unei economii — oricît de fine ar fi mijloacele — nu poate depăși relativitatea cifrelor. Un concurs muzical sau un festival de literatură, nici vorbă să poată încăpea în tiparul vreunei aritmeticii. Obieciurile, limbile, geografiile au, fiecare, alte și alte etaloane care fac — vai! — ca nici măcar bunele, utile și neutrele mașini cibernetice să nu se poată înțelege între ele. Și atunci ne rămîn meciurile. De fotbal, de handbal, de rugbi. Douăzeci și două de picioare ne redau un echilibru spre care a năzuit atîtea, să spunem, din piscurile liricii noastre, fără să poată repurta atari rezultate uluitoare.

Al doilea din răspunsurile ipotetice îl prilejuiește următoarea întrebare: ce și cit am făcut — în măsura în care am plîns, transpirat, suferit la căpătîiul fotbalului — pentru *această poezie*? Cite eforturi am prestat pentru consacrarea unui Wembley al *acestei poezii*? Știu ce-mi veți spune și vă dau dreptate. Bineînțeles, poezia nu poate face turnee în țările calde, nici escale în țara lălelelor. Bineînțeles, pentru asemenea turnee și asemenea escale e nevoie de talmaci excelenți. Bineînțeles, limba pe care o vorbesc numai douăzeci de milioane de români nu poate rivni la universalitatea bocancului lui Dumitrache. Bineînțeles, virtuala egalitate a unei culmi poetice autohtone cu o alta de pe alte meridiane nu va putea fi niciodată dovedită. Bineînțeles că asta ar presupune ca un asemenea poet — citit de citeva milioane de români — să fi fost tradus de un alt asemenea poet în limba lui, cunoscută de cine știe cite sute de milioane de cititori.

Și TOTUȘI — îmi șoptește cu timiditate firavul optimist din mine — de ce nu am risca? Un viitor Eliot traducînd un viitor Blaga ar pretinde (să respectăm venerabilul nostru limbaj sportiv!) înțînirea lor pe un teren comun. Terenul comun s-ar numi un congres anual de poezie mondială la Ateneu? O școală permanentă de traducere românească la Lancrăm? Un gigant mausoleu eminescian pe țărmlul mării? Caraimanul întreg sculptat cu versurile *Mioriștei*? Indiferent de denumirea lor, indiferent de utopia lor posibilă, indiferent de ce vor zice degustătorii de cifre favorabile, asemenea autoturme lirice ar putea să ne dea, cîndva, prilejul unor uimiri mai trainice.

Și poate, tot uimindu-ne, și poate tot năzdrăvîndu-ne, ne-am putea trezi într-o bună zi vindecați de complexe.

ART BUCHWALD teledivorț

— Alo, mamă, nevastă-mea e acolo? Cum adică nu vrea să vorbească cu mine? Știu că e supărată, dar a trecut o săptămînă de atunci. Cît poate ține supărarea?... Nu s-a întimplat nimic. Absolut nimic... Sigur. Tu cunoști numai versiunea ei. Simbăta trecută... Da, i-am promis că am să plivesc în grădină, dar atunci încă nu știam că la televizor se va transmite meciul dintre Pittsburgh și Syracuse... Și ce-i rău în faptul ca am vrut să vad un meci de fotbal?... Da, e adevărat, pînă atunci ascultasem la radio meciul dintre Notre Dame și Școala maritimă militară, dar era cel mai important meci al săptămînii... Nu-i adevărat, simbăta am vorbit cu ea... Îmi amintesc și ce anume: am întrebat-o de ce n-a pus berea la frigider... Ți-a spus că n-am vrut să vin la masă? Nu-i adevărat. Întîia a trebuit să văd finalele întrecerilor de trap, pe urmă s-au transmis ultimele știri sportive și i-am spus că după asta am să vin, dar spre ghinionul meu a început meciul de hochei. I-am cerut să-mi aducă mîncarea în salon, și știi ce mi-a răspuns? «La mine nu-i restaurant, n-ai dect să vii să ți-o iei singur!» Spune și tu, e politico să vorbești așa cu un om care urmărește la televizor un meci de hochei?... Vai, mamă, știi că ea exagerează totdeauna. Luptele s-au terminat la ora unsprezece. Cînd m-am înșurat cu dînsa, știa că-mi plac luptele. M-am culcat imediat după ce s-a dat rezultatul competițiilor sportive studentești... Cînd, duminică? Da, îmi amintesc că mi-a spus ceva de curățitoria chimică, dar cum să mă duc cînd trebuia întîia să citesc ce s-a scris despre meciul dintre Notre Dame și Școala maritimă militară, despre întrecerile hipice și despre hochei? Nici n-am apucat să termin, și la televizor a început meciul de rugbi dintre «Pieile Roșii» și «Vulturii»... Nu-i adevărat, am lăsat-o să intre în salon. Da, i-am spus să plece fiindcă exact în clipa cînd Charlie Taylor era gata să înscrie, ea s-a găsit să mă întrebe ce culoare prefer pentru draperiile din dormitor... Ți-a spus-o și pe asta? Dar ți-ă spus că n-a vrut să-mi dea să mînc pînă nu duc la bucătărie farfuriile murdare rămase de simbăta? Ce fel de nevastă e asta, te întreb?... Nu, n-am țipat la dînsa... Poate că am ridicat puțin glasul cînd era gata să se înscrie cel de-al patrulea gol, și ea îi dădea zor să scot așternutul pe balcon, la aerisit, dar n-am folosit cuvinte injurioase... Să știi că denaturează faptele. Nu era meciul dintre Buffalo și Houston, ci dintre Detroit și Chicago. Era un meci foarte important... De acord, am uitat că-i invitase pe Winston. Dar n-am fost grosolan cu ei. Le-am arătat unde-i barul și le-am spus că am să trec peste vreo două ore să văd ce fac. De unde să știu că au să se grăbească să plece acasă înainte de sfîrșitul emisiunii «Știri din fotbalul profesionist»?... Ascultă, mamă, încearcă s-o convingi. M-am săturat de hrană rece, și pe urmă nu mai există nici o farfurie curată. Mai spune-i că o iubesc și că mi-e dor de dînsa... Ce-a spus? Că se întoarce? Bine. Perfect... Cînd să vin s-o iau?... Simbăta? Nu, simbăta nu pot. Illinois joacă cu Michigan...

Moartea vine la ora 8,30

Mai precis sosește în casele noastre marți, la ora 8,30 seara. Se plimbă pe micul ecran, sirenă bălaie, ademnitoare, milostivă. Ea e — înțelegem din săptămână în săptămână mai bine — izbăvirea, limanul, cea mai dulce alinare, apoteoză. Filozofia bazată pe apologia morții este predată în cadrul serilor de teatru în care se retransmit piese regizate de Marieta Sadova («Miorița» de Valeriu Anania și «Doamna zorilor» de Alejandro Cassona). Dacă s-ar fi prezentat numai una din cele două piese, insistența asupra ideii «frumuseții» morții, a «seducției» pe care o exercită, ar fi fost mai puțin frapantă. Și dacă piesa aleasă ar fi fost «Doamna zorilor», nimeni n-ar fi putut formula obiecții. Intensa vibrație dramatică, suflul poetic care o străbate, calitățile literare puse în valoare de admirabila traducere a lui Lucian Blaga sînt argumente suficiente nu numai pentru reprezentarea ei la un teatru de provincie, ci și pentru programarea ei pe scena cu sute de mii de spectatori ai televiziunii. Argumentul hotărîtor mi se pare însă a fi altul: piesa lui Cassona are rădăcini profunde în literatura spaniolă, în care obsesia morții este o temă de circulație curentă. Alejandro Cassona se înscrie în tradiția unei mari literaturi, întindându-i sensurile adînci, respectîndu-le, îmbogățindu-le.

Știu că «Miorița» lui Valeriu Anania s-a bucurat de o primire relativ bună din partea cronicii de specialitate. Nu vreau să polemizez cu nimeni, nu mă cred mai calificată decît alții să o judec, dar nu mă pot reține să exprim o opinie personală. Am impresia că, în zilele noastre, o versificare destul de anodină, inferioară celor realizate cîndva de Zaharia Bărsan («Trandafirii roșii», «Domnul de rouă») și o narațiune în care mitul (denaturat) se interferează cu elementele unei intrigi mărunț suburbane, nu justifică titulatura de «poem dramatic». Este de resortul criticii literare să aprecieze modul în care Valeriu Anania tratează motivul mioritic. Mie mi-a plăcut. M-a indispus și brutalitatea semnului de egalitate între Miorița și Moarte, și cultul Morții (străin spiritului celei mai frumoase balade românești, în care fatalismul are o rezonanță panteistă, nu una mistică), și transpunerea într-un limbaj sărac, oarecare, a capodoperei literaturii noastre populare.

Alăturarea, la interval de numai o săptămînă, a celor două imnuri închinete morții, a fost în orice caz (dincolo de diferența calitativă dintre ele) prost inspirată, căpătînd — mai ales că nu a fost însoțită de nici o justificare sau explicație — caracterul unei profesii de credință care poate fi, eventual, a regizoarei, nu însă și a televiziunii.

Invenția

La reluarea Transfocatorului țin să amintesc încă o dată că, fără Carmen Dumitrescu și fără Alexandru Stark, această rubrică a televiziunii, urmărită cu cel mai mare interes, nu poate trăi cu adevărat. Înțeleg și reticentele pe care le provoacă autorilor fauna umană cu care tematica Transfocatorului îi obligă uneori să intre în contact. Înțeleg și înclinarea lor către reportaje despre personalități pe care este o bucurie să le cunoști și admit că au realizat, în ultima vreme, lucruri valoroase în această direcție. Ajunge, fără îndoială, să amintesc doar de interviul cu F. Brunea-Fox, cel care decenii în șir a fost «reporterul frenetic» al presei românești, pentru ca toată lumea să fie de acord cu mine.

Dar și Transfocatorul este necesar. F. Brunea-Fox ar fi putut eventual monologa, așa cum fac invitații emisiunii «În prim plan». Inginerii și muncitorii în măsură să dea relații despre inovația nenorocoasă a inginerului I. Județ de la uzinele Republica trebuiau însă depistați, solicitați să răspundă la întrebări decurgînd riguros una din alta, cumva confrunțați. Alexandru Stark a făcut cu pricepere toate aceste lucruri, lăsînd însă concluziile pe seama altora. Să ne minunăm, deci, de numărul enorm al vorbelor, pe care le rostesc oamenii, pentru a nu spune cîteva lucruri simple: că un inginer român s-a gîndit să introducă, într-o mare uzină, un procedeu relativ simplu, intrat de mult în uz în fabrici din alte țări; că priceperea lui tehnică și materialele pe care le-a avut la dispoziție au fost insuficiente pentru ca rezultatul obținut să corespundă necesităților; și, mai ales, că nimeni n-a spus: «Bună idee, dar Județ n-o va putea realiza singur. Hai să-l ajutăm, să facem treaba împreună, pentru că ceea ce propune el e, în definitiv, o raționalizare la care n-ar fi stricat să ne gîndim de mult».

SĂ PORNIM DE LA CAUZE

De cîți ani citim în ziare articole despre lipsa de politețe a unor vinzători din magazine? Și cîți ani s-a suportat impolitețea fără să se scrie? I-a numărat careva? Cînd un fenomen are o asemenea întindere în timp (în spațiu nu știm, fiindcă n-am aflat dacă «unii» vinzători sînt o minoritate infimă, se apropie de jumătate sau formează majoritatea), cînd un fenomen are o asemenea amplitudine temporară, lamentațiile, indignările morale, trebuie să facă loc unei analize lucide, reci. Institutul de psihologie al Academiei, Institutul de cercetări comerciale al Ministerului Comerțului Interior ar avea — pe lângă altele — o temă de studiu de stringentă actualitate. Și aflîndu-se «rădăcina» s-ar putea, cine știe, aplica vechiul principiu: *sublata causa, tollitur effectus* (cauza suprimată, efectul dispare). În așteptarea concluziilor unui astfel de studiu îmi permit cîteva reflecții pe care, prudent, le-am verificat într-o conversație cu un «cadru» din comerț.

De ce oare, mă întreb, în multe cazuri, cunoscutele reguli de conduită ale comerțului: «clientul nostru, stăpînul nostru», «clientul are totdeauna dreptate» s-au transformat în contrariile lor? După opinia mea, modificările de comportament nu-și au originea în cazul de față în lipsa de educație și — experiența arată — nu prin «prelucrări» vom elimina grosolăniile sau bacșișul. Cauza primă — dar nu unica, precum veți vedea — constă în faptul că la unele mărfuri cererea este mai mare decît oferta. La Romaria s-au pus în vânzare acum vreo două luni cîteva mii de metri de țesături într-o textură, cu desene și în culori mai deosebite. Doamne! Doamne! Să fi văzut clasa cumpărătoarelor dezlănțuite.

Cînd în magazin, în plin sezon, găsești cîteva zeci sau sute de perechi de șoșoni, în loc de mii sau zeci de mii, cine e stăpînul, cine are totdeauna dreptate? Iată de ce cred eu că asigurarea unui serviciu civilizată în magazine trebuie să înceapă prin organizarea unei bune și abundente aprovizionări, astfel ca oferta să fie mai mare decît cererea.

Un străin îmi spunea:

— Am fost anul acesta în vilegiatură în țara dumneavoastră. Camera plăcută, confortabilă, priveliștea admirabilă, dar serviciul la restaurant... Și nu înțeleg, doar ospătarul știa că va primi bacșiș.

Explicația acestui mister este simplă. În loc să servească la cinci-șase mese, ospătarul deservește pînă la zece-douăsprezece mese. Și atunci poți auzi replici care variază de la politicosul «îndată» la grosolanul «răbdare». Fondul însă nu se schimbă.

La raionul de brînzetură — un coșogeamite perete al unui mare magazin — un singur vinzător servește o coadă de vreo douăzeci de clienți. E de mirare în asemenea condiții că dispoziția partenerilor din ambele părți ale teighelei este cum este?

A doua cauză a fenomenului discutat este deci personalul insuficient. Mă rog, ca să nu absolutizez voi adăuga: în unele sectoare, în anumite perioade etc.

Fiecare dintre dumneavoastră, stimați cititori, ați observat desigur în diferite magazine cîte un vinzător copleșit de solicitații — și pînă la urmă nervos — în timp ce la alt raion colegul lui se odihnește într-o liniște selenică.

— De ce nu ajuți și dumneaei? Ai face nu numai un gest colegial, dar ar fi și în interesul întreprinderii, ca să nu mai vorbesc de al cumpărătorilor.

— Nu se poate, avem gestiune separată.

Iată o a treia cauză a deficiențelor în servire, cu implicațiile respective asupra stilului de muncă.

Și mai sînt și altele.

Departele de mine gîndul să scuz sau măcar să justifice impolitețea. Mă preocupă problema remedierii acestei stări neplăcute. Și pentru aceasta trebuie să pornim de la cauze.

P.S. Tovarășii I. Deșliu din Galați și C. Virgil din Constanța sesizează o greșală de calcul în articolul meu «Leul-valută». Este un evident lapsus calami. Trebuie citit 1,66 lei = 1 leu-valută și nu 1,66 dolari = 1 leu-valută, cum a apărut. Le mulțumesc ambilor pentru justa lor sesizare.

Cititorul Mihai Mladin din Chișineu-Criș, județul Arad este de părere că prea multe dintre copertele «Flacării» pe 1961 au prezentat chipuri feminine și ne cere ca în anul acesta să asigurăm ca cel puțin o dată pe lună să apară un portret de artist bărbat. Vom ține și nu vom ține seama de sugestia corespondentului nostru. Mai întii, n-am intenționat niciodată și cu atît mai puțin intenționăm în viitor să publicăm numai portrete de artiști pe copertă. «Flacăra» are, după cum știți, un profil mult mai variat și asemenea portrete nu pot reprezenta decît o parte — și nu cea mai însemnată — din tematica copertelor noastre. Nu vom strădui, în schimb, să realizăm mai multe coperte despre evenimentele importante ale actualității: dacă n-am făcut mai mult pînă acum în această privință, aceasta se datorește faptului că realizarea unei coperte color necesită mult timp (din punct de vedere al procesului poligrafic), ceea ce vine în contradicție cu cerințele actualității. Dar sîntem convinși că prin eforturi susținute vom reuși totuși să realizăm acum mai mult decît în trecut. În ce privește chipurile feminine care se par că-l deranjează într-o măsură pe tovarășul Mladin, îl asigurăm că nu există nici o intenție din partea noastră de a nu respecta sînta egalitate dintre sexe, consfințită și de Constituție... Dar, în tradiția artelor figurative (printre care și fotografia) s-a împămîntenit de mult convenția (convenție care corespunde unei autentice realități psihologice) după care chipul feminin exprimă cel mai convîngător frumusețea, gingășia, sentimentele nobile, bucuria vieții. Așa a fost dintotdeauna și credem că nu e rău că așa e și acum. De aceea, îi rugăm pe eventualii noștri critici misogini să nu se supere și să ne certe, dacă la bilanțul anual va reieși că numărul copertelor feminine a depășit pe cele masculine cu vreo două-trei.

Tovarășul Dumitru Cozma din Suceava este — după cum ne comunică — un cititor mai recent al «Flacării». Ceea ce nu-l împiedică — și pentru aceasta îi sîntem recunoscători — să ne transmită o serie întregă de sugestii. Unele dintre ele au și fost traduse în practică, altele își vor găsi, probabil, locul în viitor. Cu două dintre ele nu putem fi însă de acord. Una, privește reducerea dimensiunilor fotografiilor; pe lângă alte dezagregamente, o asemenea ispravă ne-ar ridica în cap 90 la sută dintre cititori. Cealaltă propunere sugerează mărirea spațiului destinat «comentariilor politice, economice, militare». De acord cu comentariile politice și economice (ultimele numere stau măturie în această privință), dar nu și cu cele militare (de altfel, nici nu ne aducem aminte să fi publicat prea multe texte de acest fel). N-ar fi mai bine să domnească pacea în întreaga lume și să renunțăm cu totul (din lipsă de obiect) la comentariile militare?

În schimb, propunerea ing. D. Petrescu de a consacra cicluri prezentării unor personalități de seamă din istoria culturii noastre și a celei mondiale, corespunde intențiilor noastre.

Cititorul Dan Mihalășcu din București ne trimite un fel de scenetă, intitulată «Șahul», sugerîndu-ne s-o publicăm «de preferință» la rubrica «cronica satirică». Stimate prietene Mihalășcu, ca să reușești să-l evacuezi pe Teodor Mazilu din rubrica pe care a creat-o și pe care o susține cu atîta talent, ar trebui ca producția dumitale să aibă multe și solide calități. Din păcate, nu le are. Nici măcar n-am înțeles de ce consideri dumnea sceneta drept «satirică». Ce-ar fi să te mai uiți în cartea de română și să revezi definiția termenului de «satiră»? Cu aceeași ocazie, ai putea să mai parcurgi o dată și paginile de gramatică. Nu de alta, dar se apropie bacalaureatul.

Idea cititorului St. Andronache de a scrie un text despre istoricul cărților poștale ni se pare interesantă, dar am vrea ca acest text să fie mai concret, mai bogat în fapte, date și amănunte semnificative. Și, în plus, întovărășit de mai multe ilustrate, din care să putem noi alege. Ilustratele vă vor fi, desigur, restituite.

Și, ca să încheiem, cîteva cuvinte pentru cititorul nostru Sandu Oprea din Constanța. Înțelegem necazurile dumitale sufletești, deși ele ni se par — nu te supăra — cît se poate de obișnuite și de firești la vîrsta adolescenței. Ceea ce înțelegem mai puțin, este că vrei să-ți rezolvi problemele de dragoste prin intermediul revistei. Să știi, dragă prietene, că dragostea adevărată nu e o chestiune obștească, în care să se amestece, chemați și nechemati, fel de fel de binevoitori. Mărturisirea unor asemenea sentimente nu se face niciodată cu toba mare. Trebuie să ai mai mult curaj în propriile dumitale posibilități și să păzești ca pe o floare gingașă intimitatea iubirii dumitale. Revistei noastre adresează-te în alte probleme.

ADEVĂRATA TINERETE A DOCTORULUI ULIERU

de Carol ROMAN — fotografii de Elena GHERA

Buchet de flori vii: doctorul Teodorescu «în intimitate familială».

În urmă cu aproape două decenii și jumătate modestul și lucidul medic de plasă Ulieru, pripășit pe meleaguri muscelene într-o comună urgisită ca atâtea altele, nota cu amărăciune în jurnalul său intim — găsit și dat spre publicare în primii ani ai noului nostru ev — convorbirea avută cu un moșier:

«— Ascultă amice, de ce îți pierzi vremea și tineretea cu slujba asta, când ai putea

foarte bine să te stabilești la oraș, să-ți exerciți meseria dumitale cum trebuie și încetul cu încetul să ajungi să-ți crezi o situație care să-ți dea satisfacție după sacrificiile și străduințele dumitale?

— Populația de la sate are foarte multă nevoie de ajutor și de îndrumări din partea noastră și misiunea de medic de țară este din cele mai nobile, îi răspund».

Era răspunsul singular al unui om dotat

cu o privire pătrunzătoare, lucrînd tot timpul conștient de misiunea sa.

Era doar unul! Încrăzător în sine, conștient de riscuri și greutăți, se înrolase voluntar într-o mare bătălie și într-un anume fel donchișotistă — cu lipsa de igienă a populației de la țară, cu starea ei înapoiată, încercînd să combată molimele cu mîinile goale. Dar, peste descrierea suferințelor, a înapoierii, a plăgilor deschise, te înfioară

ADEVĂRATA TINERETE A DR. ULIERU

compunerea unui tablou unic al *singurătății* în care se mișca, el, un intelectual ce dorea cu ardoare să-și închine toate forțele ridicării satului românesc. Încit, la sfârșitul lecturii, te întrebi revoltat: de ce nimeni dintre reprezentanții autorităților nu a fost alături de acest om nobil, de ce nimeni nu l-a ajutat în zbaterea sa zadarnică? Întreaga tragedie a administrației sanitare antebelice, incapacitatea și anchioloza regimului politic trecut apar descrise în culorile neiertătoare ale realității.

Aceste reflecții sînt prilejuate de vizitarea în aceste zile a citorva circumscripții sanitare din județul Argeș pe unde s-a perindat de-a lungul anilor, între 1887 și 1944 doctorul Ulieru și în care, astăzi, profesează cu pasiune tineri absolvenți din ultimele promoții de medici. Cunoștința cu cîțiva tineri printre care dr. Teodora Stănculescu (promoția 1964) din comuna Valea Mare, dr. Dimache Gr. Niculae (promoția 1968) din comuna Stoenеști, dr. Elvira Ciobanu (promoția 1965) ș.a. — ce-și trăiesc viața avînd convingerea fermă că acesta este unicul drum valabil pe care și-au croit destinul — impresionează. Și aceasta nu pentru că s-ar simți în felul lor niște Ulieru-contemporani. Nu! Ipostaza de intelectuali «jertfici», «sacrificați» la țară a dispărut de mult din mentalitatea curentă deoarece cu totul alte coordonate sociale le delimitează existența. Faptul că ei sînt mulți, conștiința că reprezintă rotițe într-un mecanism bine pus la punct de oameni, mecanism aflat în continuă perfecționare, creează acea stabilitate psihică-profesională din care derivă superioritatea de comportament, atașamentul pentru oameni, multiplele satisfacții pe care le trăiesc intens. O singură cifră este edificatoare: în cele 94 de comune ale județului Argeș își desfășoară activitatea 120 de medici, dintre care 70 provin din promoțiile ultimilor ani.

...Au trecut de acum 3 ani de cînd despre medicul Elvira Ciobanu din circumscripția sanitară Schitu-Golești, un nod de fată, se spune că se învîrtește prin dispensar și prin comună aidoma unui titirez. Rugăm să ne fie iertată figura de stil ce nu ne aparține nouă, ci Niculinei Vlad, locuitoare a comunei, și căreia totuși îi dăm dreptate, dar ce altceva se poate spune despre conducătoarea acestei circumscripții sanitare model care într-un singur an a raportat: 1 935 persoane vaccinate împotriva tetanosului, a febrei tifoide, a poliomielitei etc.; 6 972 de consultații de adulți; 6 123 de consultații la copii.

Sînt cîteva sinteze ce l-au adus aprecierea unanimă din partea organelor sanitare județene, dar mai presus de acestea, stima și prețuirea oamenilor. De altfel o discuție cu acest medic extrem de solicitat nu poate avea loc decît printr-o picătură. Nu de alta, dar în dispensar, în dulapurile special amena-

Este de înțeles de ce 110 mame au preferat să nască aici, la Casa lor din comună.

jate în sala de așteptare, își caută cărțile de sănătate cu ajutorul statisticianului Opreșcu I. Maria, Ghinea P. Elena și fiica ei, două gospodine și Dumitru P. Alexandrina, cooperatoare din comună.

— Cît de bine te simți în calitatea ta de medic, cînd ai la îndemînă ce-ți trebuie — ne spune doctorița. În circumscripția noastră sanitară am întocmit fișe de sănătate pentru toți cei 4 729 de locuitori. Cunoșcînd evoluția stării de sănătate a fiecărui locuitor, poți interveni eficient cînd este cazul.

Privim împreună cîteva asemenea carnete de sănătate. Pe Ion Bogosî, suferind de astm alergic, după ce l-a tratat în comună, l-a internat la Spitalul din Cîmpulung și se află sub supravegherea dr. Manu Petre, șeful secției de boli interne, cu care discută mereu la telefon asupra stării bolnavului «ei». Cooperatorul Ion Predoiu și-a fracturat piciorul alunecînd pe gheață. Constatăm că medicul l-a vizitat în permanență, o dată la două zile, vreme de trei săptămîni, pînă cînd omul s-a îndrăvenit. Alte carnete, alte

notații, alți oameni însănătoșiți, cu concursul tinerei medic Elvira Ciobanu.

În urmă cu cîteva luni, scriind unei colege de promoție, medic în Fetești, Elvira Ciobanu se mîndrea cu Casa de nașteri din comună. Informația furnizată ne-a îndemnat să ne purtăm pașii în acest lăcaș în care în anul ce s-a scurs au venit pe lume 110 noi locuitori ai Schitului-Golești. Medicul Elvira Ciobanu a fost primul om ce i-a luat în brațe și i-a făcut să simtă căldura umană a unei femei, ea însăși mamă, ce și-a găsit rostul vieții de a veghea la sănătatea goleștenilor și mari și mici. Ceva mai tîrziu, la spitalul din Cîmpulung, aveam să înțeleg din spusele dr. Mircea Băcanu, directorul spitalului, semnificația numărului mare de nașteri de la Casa din Golești: comuna, situată la puțini kilometri de Cîmpulung, preferă orașului condițiile oferite de tinăra doctoriță, care nu cunoaște eșecul în materie de vieți omenești. Și cît de mult vorbește despre înalta conștiință a acestei tinere femei citirea unei fișe, luată la întîmplare

și în care este descrisă, pas cu pas, întreaga «biografie» a micuțului Niculae N. Buturică, de la 1 an și 3 luni:

0-30 zile: alimentație normală

1-3 luni: se diversifică alimentația

4-6 luni: stă în șezut la 6 luni

7-11 luni: la 9 luni i-au ieșit primii dinți

12 luni: merge.

Au trebuit să se schimbe multe pe melegurile muscelene pentru ca o doctoriță să noteze asemenea date pe fișa micuțului Buturică, fiu de țărani. Niculae N. Buturică este unul din sutele de copii din Golești care numai în anul 1968 au primit gratuit medicamente în valoare de 36 000 de lei. Și aceasta se petrece într-una din comunele unde amintitul medic de plasă remarca la gîtul copiilor «cite un cățel de usturoi», unicul «medicament» universal la care aveau acces. Încît nu poți să nu descoperi cu ușurință izvorul satisfacțiilor autentice ale medicului Ciobanu Elvira: condițiile materiale sanitare create prin eforturile statului, condiții ce-i înlesnesc o activitate eficientă, prestigioasă, demnă.

...Nu exagerăm de fel spunînd că, pășind în interiorul dispensarului medical din Lerești, comună pitorească situată pe valea râului Tîrgului, ai sentimentul pătrunderii într-un sanctuar. Strictețea ajunge pînă acolo încît asistăm cum un țăran voind să intre în dispensar este obligat să tragă peste încălțări huse de un alb imaculat.

Întrebările noastre — dacă e mulțumit, dacă are satisfacții personale, dacă e stimat etc., etc. — îl surprind pe medicul Costică Teodorescu. Ne înfruntă pieptis: n-ar fi crezut că în anul 1969 unui medic statornic într-o comună de mai mulți ani, unde și-a adus familia la terminarea studiilor,

Fața de astăzi a Lereștilor: toate casele noi (minus una păstrată drept moștră a timpurilor doctorului Ulieru), garduri de fier forjat, și multă, multă ordine și hărnicie.

— Cum se simte micuțul pacient? — este întrebarea curentă, matinală, a doctorei Elvira Ciobanu.

de construcție. În primele zile ale lunii martie, lereștenii pornesc la treabă. Iar pînă atunci, în zilele de iarnă, alături de alți intelectuali ai satului, la căminul cultural pot fi auzite îndemmurile doctorului Teodorescu adresate locuitorilor:

— Este școala noastră... Aici vor învăța și copiii noștri, și copiii mei! (Elena — 4 ani și jumătate și Răzvan — 2 ani și jumătate.) Trebuie să facem totul să o construim cît mai repede, cît mai bine.

Dar poți oare întrerupe elanul doctorului cînd e să-ți prezinte frumusețile vieții de lereștean într-un mod robust, vital, neavînd nici o urmă de prezentare romanțioasă ori idilică a vieții la țară! Ancorat adînc în viața satului, omul a uitat de mult că este orășean și la fel de scump i-a devenit, alături de titlul de medic la care, ce-i drept, ține extrem de mult, și cel de lereștean.

Și încă o informație: în februarie 1968 tînărul doctor și-a trecut examenul și a căpătat o calificare superioară și cu toate

acestea nu a fost tentat — după cum ne-a destăinuit — să plece din Lerești.

Pe aceste tărîmuri muscelene i s-a adresat cîndva doctorului Ulieru un moșier cu asemenea vorbe: «În condițiile în care te găsești dumneata astăzi, ca medic de plasă, părăsit și fără nici o atenție din partea statului și a nimănui... ai să te pierzi, cum s-au pierdut atîți colegi de-ai dumitale, după cîțiva ani vei ajunge un învins, fără voință și aspirații». Pe care ins, doctorul l-a pus la punct: «Și totuși trebuie găsit un mijloc de a trece la fapte, de a ieși din fîgașul în care ne zbatem, căci milioane de oameni din negura satelor, care formează temelia acestei țări, nu pot fi lăsați în continuă părăsire, fără ajutor și îndrumare».

Și fîgașul a fost găsit: SOCIALISMUL! Iar nemuritoarea tinerețe spirituală a doctorului Ulieru se regăsește astăzi în promoțiile de medici formați în anii socialismului, ce-și dăruiesc cunoștințele, cu pașiune, în comunele țării.

unde are casă, i se mai pot pune asemenea întrebări. Și totuși...

— Noua lume a satului, dezvoltarea sa multilaterală te obligă să faci din meserie o pasiune. Vezi sub ochii tăi cum se schimbă locurile, oamenii, și n-ai încotro. Trebuie să ții pasul cu ei, trebuie să li te dăruiești...

Și tînărul medic, fire înclinată înspre filozofare — de altfel, atunci cînd se inflăcărează ține ochii întredeschși — ne mărturisește cîteva din marile satisfacții pe care le-a încercat în anii de cînd s-a stabilit în Lerești: în urmă cu patru ani a devenit membru de partid, a fost ales deputat în consiliul popular comunal și este propus acum candidat în alegerile de la 2 martie; de ani de zile este membru al comitetului executiv comunal, este membru al comitetului de partid din comună.

— Intelectualul, în cazul meu un medic, este primit în lumea satului la post de comandă. Și mi-aș permite să remarc faptul că acest lucru este valabil mai cu seamă în ultimii doi-trei ani, o dată cu preocuparea sporită a conducerii partidului pentru viața și munca intelectualității din satele țării. De aici, satisfacțiile, dar și obligațiile.

De te încumeți să te interesezi la medic cum stau lucrurile «în producție», cîteva date sînt elocvente: aceasta este comuna în care în urmă cu 25 de ani academicianul Ștefan Milcu indica în diferite studii existența unui număr de 900 de bolnavi de pelagră și a 1 300 de bolnavi de gușă. Astăzi, cele două boli sînt aproape eradicate. Un rol mare l-au avut educația sanitară, tratamentul aplicat gravidelor și alimentația diversificată în familie, o dată cu creșterea nivelului de trai. Și toți sînt unanimi în a aprecia în mod deosebit aportul medicului C. Teodorescu.

O bătaie în ușă ne întrerupe discuția.

— Intră...

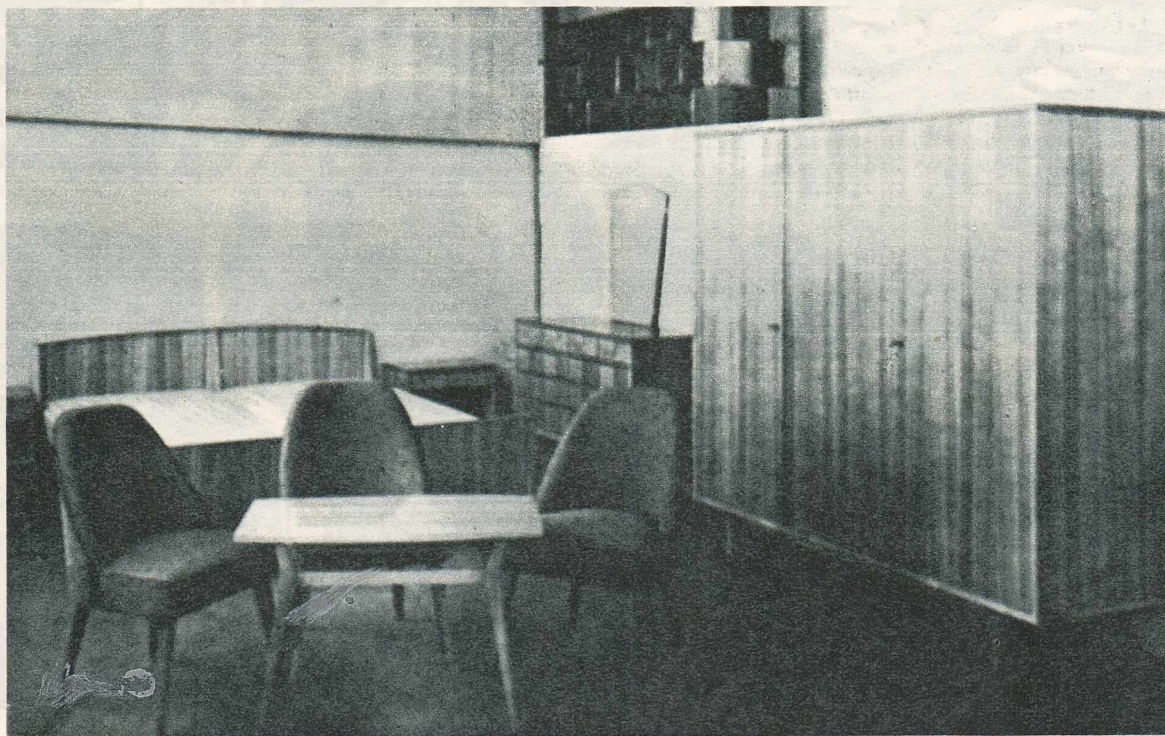
Primarul comunei se consultă cu medicul, din politețe, în șoaptă.

Doctorul Teodorescu ne explică:

— Sîntem în febră mare... Școala cea nouă... Cam prin octombrie, într-o ședință a comitetului executiv al consiliului popular comunal am ridicat o problemă: în Lerești în urmă cu 5 ani s-au născut 45 de copii, în 1968 — 164; pentru anul acesta cifra se anunță sporită. Unde vor învăța copiii noștri peste 2-3 ani, deoarece școala noastră este mică?

Propunerea medicului de a se construi o școală modernă cu 16 clase, cu laboratoare, a avut ecou printre locuitorii comunei. S-au adunat 250 000 de lei prin contribuție voluntară, s-a strîns și ceva piatră, consiliul popular a aprobat obținerea de material lemnos din izlaz, numeroși locuitori s-au arătat dispuși să dureze școala cea nouă. E drept, nu toate treburile au mers bine, ca pe ață. Împreună cu primarul și secretarul de partid al comunei a fost și doctorul, la consiliul popular județean, unde propunerea a fost acceptată: în comună au venit tehnicieni, s-au ales materiale, s-a întocmit schița de amplasament și s-a aprobat proiectul

Un interior agreabil cu mobilă ILEFOR

**MOBILĂ FINĂ, CONFORTABILĂ,
TRAINICĂ**

ILEFOR

Tg. Mureș, Piața Bólyai 13 A Tel. 4081

pe vatra vechiului oraș - o localitate nouă

fată în față

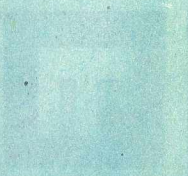

Fotografiile alăturate vă prezintă una și aceeași localitate: municipiul Piatra Neamț. Tîrșorul de acum trei decenii și modernul oraș din zilele prezentului. Deosebirile sînt atît de frapante încît cititorul neavizat poate avea perfect impresia că are în fața ochilor imaginile unor așezări total diferite. Este suficient să luăm ca punct de reper biserica din centrul orașului. În fotografia din dreapta o vedem dominînd prin înălțime căsuțele scunde din jur. În cea din dreapta, aceeași clădire s-a retras sfioasă în umbra semetelor blocuri ridicate în răs timpului ultimului deceniu. După cum se observă ușor, vechiul plan urbanistic s-a pierdut, fragmentat, spălăcit, în geometria noilor artere. Un întreg oraș a fost reconstruit și dimensionat pe verticală. Descurcînd caierul încilcit al străzilor și zdrobind sub temelii de beton clădiri scunde și insalubre, arhitecții au trasat căi drepte, proptite în blocuri cu 8 și 9 nivele. Peste 4 000 apartamente, patru școli și un complex școlar cu 96 săli de clasă, o casă de cultură (600 de locuri), un cinematograf (500 locuri), o policlinică și 50 de unități comerciale însumînd o suprafață de circa 15 000 mp. Cetățenii din Piatra Neamț s-au transferat pe loc, mutîndu-se într-o nouă așezare, oamenii de baștină s-au reîntors la Piatra stabilindu-se într-un oraș cu totul nou, iar copiii au văzut lumina zilei în orașul părinților lor, dar de fapt în altă localitate. O «glumă» a istoriei contemporane, născută din mintea și prin hărnicia bravilor constructori ai socialismului.

Marile prefaceri din viața orașului sînt și aici, ca pretutindeni pe teritoriul țării, rodul industrializării socialiste a României. Înainte de a deveni o localitate modernă și cea mai puternică bază turistică din nordul Moldovei, Piatra Neamț a cunoscut ritmul trepidant al construcțiilor industriale. În apropierea orașului au fost înălțate două dintre cele mai puternice cetăți ale chimiei românești: Săvineștiul, patria fibrelor sintetice și marele Combinat de îngrășăminte cu azot. Mii de cetățeni, sosiți din toate colțurile țării, au devenit locatari stabili ai noului oraș. Într-un răs timp de numai 10 ani, localitatea a înregistrat o adevărată explozie demografică. 29 877 locuitori în 1930, 32 648 în 1956 și peste 50 000 în 1968.

Orașul se află în continuare în plină dezvoltare. După terminarea ansamblului de locuințe de pe strada Bicaz a început construcția unui nou cartier care, în prima etapă, va însuma 360 de apartamente. Și tot aici a început execuția unui cinematograf panoramic cu o capacitate de 650 locuri. Dar... principalul a fost înfăptuit. Noul oraș Piatra Neamț există, intruchipînd visul și izbînda unui glorios deceniu, o strălucită pagină din istoria românească a progresului și civilizației, înfăptuită conștient și metodic de către poporul nostru condus de înțeleptul său partid.

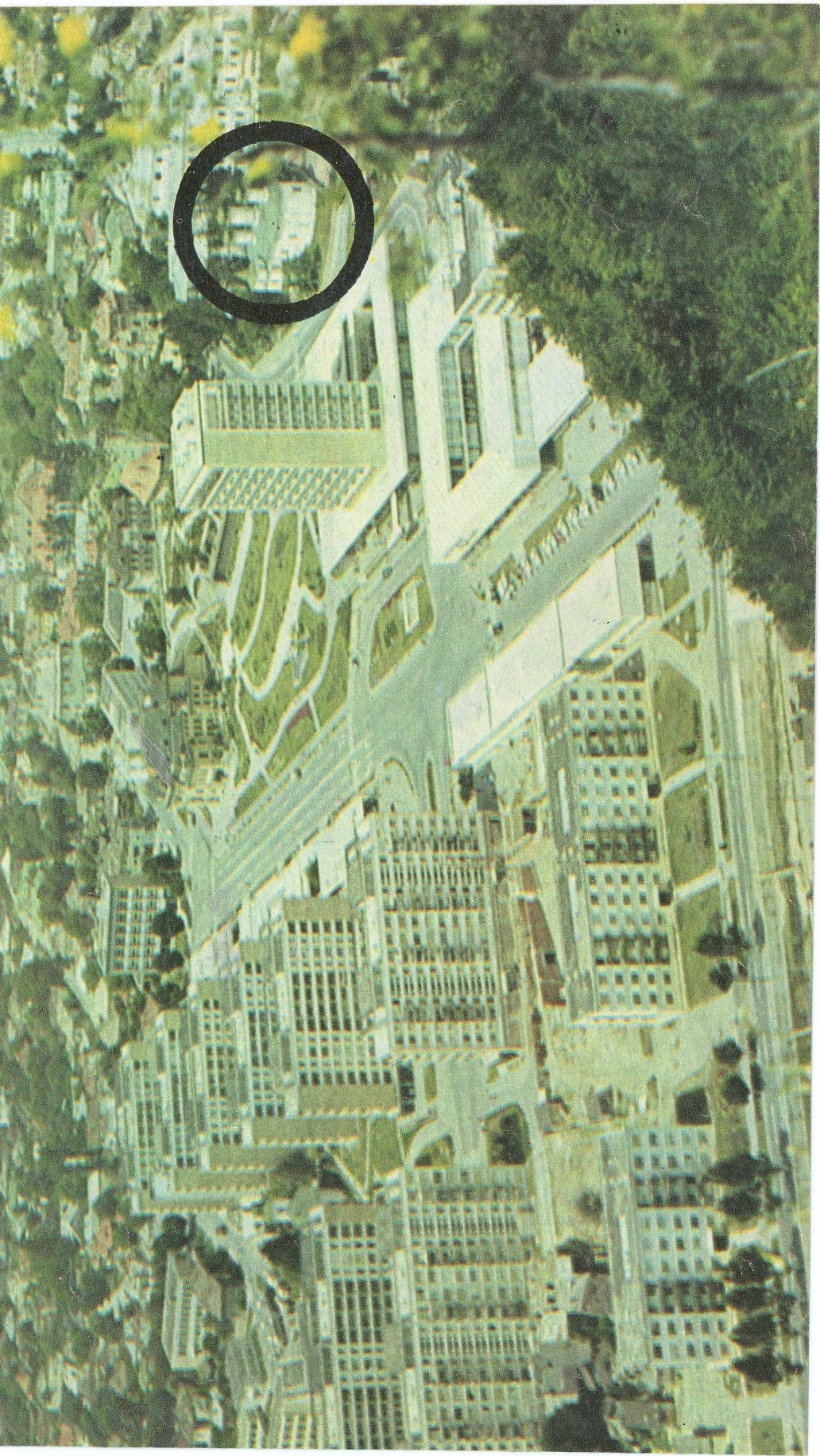
Liviu TIMBUS

Postcard

1914

Very faint, illegible text, likely a return address or recipient information, located in the bottom left area of the postcard.

COQ AU VIN

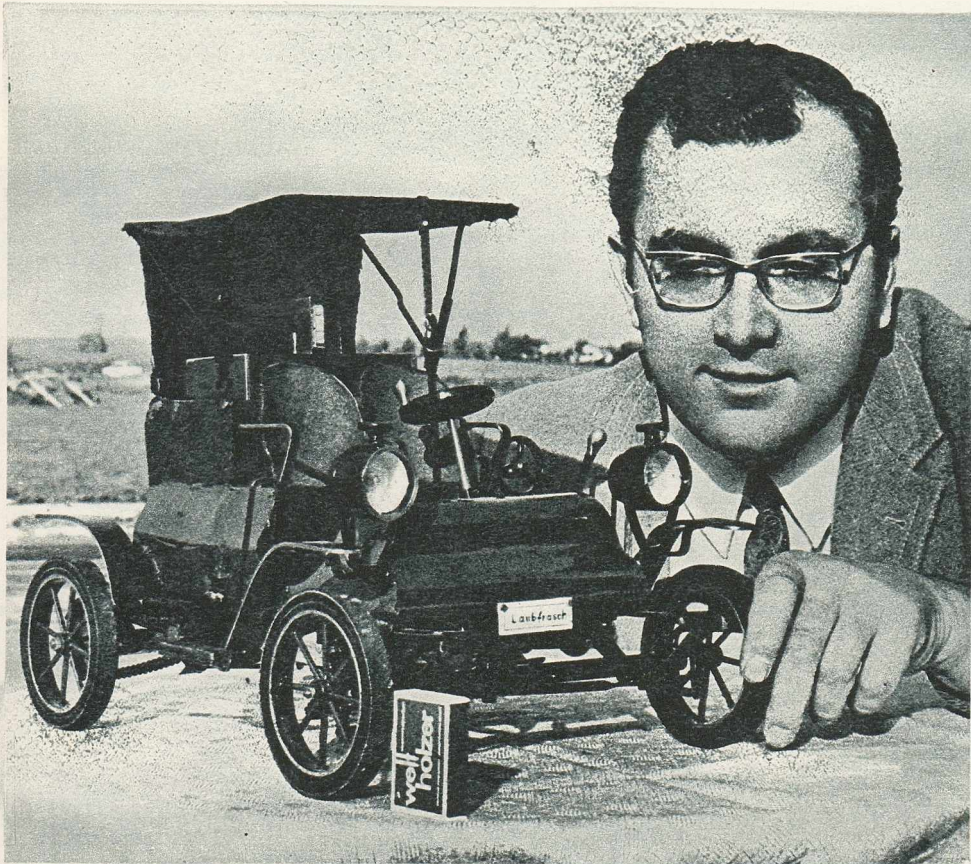
Să presupunem că v-ați săturat mâncând mereu la fleici, la antricoate, ba pui fripți, ba rasoale etc. Să presupunem.

Să mai presupunem că v-apucă așa o fandaxie și ziceți: «Basta cu bucătăria rudimentară! Să încuiem rimătorii în cocine și cornutele în grajduri, că prea sînt folosite bielele dobitoace! Putem să ne lipsim de prezența lor cotidiană la fiecă masă!»

Ei bine, o dată gîndită și exprimată această părere, nu ne mai rămîne decît să trecem la fapte. Așa că vom pregăti pentru un prînz inedit un cocoș în vin. Dacă am luat această hotărîre, lucrurile devin desigur foarte simple. Pentru că un «coq au vin» nu poate fi decît marca «Auvergne». De ce Auvergne? Pentru că în acest județ franțuzesc se bea și se folosește întru pregătirea cocoșului un vin faimos și succulent. Specialiștii zic însă că putem concede ca onorabilul cu creastă să fie înzemuît și cu un nenorocit de vin roșu de Burgundia. Or, dacă specialiștii au ajuns la asemenea concesii, ce ne împiedică pe noi, amatorii, să le înlocuim pe amîndouă cu cabernetul de Miniș, ori cu altul asemănător? Așa că nu ne rămîne decît să luăm un cocoș tinerel dar voinic, căruia fără multă circiială îi tăiem elegant beregata, colectînd singele într-un castronăș în care turnăm imediat două linguri de vin și o picătură de oțet (pentru a evita coagularea). O dată execuția terminată, curățăm și hăcuim cocoșul în bucăți ca pe cea mai banală orătanie. Tăiem apoi în bucățele circa 125 g slănină și o perpelim în unt, după care scoatem bucățelele deoparte și rumenim în aceeași grăsime 12 cepe de arpagic. Le scoatem și pe acestea și în aceeași tigaie rumenim bucățile de cocoș pe o parte și pe alta, pudrăm o lingură de făină deasupra pînă se rumenește apoi muiem totul cu 1/2 litru de vin roșu. Cînd amestecul e gata, se potrivește de sare și piper, un cățel de usturoi și se adaugă ceapa și slăninuța care au stat deoparte iar totul se lasă la foc mic timp de 35 minute. Cu cîteva minute înainte de a se servi, se adaugă singele și se mai completează, după ce este luat de pe foc, cu 30 grame unt.

E inutil să adaug că cei care vor participa la asemenea festin nu vă vor cere cu vehemență data exactă a următorului. Dumneavoastră, ca o bună gazdă, trebuie să le răspundeți că acceptați orice zi în care unul dintre ei va aduce o sticlă de vin care să-și merite numele și cocoșul.

P.P. NAȘU

„MINI”..!

Dentistul Ewald Welzel din Köln a construit acest mini-automobil lung de 36 de centimetri și avînd o greutate de 4,7 kg, înzestrat cu un mini-motor monocilindric care dezvoltă o putere de 1/2 CP (adică circa un... mini-cal), putînd realiza o mini-viteză de 8 km pe oră. Este și asta o performanță care nu poate fi... mini-malizată!

ATAC AERIAN ÎN TRAFALGAR SQUARE

Ann Oswald, soția unui iscusit vînatör și dresor de vulturi și șoimi din Londra, a avut năstrușnica idee să aducă unul din semeții vulturi dresați în Trafalgar Square care — se știe — este populat de sumedenie de porumbei. Raidul aerian al belicoasei înaripate a stîrnit — cum era și de așteptat — o panică de nedescris încît se pare că rezultatul experienței cu privire la conviețuirea pașnică, dintre vulturi și porumbei este cu totul negativ.

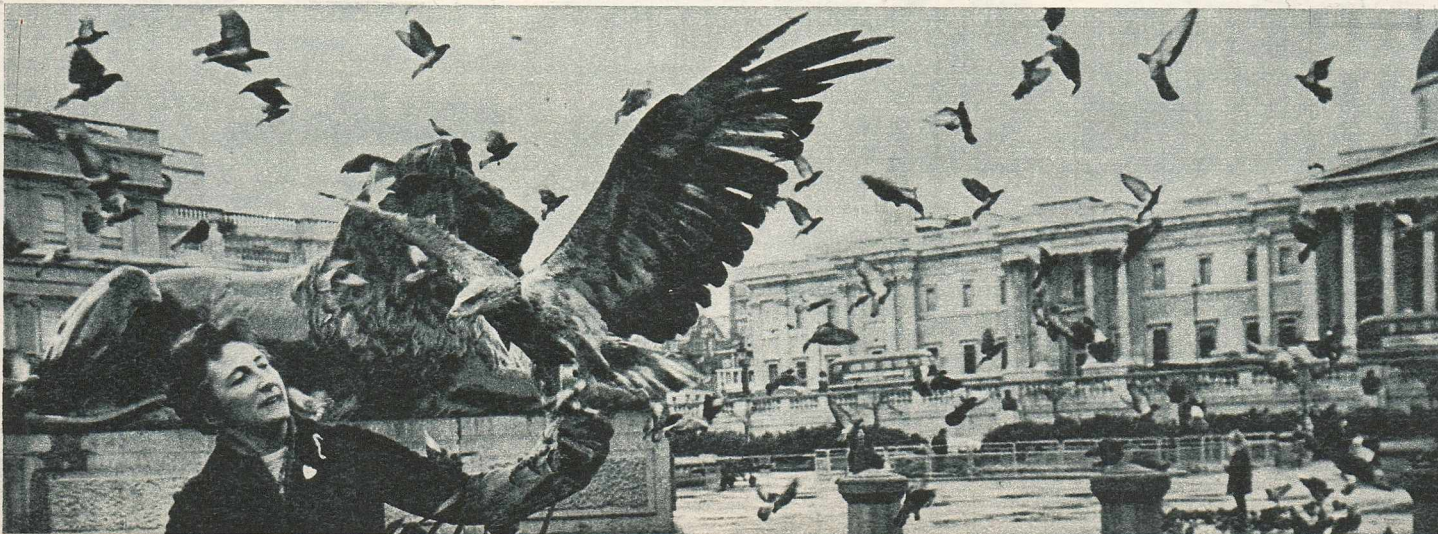
STRINGEȚI GHEAȚA RECE PENTRU VARA CALDĂ

Istnă grea. Din valuri albastre, apele Dunării se transformă în blocuri albe. La Rackeve, o localitate la cîteva mile în aval de Budapesta, metamorfoza Dunării este valorificată: mii de tone de gheață sînt depozitate în pivnițe special amenajate pentru păstrarea unor produse alimentare ce urmează să fie consumate abia prin iulie sau august. Omul gospodar...

APRE-HENSIUNE

S-au născut amîndouă în aceeași zi a aceluiași an. Una, este fiica soților Klo se, paznic la grădina zoologică din Frankfurt pe Main, cealaltă este descendenta unei familii de gorile din înzestrarea numitei grădini. Total străin de orice prejudecată, părinții din specia umană — fără măcar să-i consulte pe cei din speța antropoidă — au botezat ambele odrasle cu același nume: Ania.

EXISTĂ
UN AS
AL
PREVEDERII ?
DA!
POLIȚA
DE ASIGURARE
ADAS

NEW YORK

Potrivit unui sondaj recent al institutului Harris, marea majoritate a americanilor (92%) consideră «criza urbană» drept una din problemele sociale cele mai serioase ale Statelor Unite. Cei întrebați au cerut ca ameliorarea situației să fie realizată «în cadrul actualelor cheltuieli guvernamentale», prin sporirea alocațiilor federale destinate orașelor.

LONDRA

Un halucinant «de cel puțin zece ori mai puternic decât LSD-ul» va putea fi produs într-un viitor apropiat — a avertizat James Callaghan, ministrul de interne al Marii Britanii. El a denunțat de asemenea existența unui «grup de presiune» favorabil legalizării traficului cu cinepă de India — din care se extrag diferite stupefiante.

HABAROVSK

A început construcția unui mare complex de cercetări științifice, care va găzdui filiala pentru Orientul îndepărtat a Institutului unional de materii prime minerale. Complexul include și o fabrică experimentală de prelucrare a materiilor prime de origine minerală.

SEUL

În Coreea de Sud au fost instituite «zilele fără orez». După cum anunță «Japan Times», măsura a fost luată de guvernul sud-coreean ca urmare a faptului că recolta de orez nu mai poate satisface necesitățile populației.

SOFIA

În cadrul lucrărilor de explorare și exploatare a bogățiilor subsolului, întreprinse în R.P. Bulgaria, s-a construit o platformă de foraj pentru exploatarea șteiului din apele Mării Negre. Zăcămintul descoperit a început recent să producă.

DAR-ES-SALAAM

Autoritățile au hotărât strămutarea a 100 000 oameni — o treime din populația insulei Zanzibar — din regiuni aride și dens populate, pe pământuri care le vor oferi condiții de viață mai bune.

STOCKHOLM

Televiziunea suedeză a anunțat scoaterea din programele sale a serialului american pentru copii «Huckleberry Finn», în urma cererii exprese a părinților, care au protestat împotriva violenței și a rasismului ce caracterizează ecranizarea hollywoodiană a cunoscutului roman al lui Mark Twain.

BEIRUT

Anul 1969 a fost proclamat «anul internațional al turismului african». Hotărârea a fost luată în cadrul recentei sesiuni a Uniunii internaționale a organismelor turistice oficiale, ale cărei lucrări s-au desfășurat în capitala Libanului.

WASHINGTON

Comisia pentru drepturi civile a S.U.A. a dat publicității un raport în care se arată că în școlile din statele sudice discriminarea rasială continuă să se mențină. În cei patru ani și jumătate care s-au scurs de la adoptarea legii care interzice discriminarea rasială în școli, numărul elevilor de culoare care frecventează școlile rezervate albilor a crescut cu numai 6,4%.

MADRID

Escalada represiei continuă. Peste 1 500 arestări de la proclamarea stării excepționale. În cercuri oficiale se afirmă că Alonso Vega, ministrul de interne, intenționează să instituie lagăre de concentrare și să deschidă noi închisori.

În încercarea de a atrage atenția asupra înapoierii economice a sudului Italiei, mai mulți șomeri sicilieni au venit la Roma, unde au organizat pichete în fața Palatului prezidențial.

MOSCOVA

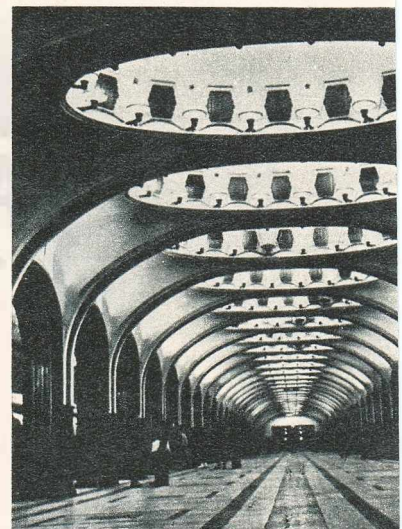
METRO — ÎNCĂ 50 KM

— corespondență specială de la N. CRISTOLOVEANU —

La Moscova, prima linie de metro a fost dată în exploatare cu 33 de ani în urmă. De atunci, rețeaua transportului subteran a cunoscut o neîntreruptă dezvoltare. Lungimea liniilor duble a crescut de la 11 km în anul 1935 la 123 km în prezent. Prin cele 82 de stații, amplasate în punctele cele mai frecventate și mai importante ale orașului, trec zilnic peste 4 milioane de călători, iar în unele zile chiar 5 milioane. La fiecare 95 de secunde sosește în gări o garnitură de metro.

În planurile edililor, dezvoltarea rețelei metroului din Moscova ocupă un loc important, fiind determinată de faptul că în acest oraș cu peste 6 milioane locuitori se desfășoară în ritm susținut construcția de locuințe. Anual se realizează 3,6 milioane mp de suprafață locuibilă.

Activitatea edilitară intensă implică sarcini corespunzătoare și în domeniul transportului cu metroul. Recent, Consiliul de Miniștri al Uniunii Sovietice a adoptat o hotărâre prevăzând ca pînă în 1975 să se realizeze la Moscova o serie de alte linii de metro, în primul rînd în raioanele noilor construcții. Proiectul este vast dacă se ține seama că lungimea totală a acestora — peste 50 de km — reprezintă aproape jumătate din rețeaua actuală. Prima linie din noua serie «Avtozavodskaia—Kahovskaia», care se construiește în prezent, va avea circa 10 km și urmează să fie dată în exploatare în cursul anului viitor. Se construiesc noi tipuri de trenuri care vor permite sporirea vitezei de circulație și vor oferi un grad sporit de confort. Problema taxatului a fost soluționată; toate stațiile dispun de instalații automate de control. Automatizarea se va extinde și

Stația «Maiakovski» a metroului moscovit.

asupra sectorului schimbării banilor monede de 5 kopeici, necesare taxei de folosire a metroului, operațiune care se efectuează în prezent manual, la ghișee. Acestea vor fi înlocuite cu aparate automate de schimbare a monedelor. Se experimentează sisteme de automatizare și telecomandă în domeniul circulației și semnalizării. După cum a declarat la o conferință de presă unul dintre conducătorii întreprinderii de exploatare a metroului, se face totul pentru ca pasagerii nici să nu simtă că fac călătoria sub pământ.

GENEVA

UNCTAD — AL DOILEA „DECENIU AL DEZVOLTĂRII“

— corespondență specială de la Horia LIMAN —

Creat în urmă cu cinci ani, Consiliul Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare — UNCTAD — a lansat «un program ambițios», în cadrul primului «deceniu al dezvoltării», ce avea ca obiectiv central creșterea anuală a economiei țărilor în curs de dezvoltare cu minimum 5%. «Saltul» ar fi îngăduit «celei de-a treia lumi», după aprecierile inițiatorilor, să se integreze în circuitul economiei mondiale. Departe însă de a atinge acest obiectiv, ponderea țărilor în curs de dezvoltare în ansamblul economiei internaționale a scăzut an de an. Acum, în ajunul celui de-al doilea deceniu, a opta sesiune a Consiliului UNCTAD are ingrată sarcină de a examina viciile principale ale coordonatelor deceniului încheiat și a trage concluziile pentru viitor.

Economia țărilor în curs de dezvoltare este dependentă de liberalizarea comerțului cu produsele lor de bază, de accesul pe piețe al acestor produse. Or, dimpotrivă, piața mondială a produselor de bază a fost și este caracterizată printr-o extremă instabilitate. În plus, produsele naturale ale țărilor în curs de dezvoltare au de înfruntat concurența produselor sintetice ca și a celor înlocuitoare (cauciuc, mică, fibre sintetice etc.). De asemenea țările în curs de dezvoltare depind din punct de vedere economic de promovarea unei politici de diversificare și expansiune a exporturilor de articole manufacturate și semifinite. Nici acest obiec-

tiv nu a fost atins, datorită practicilor comerciale restrictive tolosite de țările industrializate avansate. La încheierea ultimului maraton al «rundeii Kennedy», reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare nu și-au ascuns amărăciunea pe care le provoacă-o faptul că negocierile au ținut seama exclusiv de interesele țărilor industrializate.

Cel de-al doilea «deceniu al dezvoltării» aflat în centrul sesiunii actuale a UNCTAD ar urma să găsească noi căi pentru o «strategie globală a dezvoltării». Planul propus de secretariatul general al organizației concepe această strategie ca un ansamblu de «măsuri convergente», adoptate simultan de țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, de natură a favoriza expansiunea comerțului produselor de bază și articolelor manufacturate, transferurile financiare și invizibile, stabilirea unui sistem general de preferințe pentru articolele manufacturate și produsele semifinite ale țărilor în curs de dezvoltare. Principiile nu sînt noi, dar viabilitatea lor rămîne în funcție de modul cum vor fi aplicate. «Convergența măsurilor» trebuie să excludă — după părerea guvernelor statelor în curs de dezvoltare — subordonaarea suveranității naționale față de țările industrializate, impunerea din afară a programelor de dezvoltare. Practica aceasta s-a dovedit a fi fost profund dăunătoare dezvoltării. Ingerințele de pînă acum în afacerile interne ale acestor țări, sub pre-

reorientări canadiene

de Silviu BRUCAN

Pentru motive mai mult sau mai puțin serioase, Canada a fost în ultima vreme una din principalele teme de discuție în presa mondială. A atras atenția în primul rând lansarea cu oarecare zarvă a unui program de politică externă, menit să creeze Canadei o «**imagine originală**» pe scena internațională. Dintre măsurile anunțate ca fiind în studiu se înscriu revizuirea angajamentului față de NATO și stabilirea relațiilor diplomatice cu Republica Populară Chineză. Dacă în ce privește NATO problema pare complicată și guvernul canadian a dat asigurări cel puțin în 1969 nu-și va retrage trupele din Europa, în cea de-a doua acțiune, re nu este nici ea simplă deoarece Canada are relații și cu regimul din Taiwan, guvernul de la Ottawa a trecut la materializarea ei.

În același timp, a stîrnit un interes extraordinar personalitatea noului premier canadian, Pierre-Elliott Trudeau, care în 1968 a cunoscut o ascensiune rapidă o mutație abruptă de la anonimul la celebritate. «Personalitate fascinantă, înțelegătoare, idei originale, francheță, dezinvoltură și spirit sportiv» — așa cum descrie «Tribune de Genève» — iată o apariție destul de neobișnuită în lumea oamenilor de stat, făcută parcă pentru a stîrni pe ziariști. Dacă la toate acestea se adaugă statutul de celibatar, se înțelege și mai bine frecvența numelui său în coloanele unei prese care ține la tiraj.

Desfășurînd campania electorală în stil kennedyan, Trudeau a obținut o majoritate parlamentară categorică, element important după o perioadă îndelungată de instabilitate politică. Lăsîndu-se dus de entuziasmul popular, el a promis o linie a politică externă «originală», reforme sociale ambalate în poleiala americană a «societății juste», înfăptuirea unei «confederații armonioase» în care «unitatea franceză din Quebec să se integreze perfect, precum și alte asemenea obiective mărețe care cer mai mult decît o generație pentru a fi realizate. Nu este deci de mirare că, deși au trecut șase luni de guvernare, toate aceste planuri frumoase se află încă în stadiu de proiectare, iar problemele «mici» dar prezente în societății canadiene bat la ușă. De fapt, ca și în alte țări industriale avansate, anul 1968 a scos la iveală contraste sociale izbitoare: într-o țară bogată, care a atins un produs social brut de 67 de miliarde dolari și a înregistrat o vînzare anuală de 880 000 de automobile, șomajul a depășit 5% din forța de muncă iar unul

din cinci canadieni este sărac. Publicarea de către un organ oficial a acestei statistici a produs un adevărat șoc în Canada și a făcut pe unii comentatori să sugereze că pînă la realizarea «societății juste» n-ar strica să se mai reducă ceva din rata șomajului și a sărăciei. Canada mai suferă de o boală rară și din păcate nemolipsitoare — surplusul record de cereale, în special grîu, datorat pe de o parte recoltelor abundente din ultimii ani și pe de altă parte scăderii cererii pe piața mondială. Altfel, Canada cunoaște o perioadă de prosperitate și, dacă n-ar fi inflația care generează deficite bugetare, scumpirea vieții și conflictele de muncă, desigur premierul Trudeau s-ar putea consacra mai pe îndelete marilor sale planuri de viitor. Dar așa stînd lucrurile, el a trebuit să ofere la 1 ianuarie ceea ce presa a numit «cadou de Anul nou» — un spor de impozit de 2% asupra veniturilor individuale, denumit oficial «impozit de progres social».

Cît privește dorința manifestată a Canadei de a urma un curs mai independent în politica internațională, ea este pe deplin legitimă și se înscrie în contextul mai larg al tendinței țărilor occidentale de a-și afirma interesele proprii în raport cu hegemonia americană. De altfel, Trudeau știe oare bine că și în Statele Unite sînt cercuri influente care preconizează ameliorarea relațiilor cu Republica Populară Chineză, ceea ce poate și explica îndrăzneala cu care s-a avîntat în această direcție. În alte probleme internaționale «originalitatea» canadiană va trebui să se afirme în condițiile cînd 70% din exportul canadian și 79% din importurile canadiene au drept numitor comun Statele Unite. Să mai amintim faptul că investițiile directe de capital american în Canada se ridică — potrivit ultimei statistici oficiale din 1966 — la 14 miliarde dolari, în vreme ce investițiile britanice (deși impulsionate de relațiile în cadrul Commonwealthului) reprezintă abia 2 miliarde, iar ale Franței (care manifestă ambiții speciale în Quebec) la 177 milioane de dolari! Iar cifrele, oricît de aride ar fi, au darul că vorbesc de la sine și situează oarecum dorințele și ambițiile oamenilor politici într-o perspectivă mai apropiată de lumea reală în care trăiesc.

Oricum, Canada va constitui în 1969 și în anii următori un subiect mai frecvent în presa mondială, deoarece reorientările proiectate de ea ilustrează o tendință din ce în ce mai puternică pe arena internațională.

ul «apărării securității capitalurilor întinse», au avut totdeauna efecte dezastose pentru viața economică, politică și socială a respectivelor țări. Abolirea schișă mai sus nu este exhaus-

tiv. El reflectă însă preocupările și dezideratele principale pe care, în ședințe și pe culoarele Palatului Națiunilor Unite, le-au formulat participanții la sesiunea Consiliului UNCTAD.

în Anglia.

E drept, neținînd seama de presiunile powellismului, guvernul a adoptat recent o lege care urmărește să combată aspectele mai grave ale discriminărilor rasiale, dar tot atât de adevărat este că pentru a se preveni

eficient consecințele rasismului sînt necesare eforturi mult mai mari. Faptul că în ultimul timp bande de huligani au împrăștiat sistematic mitinguri de protest împotriva discriminării rasiale este o dovadă în plus că powellismul nu trebuie tratat cu mînuși.

ONDRA

PRIMEJIDIA POWELLISMULUI

— corespondență specială de la Gordon SCHAFFER —

În Anglia, și probabil în alte țări, mulți consideră pe Enoch Powell drept un politician rasist, nu însă un propagandist al rasismului de tip mussolinian sau hitlerist. Fapt însă, powellismul urmează, cu o fricoșătoare asemănare, drumul clasic al rasismului.

Enoch Powell știe că nu poate cîștiga prinjumul maselor printr-o politică de reducere a standardului de viață a maselor în voarea monopolizatorilor; sentimentele rasiale însă pot fi ușor atîțate. Adeptii lui Powell pretind că în anumite zone din Anglia numărul cetățenilor de culoare este foarte mare și tinde să devină predominant. Ei o dată ei pun la cale cîte o provocare care a discreditat vreun cetățean de culoare, intru ca apoi să insinueze că acest caz ar fi caracteristic. Actualmente în Anglia 75% din bogățiile țării sînt deținute de un grup restrîns de oameni, reprezentînd doar 5% din populație. Deși printre acești privilegiați nu se numără nici un om de culoare, nici un imigrant, propaganda powellistă încearcă să-i convingă pe cei prost

informați că imigrația oamenilor de culoare ar fi aceea care, pasămite, ar menține sărăcia în țară.

La recenta conferință a Commonwealthului, guvernul laburist a fost violent acuzat că politica sa în domeniul imigrării este subordonată prejudecăților rasiale. De exemplu, cetățenii din Republica Irlanda, care nu mai face parte din Commonwealth, pot intra în Anglia nestingheriți. Un cetățean al unui fost dominion alb se poate stabili aici mult mai ușor decît unul din India, Pakistan, Africa sau Indiile de Vest. Se fac discriminări și în raport cu profesia solicitanților. Din cei circa 5 000 de oameni care au primit în 1967 permise de imigrare în Anglia, 938 erau medici, 565 profesori, 330 oameni de știință și 400 ingineri. Evident, țările din care au plecat aceștia aveau o nevoie acută de asemenea cadre, a căror racolare reprezintă într-un fel o continuare a vechii politici colonialiste. În același timp, guvernul britanic face totul pentru a împiedica, prin măsuri severe, emigrarea în S.U.A. sau în alte țări a cadrelor calificate

Un original protest împotriva regimului rasist al lui Ian Smith din Rhodesia: pentru a treia oară în decurs de o lună steagul rhodesian, înălțat pe clădirea ce adăpostește «Rhodesia House» din capitala britanică, a fost dat jos și înlocuit cu cel britanic. În fotografie: tînăra alpinistă Anne Warren, după înlocuirea drapelului rhodesian.

POEMA ROMÂNĂ LA PARIS

În februarie 1898 George Enescu nu împlinise încă 17 ani. Se afla la Paris, unde își continua studiile muzicale sub îndrumarea celebrităților de atunci ale artei interpretative: André Gédalge, Jules Massenet, Gabriel Fauré și M. Marsick. Este epoca în care ziarele pariziene vorbesc pentru prima dată de «fenomenul Enescu». La 6 februarie 1898, în cadrul renumitelor concerte Colonne — organizate la Théâtre du Châtelet — se cântă, în primă audiere, Poema română (vezi fasciculul) sub bagheta prestigiosului Edouard Colonne, iar la 17 februarie, tot în primă audiere, sonata pentru pian și vioară. «Un tânăr — românul George Enescu — uimește Europa; nu este numai un virtuos al vioarei, ci și un compozitor înzestrat...», scria cronicarii muzicali, entuziasmați de «geniala gândire muzicală a precocului artist». Acesta a fost începutul drumului de glorie al marelui Enescu, drum care va trece prin toate continentele, timp de aproape șase decenii.

Ion MUNTEANU

COMPUTER

● Consumul de vin scade în Franța. Potrivit datelor statistice, francezii au băut în 1968 cu 3—8 la sută mai puțin vin decât în anii precedenți. Totuși, media anuală de 117 litri de cap de locuitor, asigură Franței locul de frunte pe care-l deține ca țară consumatoare de vin.

● În Sahara spaniolă, la Rio de Oro și Sakiet el-Hamra au fost depistate, într-o zonă nisipoasă de peste 200 000 km p, importante zăcăminte de fosfat, probabil cele mai mari din lume.

● British Leyland Motor Corporation, în cadrul căreia au fuzionat constructorii principali de automobile din Anglia, a vândut în 1968 peste 200 000 de mașini în Europa. Anul acesta firma engleză va investi în Belgia circa 50 000 000 franci pentru a-și lărgi de bușeu în interiorul Pieței comune.

● O cifră edificatoare în afacerea vânzării de armament în care este implicată firma elvețiană Buehrle-Oerlikon: 88,7 miliarde mărci elvețiene încasate de pe urma traficului de arme pentru țările aflate în război.

● 200 000 000 tone de minereu de fier — reprezintă rezervele de care dispune Mauritania. După toate datele, extracția anuală de minereu de fier urmează să se ridice la 10 milioane tone pe an.

● Volumul tranzacțiilor comerciale ale R.D.G. cu țările capitaliste a crescut în ultimii 8 ani de la 18,5% la 25% din volumul comerțului său exterior.

NU ARE „SEX-APPEAL“

Circa 41 de submarine nucleare americane de tip Polaris străbat alternativ fundurile oceanelor. Dotate cu rachete nucleare și cea mai modernă tehnică de navigație, ele sînt prezentate de oficiile de publicitate ale Pentagonului drept serviciul militar ideal al tehnicii militare contemporane. Părerea nu este împărtășită însă și de cadrele cu înaltă pregătire, solicitate să le pună în funcțiune. Dovada o oferă faptul semnalat în S.U.A. că «lipsa de cadre calificate ofițerești pentru submarinele nucleare a atins proporțiile unei crize acute». Nu este vorba numai de faptul că absolvenții refuză să ia calea aducerii lor, dar se înregistrează și un număr important de retrageri din forțele active. Lucrurile au luat o asemenea amploare încît comandanții șefi ai flotelor americane din Atlantic și Pacific au fost convocați de urgență la Washington pentru a se analiza situația creată și a se lua măsuri. Se pare că s-a și găsit o soluție. «Sunday Telegraph» anunță că la Pentagon este în mod serios luată în considerare propunerea de a se oferi ofițerilor care acceptă să se reangajeze pentru încă cinci ani o gratificație de 25 mii de dolari.

Nimic de zis, oferta este tentantă, dar s-au găsit sceptici care să-i prezică eșecul.

De ce? Pentru că serviciul pe submarine Polaris presupune luni de zile în adincul oceanelor, fără nici un contact cu exteriorul, ceea ce are drept consecință distrugerea unei vieți normale ca și eliminarea perspectivelor dezvoltării unor cadre cu înaltă calificare care se rup de orice posibilitate de a fi la curent cu progresul tehnicii și științei, în sfîrșit de a putea menține deschise opțiunile spre o carieră corespunzătoare pregătirii lor, după terminarea stagiului.

Un factor despre care nu se prea vorbește este și pericolul la care se expun tînînd seamă de experiența unor submarine, ca «Thresher», care nu s-au mai întors de la fund. Este reconfortantă ideea că asemenea mașini ultraperfecționate ale morții ar putea fi aduse cîndva în stare de nefuncționare din lipsă de... combatanți care preferă activitatea creatoare, civilă, decît să se lase înghițiți de molohul nesățios al instrumentelor distrugerilor în masă. Ar fi și asta o manifestare, demnă de alăturat altora, a instinctului sănătos al omenirii care caută o alternativă rațională cataclismului nuclear pregătit cu atîtă meticulozitate și risipă de resurse.

Nicolae LUPU

Studentii ai universității newyorkeze manifestindu-și în cadrul unui miting protestul împotriva discriminării rasiale în învățămîntul din S.U.A.

CRONICA DE TREI SECADE

MOARTEA SUBITĂ

Moartea subită vine mai des toamna. Moartea subită vine mai des iarna. Moartea subită vine mai ales în zori. Moartea subită vine pe la 5 dimineața. Aceste constatări, strict științifice — pe care doar spaima și îngîndurarea mea le-au pus într-o formă dibuind poemul — au fost comunicate la Florența, în cadrul Congresului asupra morții subite și reanimării, de către un important profesor universitar, director al unui important institut academic dedicat animărilor. Tac. Aceste constatări sînt urmarea unor studii îndelungate. Tac. Aceste studii îndelungate au sintetizat statistici minuțioase. Tac. Aceste statistici minuțioase au avut în vedere — mă gîndesc — morții de dimineață, morții de vară, morții de noapte, morții de iarnă, morții celor 4 anotimpuri, morții celor 24 de ore.

Și așa s-a ajuns la concluzia că moartea subită — din deficiență cardiacă — vine mai des toamna și iarna, la ore mici, pe la 5 dimineața. Să tăcem dacă e așa. Profesorul în chestie susține că, pentru a mări precizia observațiilor, ar fi de doric ca studiul condiționărilor în morțile subite să se extindă și la «cercetarea condițiilor cosmice, solare și terestre care favorizează aceste accidente». Cînd inima ar începe să tacă, să întrebăm de soare, de lună, de meteoriți, de stele, de ape, de lumina amurgului, să întrebăm cît e ceasul. Ne înconjură, încet-încet, tandru și perfid, precizia. Să tăcem?

UN PROIECT MINUNAT

Dintre toate proiectele pentru anul '70 — zboruri peste zboruri și la mijloc alte zboruri, desalinizări, experiențe cu cobalt și cobai, atomice și Doamne ajută, neatomice, schimbări de climă, cromozomi și crocodili, enciclice și enciclopedii, minibombe și maxipăci, supersunete și super supersuper — dintre sutele de catarge și milioanele de valuri, mie unul îmi place cel mai

FRĂMÎNTĂRI NORDICE

Extinderea colaborării economice — ceastă problemă majoră care frămî în prezent mințile oamenilor politici, e nomiștilor, ziarisților — se află și în atîția factorilor de răspundere din stat nordice. În acest context se înscrie raportul unui comitet alcătuit din experți aparținînd celor patru țări nordice, rap înaintat guvernelor țărilor nordice la locul lunii ianuarie 1969 și care se axa după cum scria cotidianul suedez «L gens Nyheter» — pe elaborarea unor puneri privind «înstituirea unei uniuni male nordice».

Comentatorii de presă relevă că la centa conferință de la Stockholm a 1 milor miniștri din țările nordice (18-ianuarie), și în cadrul căreia a avut loc «primă fază» de convorbiri asupra modalităților de realizare a cooperării precizate în raportul experților, deși interlo torii au subliniat dorința guvernelor țărilor lor de a nu precupeți eforturile pentru extinderea colaborării nordice, s-manifestat totuși pregnant o serie de t zacorduri. Este vorba, de pildă, desj cele din domeniul agriculturii, unde l nemarca solicită un tratament preferențial pentru produsele sale agricole în d rui zonei nordice. Dar părerile ce patru țări nordice nu au coincis nici alte domenii importante cum ar fi reg mentarea circulației capitalurilor, care terul și competența organelor viitoa uniuni vamale, industria piscicolă etc.

Ceea ce este caracteristic însă pent atitudinea țărilor nordice față de prob mele colaborării dintre ele este pozi de principiu adoptată. Astfel, ziarul s cial-democrat suedez «Aftonbladet» trage atenția: «Oamenii politici trebuie manifește vigilență atunci cînd se pu problema realizării în practică a nordi mului economic». Pe același plan înscrie și semnificativa precizare făcu de primul ministru danez, Hilma Baunsgaard, cu privire la «forma ins tuțională» a viitorului organ de colab rare nordică și anume că «nu se pune blema creării unor organe supranați nale cu drept de decizie...»

După reuniunea primilor miniștri a pr zidiului Consiliului Nordic și a Comit tului Economic al acestui organism de 1-2 februarie 1969, s-a hotărît ca prin miniștri să examineze aceste problen în cadrul unei întîlniri separate, la He sinki, la 16 februarie a.c.

Radu IANCULESC

carte

● Moment editorial important. A început să apară editarea în douăzeci de volume a operei lui Liviu Rebreanu. Primele trei volume, cuprinzând nuvelele marelui prozator, au apărut zilele acestea. Ediția este îngrijită de Nicolae Gheran și o prezintă de un studiu introductiv semnat de criticul și istoricul literar Al. Piru (E.P.L.).

● Multe din lucrările de lingvistică ale academicianului Al. Graur, în ciuda rigurozității științifice, sînt menite — mulțumită unui mod clar de expunere, unui ton discret conversativ și unor asociații, argumente și exemple generalizatoare, dar încălzite de concretul vieții — a interesa pătriți cît mai largi de cititori. Trăsăturile acestea caracterizează și recenta sa carte *Tendențele actuale ale limbii române*, unde autorul demonstrează că «tendința reprezintă sensul în care evoluează limba, liniile generale care duc de la o stare inferioară la una superioară, iar legile sînt detaliile prin care se manifestă această tendință. Deci tendința este mult mai cuprinzătoare decît legea» (Editura Științifică).

● Semn se întitulează debutul liric al criticului Matei Călinescu.

● A reapărut în colecția «Romane de ieri și de azi» romanul lui Ben Corlaci: *Cazul doctor Udea* (E.P.L.).

● La capătul a șase ani de stăruitoare investigație științifică, în care timp s-a descoperit și cercetat o impresionantă cantitate de documente, în bună parte inedite, a apărut la Editura Academiei Republicii Socialiste România masiva lucrare: *Desăvîrșirea unificării statului național român — Unirea Transilvaniei cu vechea Românie*. Autori: Miron Constantinescu, Ștefan Pascu, L. Bányai, V. Curcișeanu, I. Gheorghiu, C. Gölner, I. Kovács, C. Nuțu, I. Oprea, V. Popeangă și Al. Porțeanu.

● Observăm, din păcate, că în periodicele noastre se discută prea puțin aparițiile editoriale din domeniul estetic, filozofic, sociologic... Sperăm că laborioasa lucrare *Introducere în filozofia culturii* de Al. Tănase va intra în atenția cercetătorilor de specialitate, mai cu seamă că însuși autorul mulțumeste «anticipat tuturor celor care vor primi cu bunăvoință, dar și cu spirit critic cartea...» (Editura Științifică).

● În Editura politică a apărut o carte de real interes și valoare teoretică: *După chipul și asemănarea omului* de Ambrogio Donini, în care autorul aduce originale interpretări și contribuții la istoria religiilor. Traducere din limba italiană: Eugen Costescu. Prefață: Octavian Cetejan.

● Tot la Editura politică mai semnalăm o apariție de actualitate: *Stare în stare* de Al. Cimpeanu. Cartea constituie o documentată inventariere a bazelor militare ale puterilor imperialiste pe teritorii străine.

cinema

● *Primăvara pe Oder*. Vastul roman al scriitorului sovietic E. Kazakievici, inspirat de evenimentele aspre ale sfîrșitului celui de-al doilea război, a fost ecranizat cu strictețe de către regizorul L. Saakov. În distribuție: Anatoli Kuznețov, Liudmila Giursine, Anatoli Gracov, Viktor Otisko, Ghennadii Iudin, Liudmila Kuznețova.

● *Marele șarpe*. Fenimore Cooper «westernizat» de cinești germani. Regia — Richard Groschopp. Interpreți: Gojko Mitic, Rolf Römer, Helmut Schreiber, Andrea Drahota.

● Mari cinești pe ecranele noastre: Howard Hawks («Rio Bravo»), J. Kadar și E. Klos («Acuzatul»), Fred Zinnemann («Un om pentru eternitate»).

● Mari actori pe ecranele noastre: Orson Welles, Paul Scofield («Un om pentru eternitate»), Dean Martin, John Wayne («Rio Bravo»), Peter O'Toole, Richard Burton («Becket»), Charlton Heston («Planeta maimuțelor»), Lee Marvin, Burt Lancaster («Profesiști»).

● În reluare, două din succesele cinema-tografiei românești: *Valurile Dunării* de Liviu Ciulei și *Duminică la ora 6* de Lucian Pintilie.

● Statisticile dovedesc că cei mai cotizați

Barbra Streisand

actori francezi ai anului 1968 au fost Catherine Deneuve și Louis de Funès.

● Presa italiană anunță că Mario Bolognini intenționează să ecranizeze *Madame Bovary*, cu Lucia Bosè în rolul principal.

● Cea mai solicitată actriță cîntăreață, Barbra Streisand este partenera lui Yves Montand, într-un nou «musical» pe care-l realizează un as al genului: Vincente Minnelli. Titlul filmului: *Iatr-o zi senină*.

plastică

● *Expoziție de reproduceri după picturi indiene*. Devenită celebră prin frescele și miniaturile sale, pictura indiană cunoaște o faimă mondială. Printre cele mai renumite picturi murale, capodopere ale artei indiene, sînt cele din grotela de la Ajanta (din epoca Gupta și postgupta), ansamble murale ample, de o impresionantă măiestrie a compoziției și armonie cromatică. Imaginile prezentate la Casa de cultură I.R.R.C.S. sînt reproduceri ale unor picturi de la Ajanta, care povestesc vechi legende legate de cultul lui Buddha, și de asemenea reproduceri după lucrări din secolele XV-XIX, fermecătoare miniaturi care naraază fapte din viața lui Krișna, erou al anticului poem indian Mahabharata. Opt artiști contemporani, printre care Rabindranath Tagore, Jamini Roy etc., completează cu lucrările lor expoziția.

● *Obiecte*. Inedită și neașteptată în același timp, expoziția cuplului Paul Neagu (n. 1938) și Mihail György (n. 1930) introduce publicul în domeniul experimentelor moderne. Pe ecrane monocrome (negre) György reproduce noțiuni împrumutate din arsenalul geometriei și limbajului fizicii («Tensiuni», «Spațiu», «Relație» etc.) ca pe niște noi dimensiuni ale realității plastice. Lipsa unei iluminări adecvate care să pună în evidență geometria obiectelor și intensitățile cromatice reduc efectul metaforic. Obiectele lui Paul Neagu sînt construcții minime să exprime un mit, dar și o dinamică spațială. Panouri și cutii, diverse materiale, reproduc simbolic măruntaiele unei mașini electronice etc., atenția privitorului fiind captată de ingeniozitatea construcției, dacă nu uneori și de simplitatea ei deconcertantă (Galeriile de artă, Mihai Vodă).

● Descoperirile arheologice din ultimele decenii, expunerea relicvelor vechilor culturi în muzee, pune publicul în fața unor domenii ale manifestărilor de artă mai puțin cunoscute. «Arta neolitică în România» de Vi. Dumitrescu (Editura Meridiane) e un amplu studiu despre succesiunea culturilor neolitice pe teritoriul României (Criș-Storcevo, Hamangia, Gumelnița, Cucuteni etc.). Autorul urmărește realizările artei decorative ceramice și sculptura în cadrul fiecărei culturi în parte.

muzică

● După dirijorul elvețian Charles Dutoit, «Filarmonica» l-a poftit pe nu mai puțin cunoscutul dirijor italian Massimo Freccia, al cărui program — foarte «academic» — e

alcătuit din lucrări de: Haydn (Simfonia «Cimpoiul»), Mozart (Concertul pentru vioară și orchestră nr. 3 în Sol major K.V. 216), și Ciaikovski (Simfonia a 6-a «Patetică»). Solistul concertului este violonistul Mihai Constantinescu (8 febr., sala Ateneu).

● Grandioasa «IX-a» de Beethoven ocupă afișul Concertului de joi al orchestrei simfonice și corului RTV. Partiturile soliștilor vocali vor fi susținute de componenții cvartetului «Bach» din R.D.G.: Adele Stolle, Gerda Schriever, Helmut Klotz, Herman Christian Polster. Dirijează Iosif Conta iar corul este condus de Aurel Grigoraș (11 februarie).

● Nu prea pricepem rațiunea pentru care cele două concerte educative organizate în această săptămînă au trebuit să fie programate «la concurență», adică în aceeași zi și aceeași oră în săli diferite: «Muzica romantismului» — expune Nina Turcu — la 9 febr. ora 10,30 sala Ateneu și «Opera de-a lungul veacurilor» — expune V. Pop-Băleni — tot la 9 febr., tot la ora 10,30, sala mică a Palatului.

● O însemnare publicitară ne face să citim urechile: viitoarea premieră a Teatrului satiric-muzical «C. Tănase», intitulată «Cafeaua cu lapte de adîm» se pretinde a fi, nici mai mult nici mai puțin, decît «primul musical românesc». Dacă ce-i afară de pinză, înăuntru va fi viu și natural, toată lumea va fi multumită. Semnături pe spectacol: Aurel Storin (text), Radu Șerban (muzică), Nicolae Dinnescu (regie), Gelu Solomonescu (conducerea muzicală). Dintre interpreți: Radu Zaharescu, Horia Căciulescu, Didi Ionescu, Nicu Constantin, Lucia Ripceanu, Adina Popescu.

● Pînă una alta, «Casa ziaristilor» a găzduit spectacolul Teatrului de estradă «Ion Vasilescu», un concert de muzică ușoară — sau «studio-concert» cum îl denumesc autorii ei — intitulat, insolit dar nu gratuit, «De la Bach la... Tom Jones». Esențialul merit al acestui spectacol (cu multe merite) este acela că a realizat modernul nu prin forțarea notei de «modern» ci cu bătrînele unelte ale bunului gust muzical, umorului subțire, intuiției inteligente a genului. Spectacolul lui Edmond Deda și P. Mihail Ionescu ne demonstrează împede că estrada românească are încă multe și nebanuite posibilități. E încurajator, mai ales acum, înaintea celei de-a doua ediții a «Cerberului de aur».

teatru

● Primele flori ale primăverii în dramaturgie: tineri interpreți, studenți-actori de la I.A.T.C. au înfățișat în fața publicului un triptic de piese originale: *Garderobierele* de Gh. Astaloș și Gh. Enache (scenată cu accente de umor), *Vin soldații* de Gh. Astaloș (satiră anti-războinică, insuficient cristalizată dramatic) și *Există navii* — interesantă piesă de Marin Sorocscu — poate pe alocuri criticată, însă cu un umor de calitate. Sub conducerea prof. Moni Gheleter și lector Zoe Anghel, tripticul acesta a folosit diverse modalități de energie scenică, inegale dar utile

Melania Cirje

ucenicilor scenei. Peste cîteva luni ne vom întilni cu cîțiva actori interesați ca: Eronim Crișan, Radu Stoenescu, Victor Mavrodineanu, Emil Coșeru, Petra Moraru, Traian Buzoianu, Maria Branea, Valeria Marian.

● *Caligula* — pentru prima oară teatrul lui Camus în țara noastră — pe scena Teatrului Național din Cluj. Teatru-eseu, pamflet la adresa tiraniei, omagiu adus umanismului, «Caligula» e una din modalitățile moderne de reinterpretare a tragediei antice. La Cluj, Vlad Mușur a compus un spectacol de intensitate tragică, alternind momentele groțeste cu cele dramatice. Protagonist într-un rol ce implică maturitate creatoare: George Mottoi. Doi colaboratori importanți: scenograful Jules Perahim și compozitorul Pascal Benteoiu.

● Mușatescu în premieră absolută: *Țara fericirii* la Teatrul de stat din Arad. Satiră în stilul binecunoscut al scriitorului, piesa vizează familia mic-burgheză, mentalitatea, pseudoprejudiciile acesteia. Un profesor lovit de neînțelegerea celor din jur își găsește fericirea la... ospiciu (unde se petrec scene copioase din piesă). În regia actorului Ion Borz se conturează cîteva compoziții: Liviu Mărtișu, Ștefan Neagrău, Zoe Muscan, Mișu Drăgoi, Ion Costea.

● *Înșir-te mărgărite...* redivivus, la Teatrul de stat din Birlad. Spectacolul, montat pe coordonatele unui basm autentic, e realizat cu efecte de calitate de Lidia Ionescu — ajutată de buna îndrumare a mișcării scenice (Vera Proca-Ciornea).

disc

● Cele patru melodii aparținînd cunoscutului solist Constantin Drăghici: «N-ar trebui», «M-am răgăsit», «Te rog să mă ierți» și «A căzut o frunză în calea ta», cu adevărat «melodii», cu suflu și simțire de bună calitate, au apărut pe un foarte mic disc intitulat destul de divers (pe coperta mapei stă scris «Constantin Drăghici cîntă melodii de Constantin Drăghici» iar pe spatele mapei putem citi «Constantin Drăghici cîntă compoziții proprii»), (EDC-10 038).

● *Melodii de Camelia Dăscălescu* se întitulează recenta imprimare ieșită de sub teacurile casei noastre de discuri, a unor inspirate compoziții ale sus-numitei muziciene. C. Drăghici, Margareta Pîslaru, Aurelian Andreescu și Anda Călugăreanu le interpretează, fiecare în binecunoscutul lor fel de a cînta. Ceea ce nu e rău de loc (EDC-10 033).

● Formația «DİK-DİK», pare-se o reputată formație italiană, înregistrează pe discul EDD-1 219 opt piese, cele mai valoroase. zice-se, din repertoriul lor.

● Acuma, însă sîntem cam nelămuriți. Dacă redacția casei noastre de discuri găsește cu cale (și credem că nu e rău) să ne informeze pe larg despre formația «DİK-DİK», despre repertoriul ei, însoțindu-și informațiile chiar cu niște minibiografii ale membrilor formației, stăm și ne întebăm, oare n-ar fi meritat același tratament și autohtonii noștri Constantin Drăghici și Camelia Dăscălescu?

televiziune

Din emisiunile închinată în această săptămînă de micul ecran evenimentului de la 2 martie: «Țara se pregătește de alegeri» (10 și 14 II, ora 19.30); «Din carnetul scriitorului» (11 II, ora 19.30); «Monografiile contemporane» (12 II, ora 19.45); «Din carnetul reporterului» (15 II, ora 19.30). Și acum, recomandările noastre pentru celelalte emisiuni:

DUMINICĂ 9 FEBRUARIE — Pr. I. La Garmisch Partenkirchen se încheie «europenele» de patină artistică cu tradiționalele demonstrații. Orice demonstrație în legătură cu atractivitatea emisiunii ni se pare de prisos (17.00) ● Prin interviu de la Sofia — un program de cîntece și dansuri interpretate de formații laureate la diferite concursuri internaționale (18.40) ● «Briulețulu», exuberantul ansamblu conștanțean de cîntec și dans popular (19.30) ● Colea Răutu, Ștefan Bănică, Dumitru Furdui, Aurel Ciorganu, îndrăgiți actori de proză și cîntărești ocazionali de muzică ușoară apar iarăși în fața melomanilor, bănuim că și cu altceva decît «Hei coșar, coșar» și «Vă rog să-mi

Ion Buzea

acordajii... (20.10) ● Un film bun după un roman bun al lui André Maurois — «Climate». Reamintim că în distribuție apar Marina Vlady, Emmanuelle Riva, Philippe Noiret (20.40) ● Pr. II. Un *Medalion muzical*: Tiberiu Brediceanu în prezentarea lui George Sbărcea (20.55)

LUNI 10 FEBRUARIE. Prim plan, emisiunea ades pomenită în rubrica noastră de recomandări se ocupă azi de eminentul artist plastic Vida Geza — o emisiune de Toma George Măiorescu (20.20).

MARȚI 11 FEBRUARIE. Teatru: «Unchiul Vanze» de A.P. Cehov, într-o distribuție de învidiat: Silvia Popovici, Margareta Pogonat, Const. Rațki, Gheorghe Cozoric, Ion Marinescu, Eliza Petrăchescu și alții (20.40).

MIERCURI 12 FEBRUARIE. Televiziunea ne recomandă filmul «Extravagantul Mr. Deeds», o strășnică comedie, pîndind semnătura celebrului Frank Capra cu doi interpreți deopotrivă de celebri: Gary Cooper și Jean Arthur (20.45).

JOI 13 FEBRUARIE. Pr. I. Între *Metronom* și *cronometru* — emisiunea concurs urmărită cu larg interes ne anunță temele «Ion Slavici» și «Capodopere ale muzicii simfonice» (19.45) ● Pr. II. Apogeeul simfonismului beethovenian — *Simfonia IX* — poate fi urmărită în transmisie directă (vezi și rubrica noastră «muzică») (20.05) ● «Legenda din tren», un film maghiar (21.20).

VINERI 14 FEBRUARIE. Un nou ciclu de cultură — *Itinerar european* — debutează cu emisiunea intitulată «Paris, geografii spirituale», comentariu — Dan Hăulică (20.40). ● De la teme generale, *Studiul muzical* a trecut la prezentarea unor capodopere ale muzicii universale. Azi: «Anotimpurile» lui Antonio Vivaldi (20.35) ● Un film premiat la Festivalul de la Veneția-1968 «Krotka» (Sfînsoa), o producție a studiourilor cehoslovace (21.30).

SIMBĂȚĂ 15 FEBRUARIE. Pr. I. De toate pentru toți... melomanii. Chiar dacă n-or fi «de toate» și nici «toți» melomanii, emisiunea muzical-coregrafică cu acest titlu se recomandă prin cîteva nume: Gică Petrescu, Marina Voica, Florin Bogardo, Ion Luican (22.10) ● Pr. II. *Parada formațiilor de muzică ușoară* ne prezintă una din fruntașele genului (la noi, firește): orchestra lui Alexandru Iure (20.05) ● Înainte de a ne încheia sumarele noastre însemnări, vă reamintim de «Sfîntul» și «Forsythe Saga».

pronosport

Prognosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 6 din 9 februarie 1969

I. Atalanta — Fiorentina	X
II. Bologna — Lanerossi	1
III. Cagliari — Varese	1
IV. Milan — Verona	1
V. Napoli — Inter	X
VI. Palermo — Juventus	X
VII. Roma — Pisa	1
VIII. Torino — Sampdoria	1
IX. Padova — Brescia	X
X. Reggiana — Lazio	1
XI. Catanzaro — Foggia	X
XII. Mantova — Spal	X
XIII. Bari — Monza	1

FLACĂRA-ALBUM

Actorul de culoare Sidney Poitier (cunoscut din creația lui Stanley Kramer Lanțul) și actrița engleză Susy Kendall sînt interpreții filmului «Domnului, cu dragoste», realizat și finanțat de James Clavel.

Foto Columbia Pictures

